

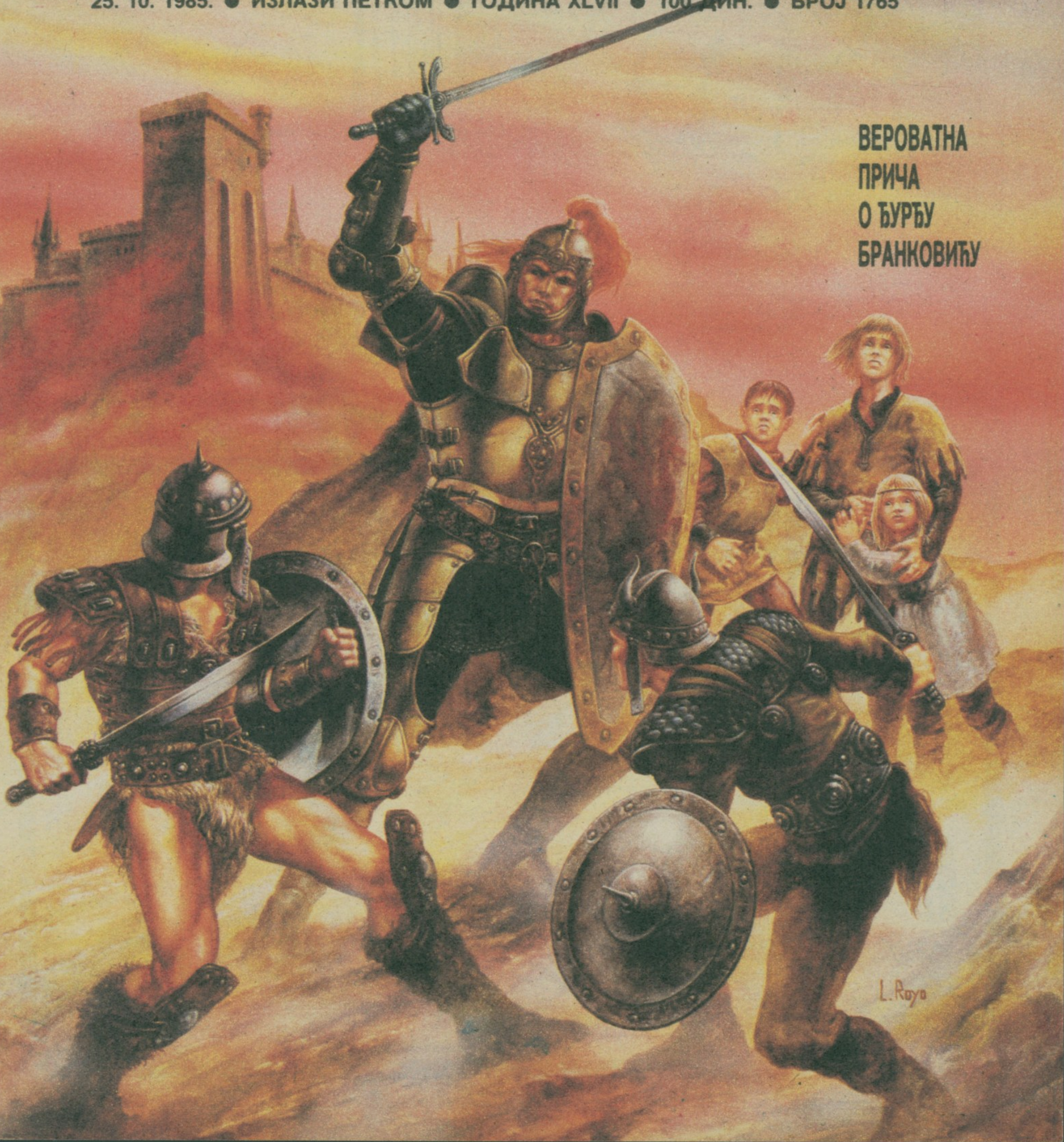
ПОЛИТИЧНИ

ЗАБАВНИК

25. 10. 1985. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLVII • 100 ДИН. • БРОЈ 1765

ВЕРОВАТНА
ПРИЧА
О БУРЂУ
БРАНКОВИЋУ

Фирме

Веровати или не!

УДАВАЧЕ

СА ШПАНСКОГ ОСТРВА ИБИЦЕ, ПОЧЕТКОМ ОВОГ ВЕКА, ПРЕМА СТАРОМ ОБИЧАЈУ, ИЗЛАЗИЛЕ СУ У ДРУШТВУ ТРИДЕСЕТОРИЦЕ МОМАКА. СВАКИ ОД ЊИХ СТРПЉИВО ЈЕ ЧЕКАО ДА ДОЂЕ ЊЕГОВ РЕД ЗА УДВАРАЊЕ.

ЗЕВСОВ ОГРТАЧ

У ПЕКИНИ КОД ЛИКТАИОНА НА КРИТУ ПОСТОЈИ СТАЛАКТИТНА „ЗАВЕСА“. ЛЕГЕНДА КАЖЕ ДАСЕ У ТОЈ ПЕКИНИ РОДИО ЗЕВС И ДА ЈЕ ТУ ОКАЧИО СВОЈ ОГРТАЧ КОЈИ СЕ СКАМЕНИО.

МОРСКИ РАЧИК ЗВАНИ КЛОВН

МОЖЕ ДА ПРОГУТА РИБИЦУ ОД 15 ЦМ, ИАКО САМ НИЈЕ ДУЖИ ОД 6,5 ЦМ.

ГЕРИ И СЕНДИ ИПШТАЈН

ИЗ ЊУЈОРКА СПЕЦИЈАЛИЗОВАЛИ СУ СЕ ЗА ПРАЊЕ КАРОСЕРИЈА И МОТОРА АУТОМОБИЛА. ДА БИ ОЧИСТИЛИ НЕПРИСТУПАЧНЕ ДЕ-

7-28

ЛОВЕ ВОЗИЛА, КОРИСТЕ РАЗНОРАЗНЕ ЧЕТКЕ, ПА ЧАК И ЧЕТКИЦУ ЗА ЗУБЕ. ЦЕНА ОВОГ НАРОЧИТОГ ПРАЊА ЈЕ - 145 ДОЛАРА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

● ● ● недавно је један хамбуршки пекар у сик зоре зачуо куцање у излог своје радње и похитао да свежим пецивом услужи прву муштерију. Када је изишао, занемео је од чуда. Пред вратима је стајао - слон! Чим се прибрао, пекар га је понудно топлим кифлама и тек када је дебелокожац доручковао затворио га је у двориште и позвао полицију.

● ● ● тридесетогодишњи Аустралијанац Џон Винсент постао је нови светски рекордер у бапању папирнатих авиона. Овај службеник аустралијске авио-компаније „Квантас“ успео је да пошаље свој авион на даљину од стотину метара.

● ● ● стручњаци Института за истраживање примата из Најробија дошли су до закључка да су 30 одсто зелених заморана, мајмуна који живе у Кенији и многим афричким земљама, носиоци вируса СИДЕ. Можда је то још један корак у тражењу вакцине против ове болести.

● ● ● свака ластва у потрази за храном дневно утроши око 16 часова, а за то време прелети и до хиљаду километара.

● ● ● у градићу Монтерепо, у близини Караре (Италија), једној од улица дали су име брачног пара Де Вит Велис и Лил Ашесон Велис. Они су 1922. године основали познати часопис „Ридерс дајест“. Готово све улице овог места носе имена највећих италијанских и иностраних издавача.

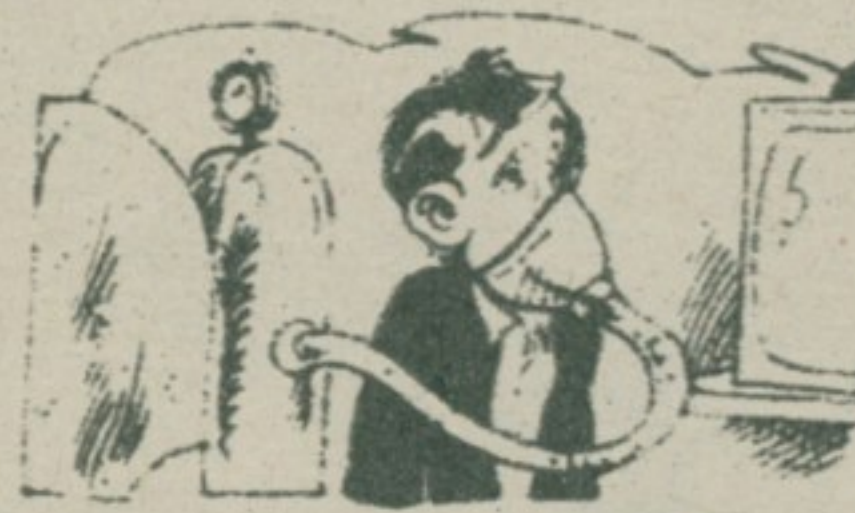

● ● ● подаци које је објавила Економска комисија Уједињених нација говоре да су Европљани и становници САД све старији. Наиме, предвиђа се да ће до 2025. године 22,5 посто Европљана и Американаца бити старији од 60 година. Проценат је двоструко већи него 1950. године.

● ● ● У Фрипорту у Тексасу један алигатор стајао је читав сат наспред раскрснице и потпуно зауставио саобраћај. Дугачак преко три метра и тежак 350 килограма алигатор је из оближње реке изашао у потрагу за храном. Намамио га је лавез неког пса и, следећи свој плен, предалеко је стигао.

● ● ● у Ласи на Тибету отворен је први суперлукузни хотел са пет звездица. Све собе поред телевизора, телефона и клима-уређаја обавезно имају и апарат са кисеоником, јер Ласа се налази на надморској висини од 3700 метара.

Уопште није неразумљиво да у Београду, престоници земље која је толико ратовала, буде подигнут споменик Победнику. После балканских ратова 1912-1913. године у Београду који је имао 20 болница за прихватање рањеничке битке тај број се попео на 38, родила се идеја да се победницима ратницима подигне споменик. Тако је настала статуа Победник.

Израда је поверена Ивану Мештровићу, једном од наших највећих вајара. Поред статуе, која је требало да стоји на стубу високом седамнаест метара, замишљена је и фонтана са четири базена украшена каменим лавовима. Фонтана је била намењена теразијском тргу.

Архитектонско решење урадила је Јелисавета Начић, прва жена архитекта у Србији. Она је пројектовала и школу код Саборне цркве (данашња О. Ш. „Браће Рибар“) у чијем је подруму Мештровић радио статуу Победника. Сам јој је дао име Херолд. Ту су настали и камени лавови.

Када је почео први светски рат, 1914. године, све фигуре су сакривене у склониште на Сењаку. Али рат је преживела само статуа Победника јер је једина била изливена у бронзи. То, међутим, није значило да ће она брзо угледати светло дана. На Сењаку је остала до 1927. године када су Београђани одлучили да поново преуреде теразијски трг. Тада је дат предлог да Победник буде постављен на постамент у много мањој фонтани него што је било замишљено 1913. године.

Пошто је фигура представљала нагог човека, отпочела је једногодишња расправа око тога да ли Победника треба поставити или не. Неки политичари, углавном радикали, мислили су да таква статуа може да буде симбол спортског победника и да му је место само у галерији. Симбол националног победника, по њима, мора имати шајкачу и опанке. Они који су се залагали да статуа буде постављена на Теразијама били су одушевљени њеном уметничком вредношћу, али и славом њеног творца. Анкета која је вођена међу становницима главног града поделила је људе у два тора: на оне који су за постављање и оне који су против Победника на Теразијама.

Мајских дана 1927. године „Политика“ је почела и да објављује писма читалаца који су имали разне предлоге. Било је претњи

СПОМЕНИК О КОЈИ СУ ЛОМИЛИ ГЛАВЕ

ОСПОРАВАНИ ПОБЕДНИК

ЗАШТИТНИ ЗНАК БЕОГРАДА
ПОВЛАЧИО СЕ ПО СКЛЕНИШТИМА
И НОВИНАМА ДОК НА КАЛЕМЕГДАНУ
НИЈЕ ДОБИО СВОЈЕ ЛЕПО МЕСТО
С ПОГЛЕДОМ НА ЦЕР.

упућених председнику београдске општине Кости Куманудију, а било је и врло шaljивих предлога. Један је тако предлагао да се Победник постави на јако висок стуб како се не би видела одличја његове мушкости или пак да буде спуштен у фонтану. Човек кад се купа мора да буде го.

Због све те галаме градски оци су одустали од постављања Победника на Теразијама. Нађено му је ново место — Калемегдан. У августу 1928. године Калемегданска тераса је почела да се гради и добија изглед који данас има. Одлучено је да Победник, неки су га звали и Весник победе, буде постављен на стуб висок осамнаест и по метара. Његово „откривање“ било је планирано за 7. октобар 1928. године, на дан пробоја солунског фронта. Међутим, лоше време није дозволило да радови буду завршени на време. Половином октобра Победник је постављен на стуб обложен гранитом. Али, његова неоспорна уметничка вредност и лепота нису били приступачни гледаоцима. Разлог је, углавном, била дрвена ограда.

Сада је опет постављен на највиши градски бедем на проширеном Калемегдану, не зато да се боље види, већ да се види што мање. Пошто се општини и та мера учинила недовољно предострожна, она је око Победника подигла оgradu, тако да се заиста ништа не види. Изгледа да је десет година после победе постало заразно гледати у онога који представља њен симбол. Он грешник сигурно не може да се начуди шта је скривео овом народу да га неће очима да види. Наиван, каквог га је Мештровић дао, свакако је веровао, да ће се поратне генерације при погледу на њега загревати оном ватром јунаштва и родољубља која је пламтела у онима које он представља.

Овако је, у „Политици“ од 1.10.1928. године, Победника бранио један срчани новинар. Он вероватно и није био усамљен борац, пошто су ускоро Победника ослободили оgrade. Када се указао, био је окренут према Церу, а „Цер је весник Победе и Јединства“ (Политика 26. 9. 1928). Овај његов положај, ипак, био је само случајно изабран. Победник је тако постављен да према калемегданској тераси буде окренут профил. И то оним који му је најизражајнији.

В. Кастратовић

Илустровао Иво Кушанић

ПАРТИЗАНСКА ПРЕКОРЕДНА ЖЕЛЕЗНИЦА

ЈЕДАН ВОЗ

Илустровао Брана Јовановић

Сутра ћемо напасти Сград Пакрац. То ће, у ствари, бити лажни напад који само треба да завара непријатељску посаду. За то време ти ћеш, са својом групом металаца, с пакрачке стругаре извући локомотиве и што више вагона Гутманове железнице. Затим ћете, како знате и умете, да их дотерате на слободну територију, у Бучје... Разумеш ли, друже Судар?

— Разумем! — одговорио је оштро вођа групе, мада му баш није било јасно како ће извршити тај задатак.

Звучи невероватно, али је истина: усред Славоније, на стотинак километара од Загреба, где је, са својим нацистичким газдама, столовао злогласни поглавник Анте Павелић, саобраћала је партизанска железница! Додуше, била је то железница уског колосека, али је бесплатно превозила борце и народ слободне територије од је-

сени 1943. па све до коначног ослобођења Југославије. Имала је и свој ред вожње који је, разуме се, био тајна за окупатора, а оспособљена је одлуком VI корпуса који је у то време био на планини Папуку.

Ипак, непосредну заслугу за њено оспособљавање у партизанским условима има петнаестак партизана металаца које је предводио Вељко Судар. Он је 10. октобра 1943. године добио наређење да оснује ту групу. Наредног дана, кад се јавио на рапорт да је људство спремно, добио је речено наређење.

Постављало се само питање у каквом су стању локомотиве и вагони, а и мостови преко којих је требало да пређу. Неки од њих порушени су још претходне године. Железнице уског колосека, приватно власништво предратног мултимиллионера Гутмана, после окупације Југославије и успостављања Неза-

висне Државе Хрватске, користила је квислиншка фирма „Славекс“, са седиштем у Пакрацу. Она је наставила сечу славонских храстових шума, али сада за потребе Хитлеровог Рајха. Но, већ с јесени 1941. у шумама су се појавили људи с тророгим капама и великим чоханим црвеним звездама. Излазили су из шумског честара и пошто би са неколико хитаца у ваздух упозорили машиновође да зауставе воз, пријатељски би им говорили:

— Другови, ми смо партизани... Напустите воз!

Згранути железничари су се покоравали наоружаним људима који би, одмах затим, уз помоћ ћускија и греда, испревртали вагоне и локомотиве у шинама поред пруге. Железничари су се пешке враћали у Пакрац и извештавали о догађају. „Славекс“ је окупљао раднике и уз пратњу усташа слао их да поново оспособе возове. Од партизана — ни трага ни

гласа. Али већ сутрадан, кад би кренули вагони натоварени храстовим балванима, опет су се појављивали људи с тророгим партизанским капама.

— Другови, зар вам још није јасно? — говорили су железничарима. — Нећемо дозволити да „Славекс“ пљачка наш народ.

Негде 1942. дирекција „Славекса“ је капитулирала и одлучивши да спасе што се може спасти, повукла је локомотиве и преостале вагоне до Пакраца и оставила их код стругаре.

Потпаљена „Ела“

Све је то знао Судар док је са својом групом у зору 12. октобра чекао уговорени знак у заседи изнад села Кусоња, у непосредној близини Пакраца. Али, ипак највише је бринуо за локомотиве које месецима нису радиле.

Онда је његова група зачула артиљеријску канонаду. Знали су да је то поче-

так напада, па су кренули према периферији града. У то заштекташе митраљежи, па почеше да грувају бомбе и неуједначена пушчана паљба. Кад су дошли у близину стругаре, угледаше неколицину усташа како се, одбијајући партизанске јурише, повлаче према центру Пакраца.

— Сад смо ми на реду! — повикао је Судар и повео групу према локомотивама на колосеку крај стругаре.

Једни ускочише у локомотиве, а други потрчаше да сипају воду у њих, док су трећи из напуштене радионице прикупљали потребан алат. На несрећу, разводници за пару на локомотивама били су или отворени, или су недостајали, па их је требало тражити. Пуцњава се, додуше, удаљила, јер су партизани успели да са периферије потисну усташку посаду у центар, али борба се тек тада распламсала великом жестином. Над градом се појавио усташки

ЈЕ ДОБИО КРИЛА

**УДАРНА ГРУПА
ВЕЉКА СУДАРА
ОТЕЛА ЈЕ УСТАШАМА
ЧЕТИРИ ЛОКОМОТИВЕ
И НА НЕВЕРОВАТАН
НАЧИН ПРЕБАЦИЛА
ИХ ПРЕКО РЕКЕ НА
СЛОБODНУ
ТЕРИТОРИЈУ.**

авион из којег су митраљезом гађали партизани. Срећом, није схватио шта значе стубови црног дима који су почели да се уздижу из стругаре. Пилот је вероватно мислио да су партизани запалили стругару, а у ствари, Сударови момци су већ били подложили локомотиву на којој је писало – „Ела“... Око пола два после подне, „Ела“ је већ бректала под пуном паром. Ускоро је „Ела“ гурала пред собом неколико вагона. Преостале три локомотиве, такође већ оспособљене, још су загревале воду у котловима... Одмакавши прилично према Кусоњама, партизани на „Ели“ угледаше поново онај авион. Крај пруге зарасле у коров била је крошња једног великог ораха. Зауоставили су „Елу“ под његовим грањем, уздајући се да их пилот неће приметити. Тако је и било. Кад је нестао негде изнад Пакраца, откачише локомотиву и вратише се назад

на стругару да помогну осталима.

Од преосталих локомотива и вагона сада је сачињена композиција у којој је било дванаест теретних и један путнички вагон. Иако са четири локомотиве, кретали су се веома споро...

Усташе су схватиле

Коров на запуштеној прузи кочио је точкове малих локомотива. Кад су се сви нашли на успону, пред кусоњским мостом, композиција је стала. Сунце је већ зашло иза шуме, кад је Судар наредио машиновођи последње локомотиве:

– Врати се на стругару по песак!

Из удаљеног града још се чула јека борбе. Нису знали да ли су партизани почели да одступају!

Ипак, локомотива се вратила с неколико канти песка. Посули су га по прузи и воз је кренуо даље, све дубље у слободну те-

риторију. Споро, али ипак без застоја, сутрадан у зору, композиција се нашла пред срушеним мостом преко речице Пакре. Требало је оспособити мост дуг 32 метра, тако што ће на постојеће потпорне стубове набацивати греде и „патос“ на који затим треба поставити шине. Међутим, грађа коју су за ту сврху повукли са стругаре, није била довољна. Тек на лицу места, Судар и његови металци, приметили су да су грађу за мост развукли сељаци и набујала Пакра...

– Ништа, насећи ћемо грађе – рече један од бораца.

– Јесте, за једно седам дана – прогунђа Вељко Судар. – Ништа од тога, него ће једна локомотива и два вагона да се врате у Пакрац и да доведу још грађе са стругаре.

– А ако су се наши већ повукли? – запита неко.

– То ћемо видети кад стигнемо до стругаре – одговори Судар.

Партизани су још држали опкољен град, али су усташе схватиле шта се одиграло на стругари, па кад се локомотива поново појавила почеше да је гађају топом. Ипак, стигли су на стругару и само их је један зид штитио од топовских зрна. Уместо у локомотиву, једно зрно погоди малу кућицу у близини.

Усташка артиљерија је сада већ гађала сасвим близу. Морали су што пре да крену. Локомотива пуном паром јурну према Кусоњама. Било је већ поподне кад су стигли до моста на Пакри. Ту их дочека нова невоља: недостатајали су клинови за причвршћавање шина!

Локомотива и један вагон морали су опет, пет пут да се врате у Пакрац. Клинова је код стругаре било у изобиљу... Кад су, захваљујући партизанском нападу који још није био сасвим обустављен, стигли назад, већ је био мрак. Али око моста су гореле

велике ватре које су осветљавале градилиште. Шеснаест људи се сад бацило на посао: требало је да склепају најнужнију конструкцију преко које може да се пребаци партизанска железница. С тмурног неба тада је почела да пада киша... Ипак, то је било лакше него под артиљеријском ватром. Пред зору је машиновођа Милош Прибецки кренуо с првом локомотивом преко готовог моста. Машина је милела, а Прибецки је стајао на вратима спреман да скочи у реку, ако мост попусти.

Мост се угибао, али је издржао.

У зору 14. октобра све локомотиве и вагони били су с оне стране Пакре. Тада су Сударови борци поново расковали мост, сву грађу натоварили на воз и продужили даље.

Још дуго се по славонским селима причало како је партизански воз прелетео Пакру!

Б. Б.

КО ДА МУ ОДОЛИ?

Како драгана није хтела да му верује на реч, Карло Андреоти одлучио је да јој на делу докаже колико је воли. Сео је на мопед, пролетео кроз стаклени зид једне римске самопослуге у којој вољена ради и завршио у брду конзерви. Карло је тако постигао све што је хтео изузев најважнијег: да „у лету“ зграби девојку и одвезе је са собом.

Пошто пролетање кроз стакло, уз могућност да се уз то још и повреди недужни људи, ипак није сасвим безазлено дело, заљубљени Карло морао је да одговори на неколико питања полиције. Завршило се тако што су му на годину дана одузели возачку дозволу, наложили да надокнади причињену штету, али девојку је дефинитивно освојио. Ко да одоли таквој жестини осећања? ■

ЋОШКАСТО ЈЕ, ЗЕЛЕНО ЈЕ, ГРАШАК ЈЕ

Наука стварно чини чуда. Више, рецимо, уопште нећемо морати да стрепимо да нам се грашак не отко-трља с виљушке. Неће моћи, биће коцкаст. Ћошкасти грашак дело је канадског биолога др Виљема Хантера. Хибрид др Хантера има равне стране и заобљене крајеве, али је у свему осталом баш као прави. Треба само још да се на њега навикнемо. ■

ПРАВО МЕСТО ДА СЕ ГАЗДИ КАЖЕ СВЕ

Норберт Милер из западнонемачког града Гелсенкирхена се одлично провео на забави коју његова компанија, сваке године, организује за своје намештенике. И у мушки ВЦ је ушао изврсно расположен и довољно нацврцкан да газди, кога је тамо срео, у лице сручи шта је о њему одувек мислио, а никада није имао смелости да му каже. Газда га је отпустио на лицу места.

Када се ујутро пробудио Норберт се није угризао за језик, јер је за то већ било прекасно, него је уложио тужбу суду надлежном за радне спорове. Суд је пресу-

дио да санитарне просторије, мушке или женске, нису место за вођење послова, односно да: „ниједан радник не може бити отпуштен у ВЦ-у“.

Сутрадан је газда отпустио Норберта. У својој канцеларији. ■

УКОПАВАМО С МНОГО РАЗУМЕВАЊА

Неке ствари би заиста могле да се кажу на нешто згоднији начин. У локалним новинама америчког града Окленда, „Окленд посту“, недавно је објављен следећи оглас: – Фирма „Полард и синови“ има разумевања за високе цене сахрањивања вољених...

Коме је до укопавања с разумевањем, ваљда ће да похрли у фирму „Полард и синови“. ■

КАКО УБИТИ МУВУ

Како убити муву? Један професор из Чикаго радио је технику до детаља. Једини начин да се напасници применом (ручне) силе дође главе, јесте да човек нациља тачно 1,25 центиметара из места на коме се ова налази. Како мува увек узлеће под углом од шездесет степени, изгледа да се постигне пун погодак су извршни. Не тврди професор то што тврди тек тако: до значајног закључка дошао је после дужег експе-

риментисања током кога је, користећи филмску камеру, снимио узлетање хиљаде мува. ■

ХОЋЕТЕ ЛИ ДА СЕ УДАТЕ ЗА МЕНЕ?

Недавно се на суду у чехословачком граду Брну појавила Магда Кровард. Ова седамдесетједногодишња неудата старица одговарала је због узнемиравања јавности. Са прозора свога стана (а Магда живи у приземљу) заустављала је мушкарце увек с истим питањем: „Хоћете ли да се венчамо?“ Објаснила је да у томе не види ништа страшно и, на крају, поновила исто питање и – судији. ■

С КРЕВЕТОМ У ГРОБ

Тестамент Француза Елиона из Тулуза био је својеврстан. Наиме, Елион је био познат по томе што је цео живот провео у кревету. Био је толико лењ да га је мрзело чак и да седи. Захтевао је, у свом тестаменту, да буде сахрањен са креветом, душецима, јорганом и целом постељином. Жела му је, а то је богато платио, била испуњена. Једино су морали да ископају један од најширих гробова у Француској. ■

КУПИТЕ УВРЕДУ, ДОКРАЈЧИТЕ ТАШТУ!

Нема шта не може да се купи. Реј Цонс из Остина у Калифорнији продаје увреде. Купују их зетови којима је ташта преко главе. Реј вређа на јавном месту и то по

следећем ценовнику: милион старих динара за пар тешких увреда, четиристо хиљада плус за бацање пите с јајима и кајмаком ташти у лице. „Фирма“ има уговорене послове за годину дана унапред. И сви хоће комплетну услугу: и погрде и питу у лице. ■

МОЈ СОКОЛЕ, ЗАР И ТЕБЕ КРИЈУМЧАРЕ

Службеници Специјалне америчке агенције за риболов и пољопривреду разбили су недавно велики кријумчарски ланац – птичијих јаја. Јаја нипошто нису била обична, тајним каналима из гнезда у Великој Британији стицала су преко океана у САД искључиво јаја соколова. Пошто би се ту испилили, мале соколове продавали су по астрономским ценама богатим купцима са Блиског истока који их користе у лову. ■

ДРАГИ СУГРАЂАНИ, КРИМИНАЛЦИ...

У доба када је држава забрањивала точење алкохола, неки гангстери на томе су стицали богатство, а неки пунили затворе, градоначелник Њујорка Ал Смит одржао је говор у чувеном затвору Синг Сингу. Пре него што га је одржао, градоначелник га је неколико пута несрећно почињао са:

- Драги моји суграђани...
- Драги моји ортаци...

– Било како било, драго ми је што вас овде видим у толиком броју...

Ту је градоначелник Смит беспомоћно слегнуо раменима и коначно прешао на следећу реченицу. ■

БИТИ ЋАК У... КИНИ

ТИШУ, БРИШУ, И УЗДИШУ!

Код нас је или све или ништа: или знаш свих тридесет слова, па си писмен, или нека не знаш, па ниси писмен. Кинеско идеограмско писмо има око педесет хиљада знакова, али никоме не пада на памет да их све научи, особито у школи. У древној цивилизацији која је измислила писмо кад нико за Словене није ни знао (ваљда ни они сами) све је одавно релативно, па је релативна и писменост.

Сматра се да писмен човек треба да зна око пет хиљада знакова, отприлике онолико колико употребљавају новине. Само веома учени људи, особито они који се баве класичном кинеском филозофијом, историјом и књижевношћу, знају неколико десетина хиљада знакова. Говорило се да је Гуо Можуо (ранија транскрипција Куо Мо-џо), чувени кинески литерата и председник Кинеске академије наука, знао свих педесет хиљада знакова. Али, он је умро 1978, а после тога није се чуло да је ико успео све идеограме да научи до мере да то и други уваже.

Никад ниси сасвим писмен

Да би ђак научио један идеограм, потребно је доста времена, али човек никад не зна које је то време. Вредни ђаци уче, у напреднијој фази, и по 80 до 100 идеограма дневно, али кад то, после недељу дана, проверавају, често се испостави да су половину у међувремену заборавили. Један знак — који се још зове идеограм или карактер (а не, како се на страни понекад каже, хијероглиф, што је египатско писмо) — треба написати и по 20 или 30 пута да би човек био сигуран да га је научио. Али, и то је релативно: некад си научио да један идеограм распознаш, то јест да га прочиташ, али не и да га напишеш. Значи, ниси сасвим писмен.

Зашто је то тако?

Објашњење је дуго и сложено, а за почетак је довољно констатовати да се чак и једна обична нула пише са тринаест потеза (наравно, кичицом у кинеском калиграфском писму), па да се наслуте остале невоље. Мао Цедунг је 1975. предложио да се нула пише арапском бројком и чи-

таоци партијског листа „Женмин жибао“ су то одушевљено поздравили. Страни дописници који су у то време оскудевали у вестима из Кине, такође су били одушевљени: могли су да пишу о Маовом доприносу упрошћавању нуле.

Кинеска латиница

Кинеско писмо је у великој мери сликовно, идеограмско, а језик тонски и слоговни: сваки знак је један слог. Кинези, отуда, од првих школских дана развијају визуелно памћење. Ако се једна реч напише латиницом, — а Кинези имају и своју латиницу, pinyin, која се у описмењавању

То је прва невоља с латиницом. Друга је можда још већа: Кинеза има преко једне милијарде и сви миленијумима пишу исто, али изговарају друкчије. Разлика између пекиншког дијалекта (који је основа књижевног изговора и у Кини се еуфеминизирано назива putonghua, „заједнички језик“, а не страни мандарински, по пореклу, јер су тим језиком некад говорили мандарини на царском двору у Пекингу) и шангајског иста је колико и између српскохрватског и македонског, рецимо. Пекинжанин не разуме Кантонца: њему кантонски звучи као вијетнамски. Али, да би се мали Канто-

лу. („Женмин жибао“ штампа посебно издање за село у коме користи мањи број идеограма него иначе.) Пристојно писмен Кинез је обично онај који је завршио нижу средњу школу, то јест има још два разреда средње, после основне школе. Али, и њега чекају разне замке. Једном ми се у књижари десило да један млади продавац, несумњиво добро писмен — чим продаје књиге, није знао како да на рачуну напише реч индиго.

Тежак предмет — историја

После описмењавања, које, ето, може да траје док је човек жив, ђак у Ки-

УЧИТИ ШКОЛУ У
ОВОЈ ЗЕМЉИ ЗНАЧИ
ИМАТИ, ПРЕ СВЕГА,
ДОБРО ПАМЋЕЊЕ И
МНОГО СТРПЉЕЊА.
АЗБУКА БРОЈИ 50
ХИЉАДА ЗНАКОВА, А
ДА БИ НЕКОГА
СМАТРАЛИ
ПИСМЕНИМ
ДОВОЉНО ЈЕ ДА ЗНА
САМО 5 ХИЉАДА.

су се ређале силне династије, од којих је свака трајала по неколико векова.

Наравно, ђак из историје не учи само династије, него и многе сељачке устанке, а дужан је да су упутити и у све оно што је кинеска цивилизација изумела: лунарни календар, иригационе системе, свилу, компас, штампарију, барут, нотни систем, конфуцијанску или таоистичку филозофију, традиционалну медицину и многе друге тешке ствари.

Ако се томе додају историја и географија света (макар и у најгрубљим оквирима), математика, физика, хемија, биологија и разне друге егзактне науке, па на то још музика и физичко васпитање, ђацима у Кини не остаје много времена за забаву. Ваци у Кини морају много да бу-бају.

Они то најчешће и чине, јер другог избора нема. С отварањем Кине према спољном свету порасло је и интересовање за оно што се збивало или се збива у другим земљама, па су глад за знањем и жеље за поређењем (а та поређења су корективи традиционалних представа о националном идентитету и националним вредностима) у несумњивом порасту.

Најпре описмењавање, а потом и обимна наставна грађа, изискују много напора, стрпљења и систематичног рада. Млади Кинез можда пре него његови вршњаци у другим земљама и цивилизацијама сазна колико не зна. Онај кога свест о великом незнању подстакне настоји да научи што више и да одмери своје могућности и дomete. И у једном и у другом случају рађа се и негује скромност, једна од основних кинеских националних врлина.

Драгослав Ранчић

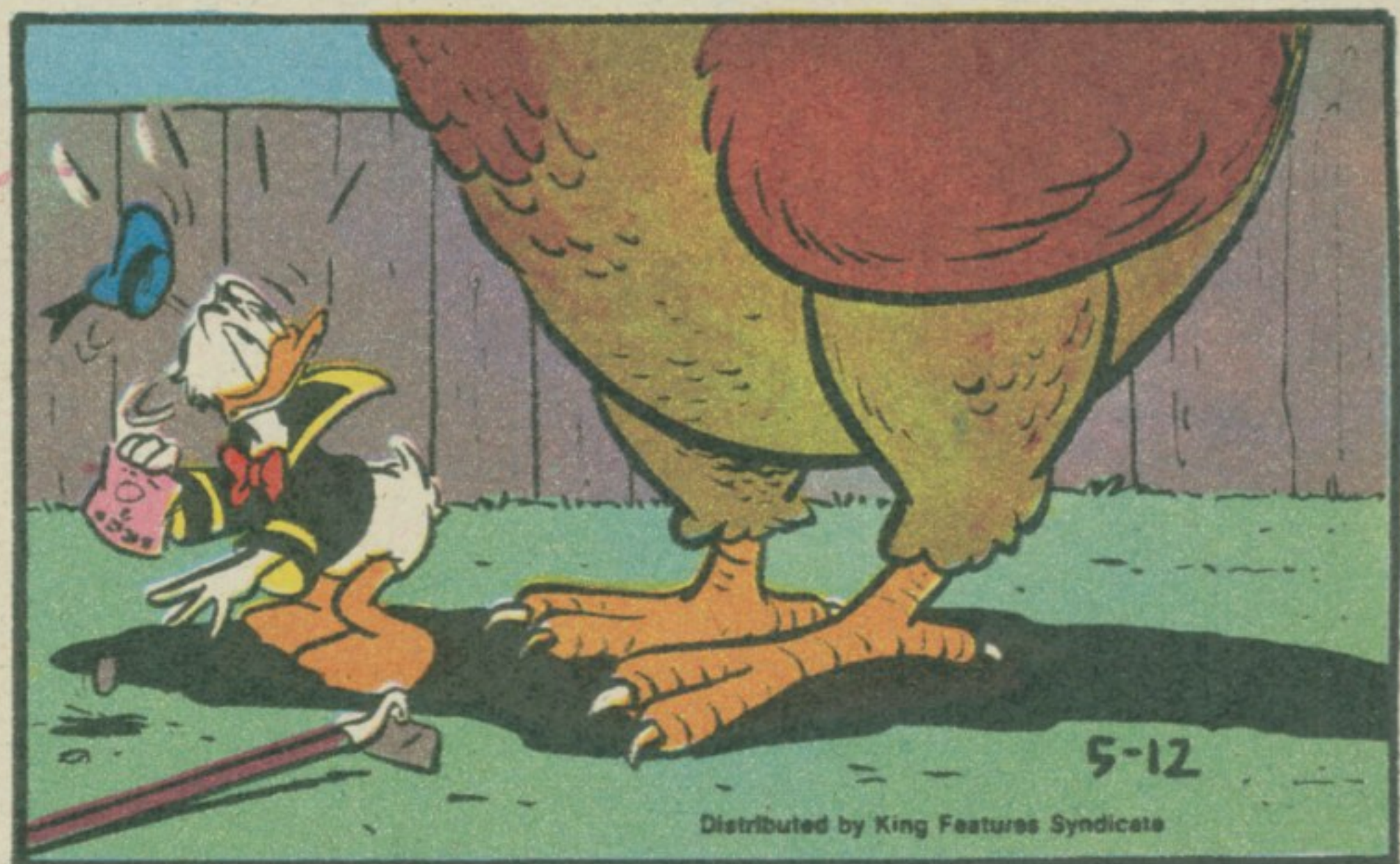
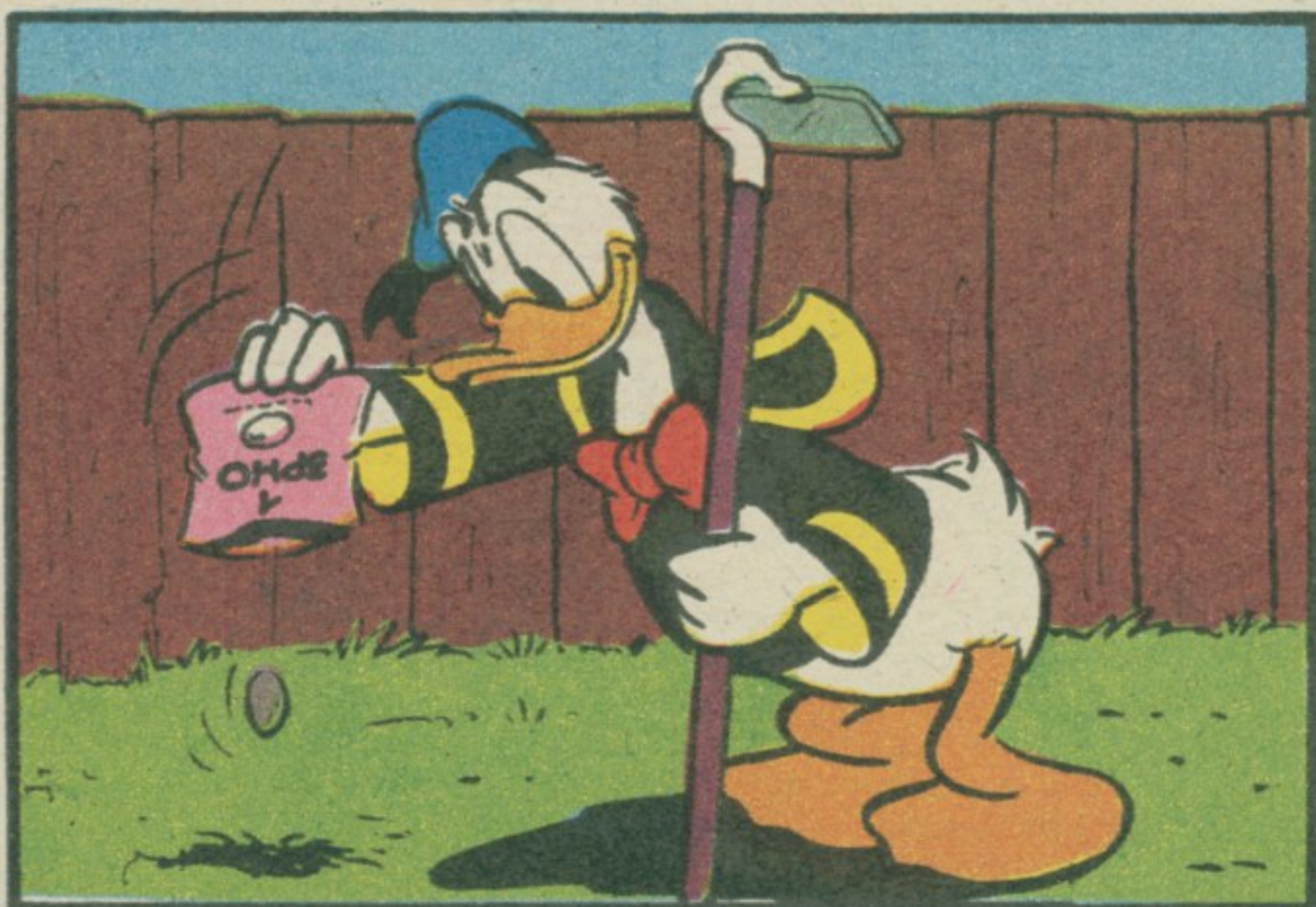
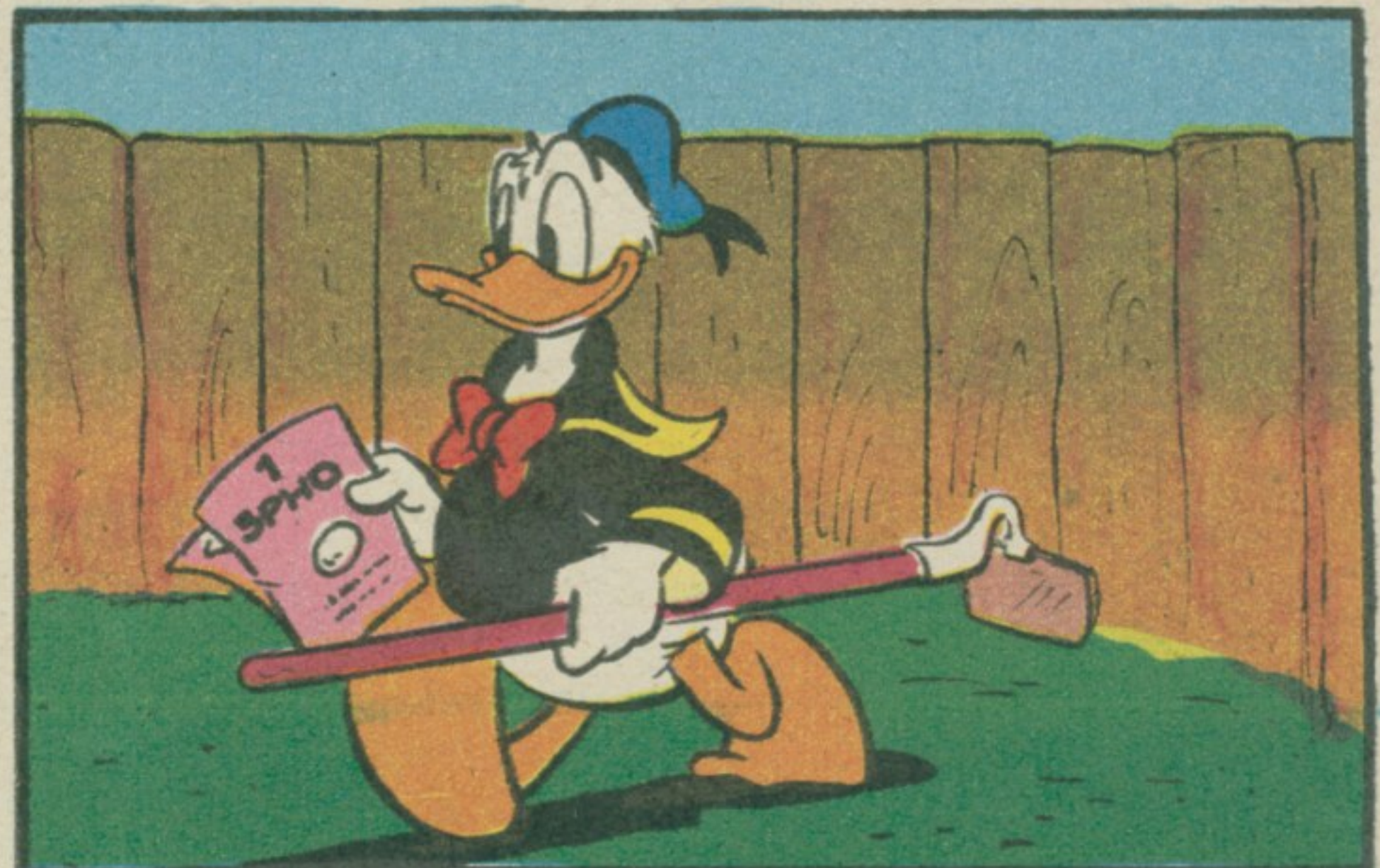
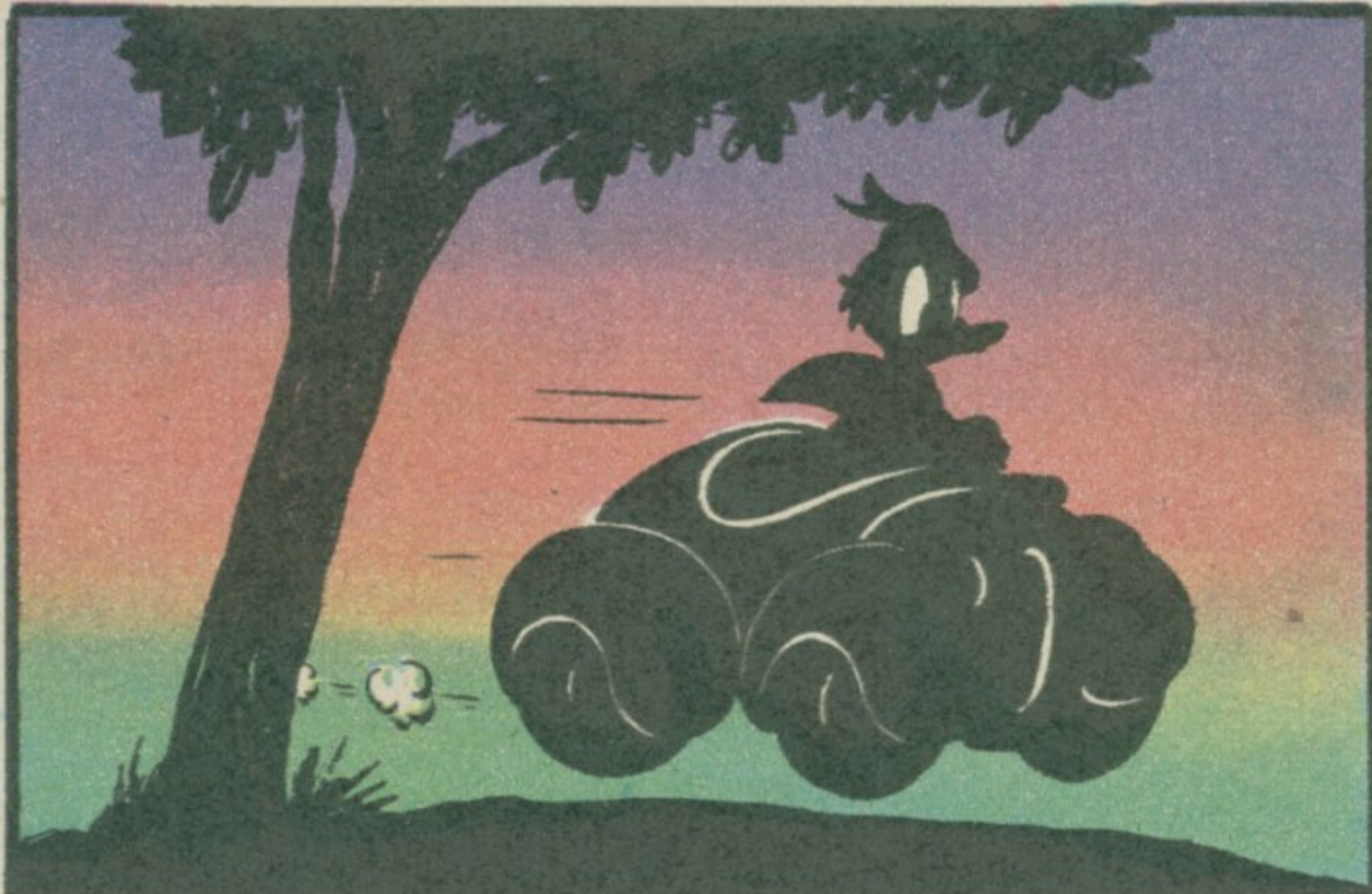
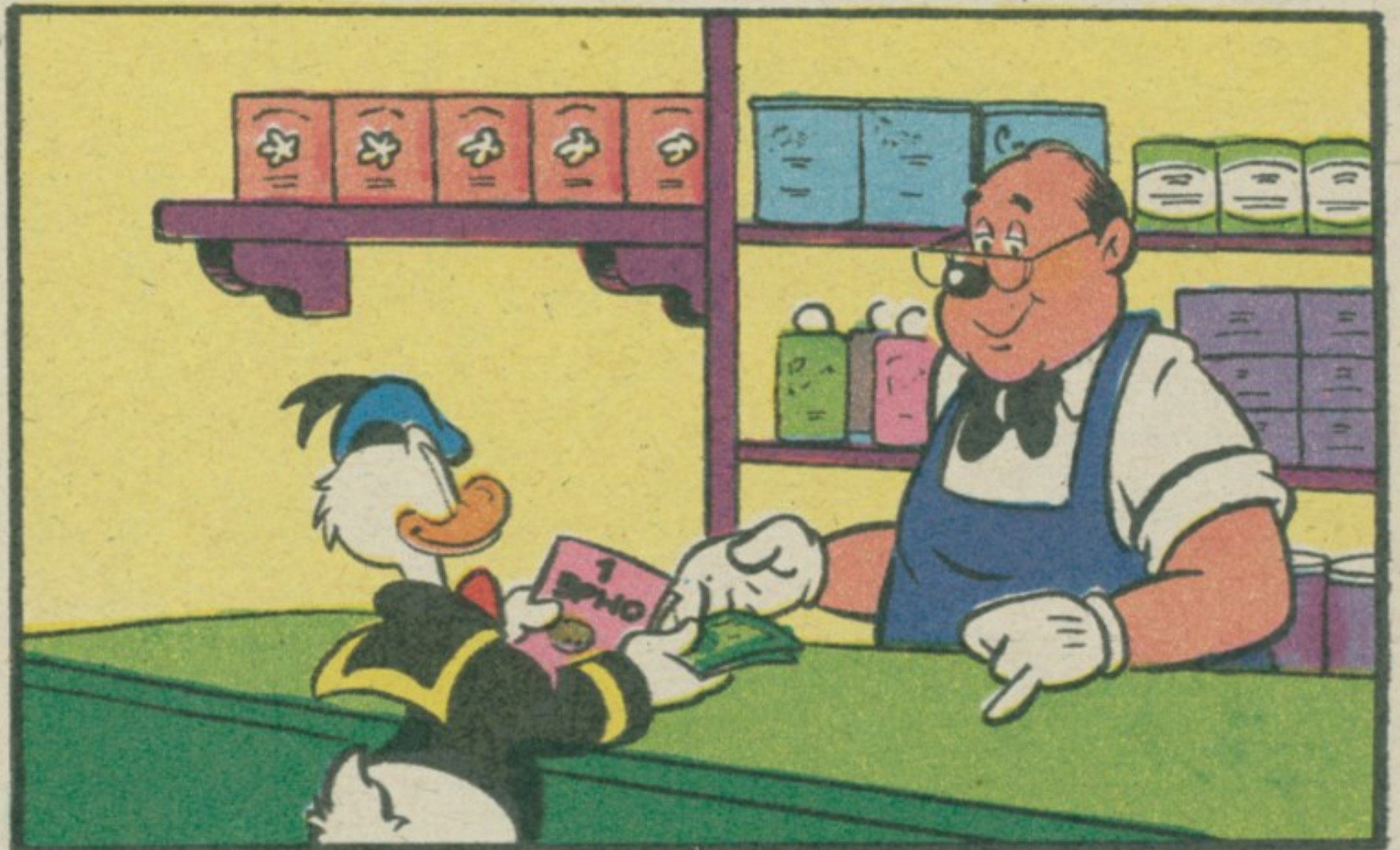
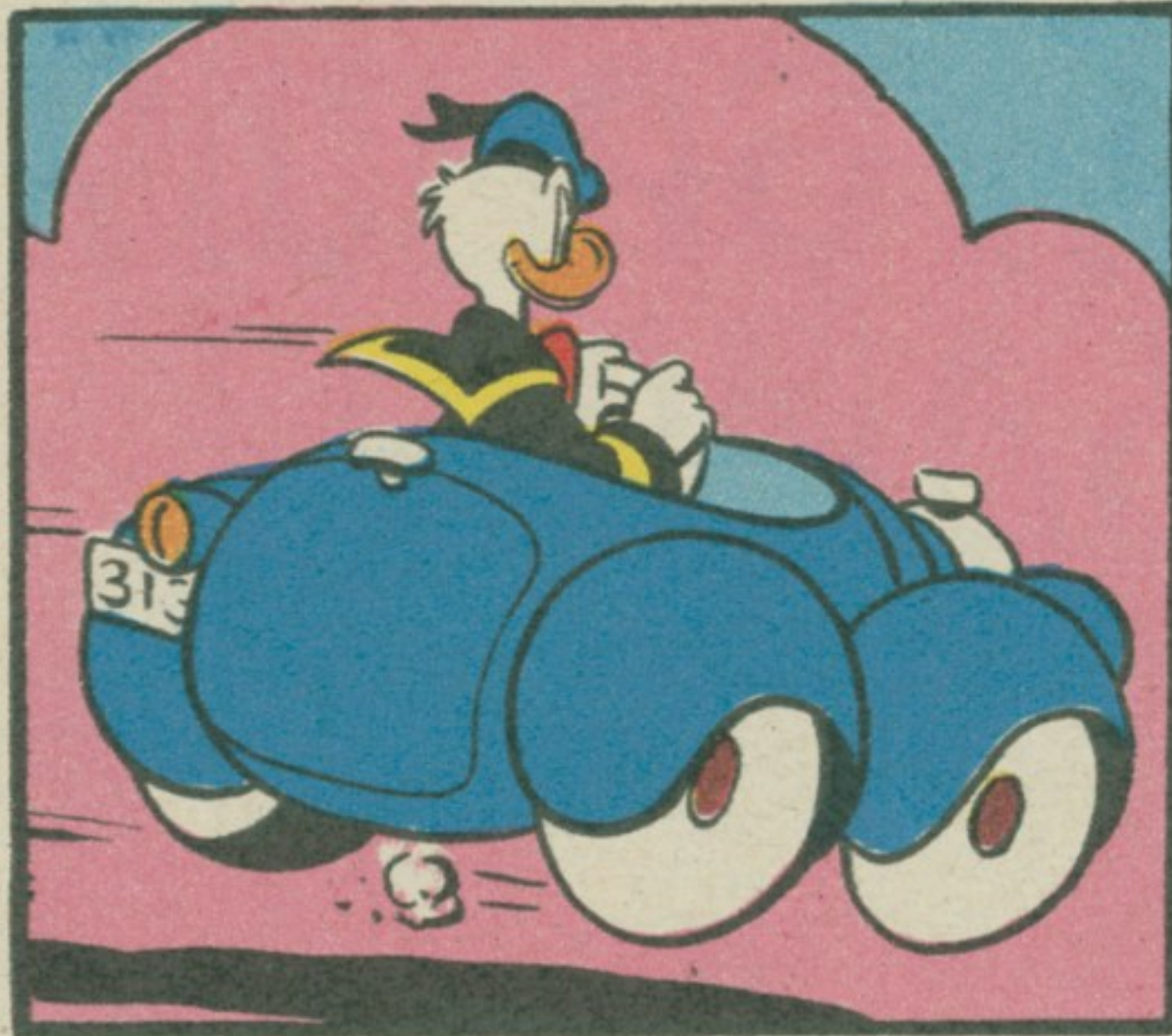
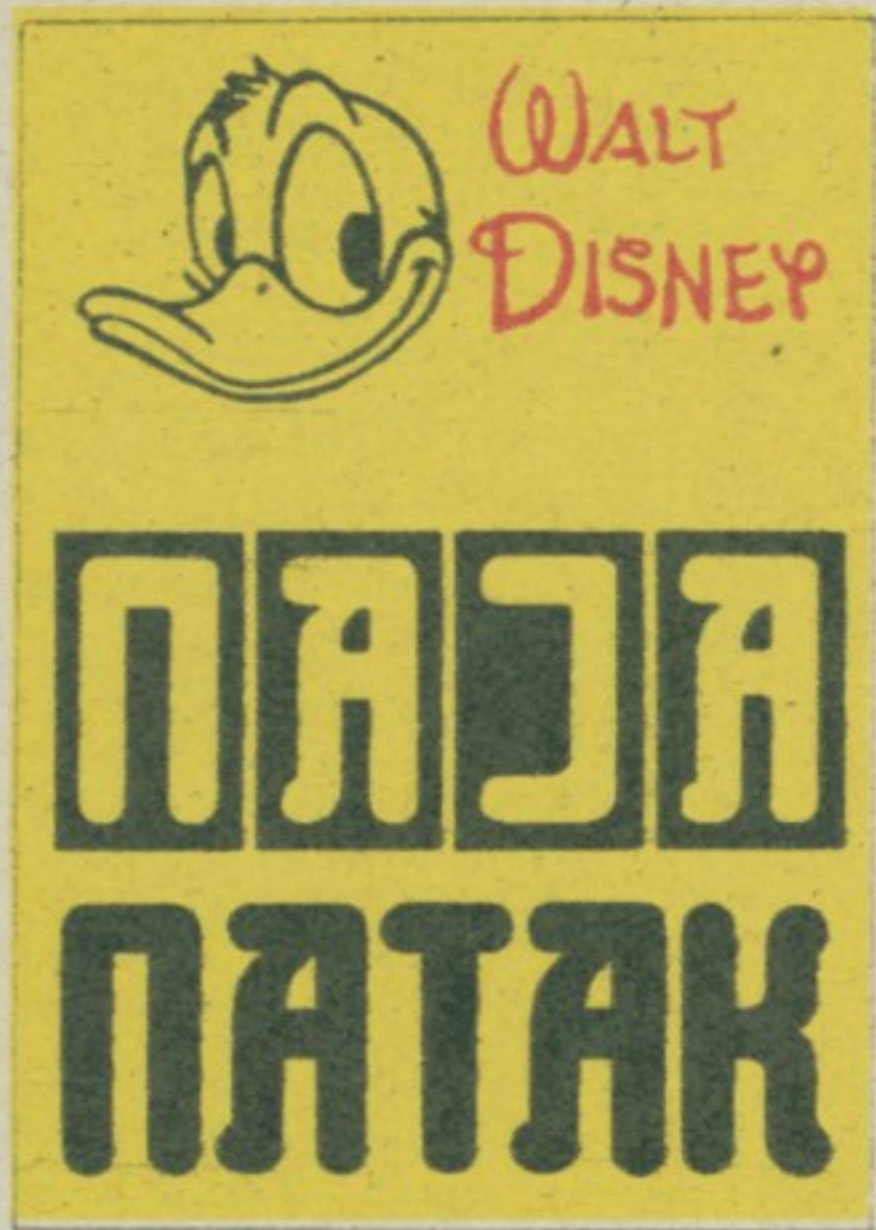
Илустровао Босилка Кићевац

користи као помоћно средство. То значи да ђаци прво морају да науче 22 слова кинеске латинице да би почели да уче сопствено писмо — онда то Кинезу много не значи. Један слог, представљен једним карактером, може да има четири тона. На пример, ако у ресторану затражите tang (супу), могу вам донети шећер, такође tang, али с другим тоном. Слично је и са сољу: тражите уап, а донесу вам цигарете, такође уап, али са другим тоном.

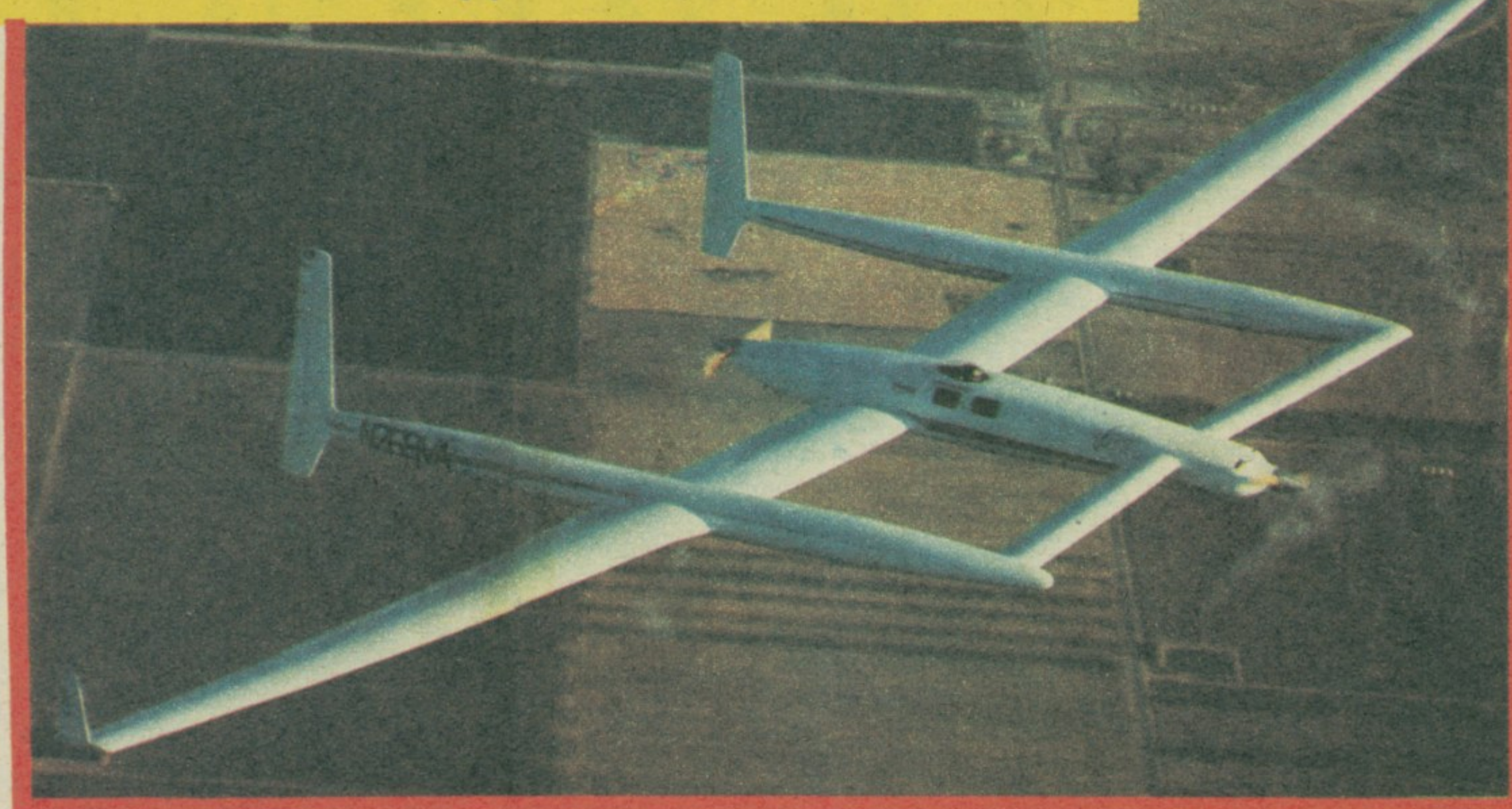
нац описменио, он уз идеограме мора да научи и putenghua, пекиншки изговор, односно књижевни језик.

Основна школа траје негде пет, негде шест, а негде осам година. (Постављен је план да се широм Кине поступно уведе обавезно осмогодишње школовање.) Основна школа, особито на селу, где траје краће, даје само минимум писмености — две до три хиљаде знакова. Судите и сами: 80 одсто кинеског становништва живи на се-

ни највише мука има са националном историјом. Друге древне цивилизације (египатска, грчка, римска) биле су и прошле, а кинеска цивилизација је једина која има континуитет од шест хиљада година. Тешко је, рецимо, и у српској националној историји упамтити све владаре, а како је тек малим Кинезима кад је први ујединитељ Кине, цар Ђин Ши Хуанг Ди, живео још у другом веку пре нове ере (то је онај који је подигао Велики кинески зид), а потом

ЧИМЕ СВЕ МОЖЕ ДА СЕ ОБЛЕТИ СВЕТ

НАПРАВИ АВИОН – И ПУТУЈ

Војиџер којим ће Ратан и Јегерова облетети свет снимљен је недавно на свом првом лету

Кад смо били клинци, наљутио сам се на Берта и нисам хтео да му дам да се игра мојим авионом – играчком – сећа се Дик.

– Онда је он сам себи направио нов, и тај је био бољи од мога. Тако је открио моделарство.

Четрдесетједногодишњи Берт Ратан и његов пет година старији брат Дик воле авионе још од дечачких дана. Научили су да пилотирају као тинејџери.

Дик је и данас активан пилот, док се Берт посветио пројектовању нових модела. Њихов заједнички сан је да својим авионом облете Земљу, и то без спуштања.

Као студент Берт је пројектовао свој први прави авион и назвао га Вери-виген. Сам га је и направио, претежно у гаражи, а после учешћа на локалном аеромитингу многи су пожелели да имају такву летелицу. Берт је излазио у сусрет њиховим жељама, али истовремено је измишљао нове моделе. Свим његовим авионима лако се управља, а у ваздуху, на први поглед, чини се као да лете уназад. Сви модели имају на носу помоћна крила. Ништа необично, пошто су их некад користила и много чувенија браћа Рајт. Али, крила браће

Ратан имају двоструку улогу. Као и свака крила, помажу да авион остане у ваздуху и спречавају губитак брзине; кад летелица превише успори, она прва губе потисну моћ и авион се носем окреће према земљи, а онда обрушавањем поврати брзину.

– Решење се крије у новим материјалима – каже Берт. – Време алуминијума је прошло. Материјал који ми користимо зове се магнетитски графит-фибер. Чвршћи је од челика, а лакши пет пута. Када би се авио-индустрија преоријентисала на нове материјале, био би то велики корак напред.

За лет око света браћа спремају модел „Војиџер“ (путник). Личи на катамаран, има распон крила као „боинг 727“, лакши је од 900 килограма. Има два наизменична мотора, један напред и други назад; први вуче а други гура, и то брзином од око сто миља на сат. При таквој брзини за пут око света биће потребно готово дванаест дана, а то је прилично. Један пилот никад не би успео сам. С Диком ће зато летети пилот Ђина Јегер (није ни у каквом сродству с Чаком Јегером, пробним пилотом који је први пробио звучни зид). Ђина је

У овој кабини ће двоје храбрих пилота провести 12 дана

Тексашанка, раније је била кротитељ коња и ронилац, а за ову прилику завршила је специјални курс за случај принудног слетања на море. У добром друштву све је лепше (и лакше), а Ђина и Дик се добро слажу.

За тако дуг лет треба много горива. „Војиџер“ ће носити око 1500 галона распоређених, због равнотеже, у десетак резервоара. По свему судећи, Ђина

и Дик ће бити присиљени да држе дијету, јер кад се укрца сва неопходна опрема и сваки слободан кутак искористи за гориво, за храну готово да нема места.

Сви су нестрпљиви и уверени у успех. Садашњи рекорд у непрекидном летењу (без досипања горива) поставио је 1962. године војни „Б-52“ када је од Окинаве долетео до Мадрида. „Војиџер“ ће старто-

лако може да се догоди да се и велике индустрије заинтересују и поклоне више пажње овим малим спортским летелицама. Све предности су на њиховој страни: лако управљање, економична потрошња, једноставно одржавање, разноврсна употреба; могу чак да се испоручују по систему „састави сам“ што би им осетно снизило цену.

М. Иванић

НЕКА ДРУГА БРАЋА
ПРАВЕ КАДЕ, ЛУЛЕ,
КИШОБРАНЕ... БРАЋА
РАТАН ПРАВЕ
АВИОНЕ ЗА СЕБЕ И
ДРУГЕ.

вати из Мохаве, затим преко Хаваја и Аустралије стићи до рта Добре Наде, одатле до северне обале Јужне Америке, па кући, у Калифорнију.

Данашњој младој генерацији која је одрасла уз орбиталне летове може да се чини да лет око наше планете и није неки подвиг вредан пажње, али подухват се и не предузима само ради имена у Гинисовој књизи. Као што је својевремено Линдбергов авион „Дух Сент Луиса“, који је био специјално прављен за лет преко Атлантика, позитивно утицао на развој авио-индустрије, тако и браћа Ратан желе да помакну ствар напред.

Ако се све буде одвијало према њиховом плану,

ВЕРОВАТНА

ПРИЧА

О

ЂУРЂУ

БРАНКОВИЋУ

ДЕСПОТА

НАДОМАК АРХЕОЛОШКЕ ИСТИНЕ О ВЕЛИКОМ

СРПСКОМ ВЛАДАРУ ПРЕКОПАЛИ СМО

ЗАПИСЕ КОЈИ МИРИШУ НА СТАРА ВРЕМЕНА

Кад је Стефан Лазаревић потерао коња касом ка шуми, свима је пало у очи да се деспот, иначе одличан јахач, врло лоше држи у седлу.

Упркос слабости коју је осетио, Стефан није хтео да одустане од лова. Можда ће му оштар јутарњи ваздух помоћи. Али, пре него што је доспео до ивице шуме, пред очима му се замагло. Затегао је узде да заустави коња. Изненада, јак бол у потиљку пресекао му је дах и деспот се без свести сручио на земљу.

Међу дворанима је настала узбуна. Најближи су притрчали и на рукама га пренели до шатора. Узалуд су га дозивали. Стефан је тек пред вече дошао свести. Једине речи које је успео да изусту, биле су:

— По Ђурђа... по Ђурђа!

Затим је опет изгубио свест. Пред поноћ 30. јула 1427. Србија је остала без господара.

Син „издајце са Косова“

На вест о ујаковој смрти, Ђурађ Бранковић је пожурио у Београд. Град је затекао у жалости и страху не само од унутрашњих немира већ и од Турака. Било је потпуно неизвесно да ли ће они уважити Стефанову жељу да на престо седне његов сестрић или ће кренути да прегазе Србију. Тим пре што су на круну и сами полагали право засновано на удаји његове сестре Маре Лазаревић за султана Бајазита. У таквој атмосфери, Ђурађ је сматрао разложним да уради две ствари: да поводом ступања на престо не приређује никакву свечаност и да великашима који су се окупили на двору како би, по обичају тог времена, поднели оставке, те оставке не усвоји. Овај потез је био мудар: Ђурађ је тиме показао дубоко поштовање према ујаку, веома омиљеном у народу, и стекао несумњиву наклоност његових великодостојника. А то је било веома важно за човека који није уживао баш велику популарност. Био је син Вука Бранковића, „издајце“ са Косова.

Један од првих послова новог господара био је да Србију што боље припреми за очекивану најезду Турака. Даље, да настави пријатељство са Угарском којој је, по уговору склопљеном између Стефана и краља Жигмунда, морао да препусти Београд и Голубац. Оставши без престонице, Ђурађ почиње да гради Смедерево. По жељи његовој, жене Јерине или жељи грчких мајстора, требало је по свему да личи на Цариград. Осим Смедерева, гради, утврђује и дозирајује и друге градове. Разуме се, градилишта на све стране захтевају велики новац. Српски деспот није сиромашан, напротив, спада у најбогатије људе свог времена. Ипак расписује додатне порезе. Народ кулчи, не без роптања, даје оно што се од њега тражи

и кривца за муке које су га снашле не види ни у Турцима због којих се све то ради, ни у Ђурђу чија је то идеја, већ у поноситој странкињи која са њим дели престо.

По описима које су оставили савременици, Јерина је висока, витка стаса, ситна лица, лепих црта. Међутим, оно што на њој плени није лепота већ продрогљеност. У време кад је Ђурађ ступио на престо, имала је између 35 и 40 година. Облачила се, по угледу на моду византијског двора, у дуге хаљине од свиле или кадифе, везене златним и сребрним нитима. На глави је носила венац од драгог камења или позлаћеног нојевог перја. Иако је одевању посвећивала велику пажњу, волела мирисне водиче и накит. Јерина највећа љубав била је — власт. Њен глас се у државним послови-

ма често чуо: није било ничег што би Ђурађ предузео а да претходно не сазна и њено мишљење. И то је био још један од разлога што је народ није волео. Све што је она рекла или учинила мерено је срцем а не разумом. Веровало се да је жена камена срца. Историја, међутим, друкчије говори.

Саветујући Ђурђу низ прилично непопуларних мера, Јерина је, изгледа, ипак имала у виду опстанак и интересе српске државе. Тако је и подржала деспотову одлуку да старију кћер, Катарину, уда за Улриха Цељског, брата Варваре, жене краља Жигмунда. Карактер младожење могао би да се опише једном једином речју — грозан.

Овај брак који је требало да потврди пријатељство са Угарима изазвао је велико незадовољство

међу Турцима. Тако је и Ђурђа довео у велику неприлику. Процењујући да би српско-угарско савезништво могло да се окрене против њега, турски султан Мурат II је заприсио Мару, млађу кћер, девојчицу од 13-14 година која је од Бранковића наследила не само лепоту већ и памет. Тај захтев је тешко погодио Ђурђа: нежан отац и хришћанин, какав је био, никако није желео да Мару да „некрсту“. Било шта друго да је Мурат захтевао он би без оклевања испунио. Ипак, сазвао је сабор и препустио државном већу одлуку. Пресудну реч рекла је Јерина. Да спасе државу, жртвовала је дете. И веће и деспот приклонили су се њеној одлуци.

Све што је Ђурађ могао да учини за своју љубимицу било је да што дуже одложи њен одлазак у Једре-

У ЧЕКАЛИ У ЗАСЕДИ

не. Правдао се прикупљањем спреме. И кад је Мурат већ изгубио стрпљење, а Порта му, због деспотовог „безобразлука“, саветовала да покрене војску, Ђурађ је одлучио да пошаље кћер.

Велика слабост – вишак врлина

За разлику од Јерине, Ђурађ је у народу ипак уживао наклоност. Истина, никад се није заборављало чији је син, па ни то да је после очеве смрти, борећи се за српску круну, и на ујака с војском кретао. Ипак, његови напори да земљу сачува од угарских и турских насртања нису остали незапажени. Пуних тридесет година борио се да сачува Србију од османлијске силе. Плаћао је данак од 50.000 дуката, слао војну по-

моћ, златом плаћао „пријатељску“ помоћ великих везира. Истовремено, настојао је да одржава пријатељске везе с угарским краљем и усрдно радио на стварању хришћанске лиге.

По записима његових савременика, сачуваним у ватиканским, бечким, турским и дубровачким архивима, Ђурађ је био mudar политичар, сасвим дорастао Млечанима, иако су они важили као најпрепеденије дипломате свог времена. Папа Пије II оставио је о њему белешку: „Био је достојан дубоког поштовања (кад би само о вери мислио како треба), беседник пун ауторитета, телом величанствен“.

По неким историчарима главне слабости су му биле вишак врлина јер, кажу они, опрезност је врлина

политичара али сувишна опрезност постаје слабост. Било како било, чињеница је да је Ђурађ био човек који је много путовао, много видео, много препатио, па према томе имао и велико искуство. За боље сналажење у политичким водама несумњиво му је од велике користи било и познавање језика. Одлично је говорио грчки, италијански, турски. Тврде да је био одважан, вешт на оружју, и добар стратег, и као такав, речју – трн у оку турској држави.

Одрастао у богатој породици, Ђурађ Бранковић је изградио посебан однос према новцу. Мерећи моћ новца и снагу људских карактера, предност је давао – новцу. Њиме је куповао наклоност, пријатељство, заштиту.

Захваљујући томе Ђурађ је и могао да држи сталну најамничку војску од 10.000 коњаника (углавном Грка и Далматинаца). У случају одбрамбеног рата могао је да рачуна на 40.000 војника: у та времена сваки великаш је располагао сопственом војском коју је у случају потребе стављао на располагање господару. Ова војна сила није била нимало за потцењивање ако се зна да су у исто време француски и енглески краљеви располагали са по 30.000 војника. Додуше, они су за ратове ван земље имали нешто више војске од Ђурађа, по 15.000 коњаника.

Прогнани владар

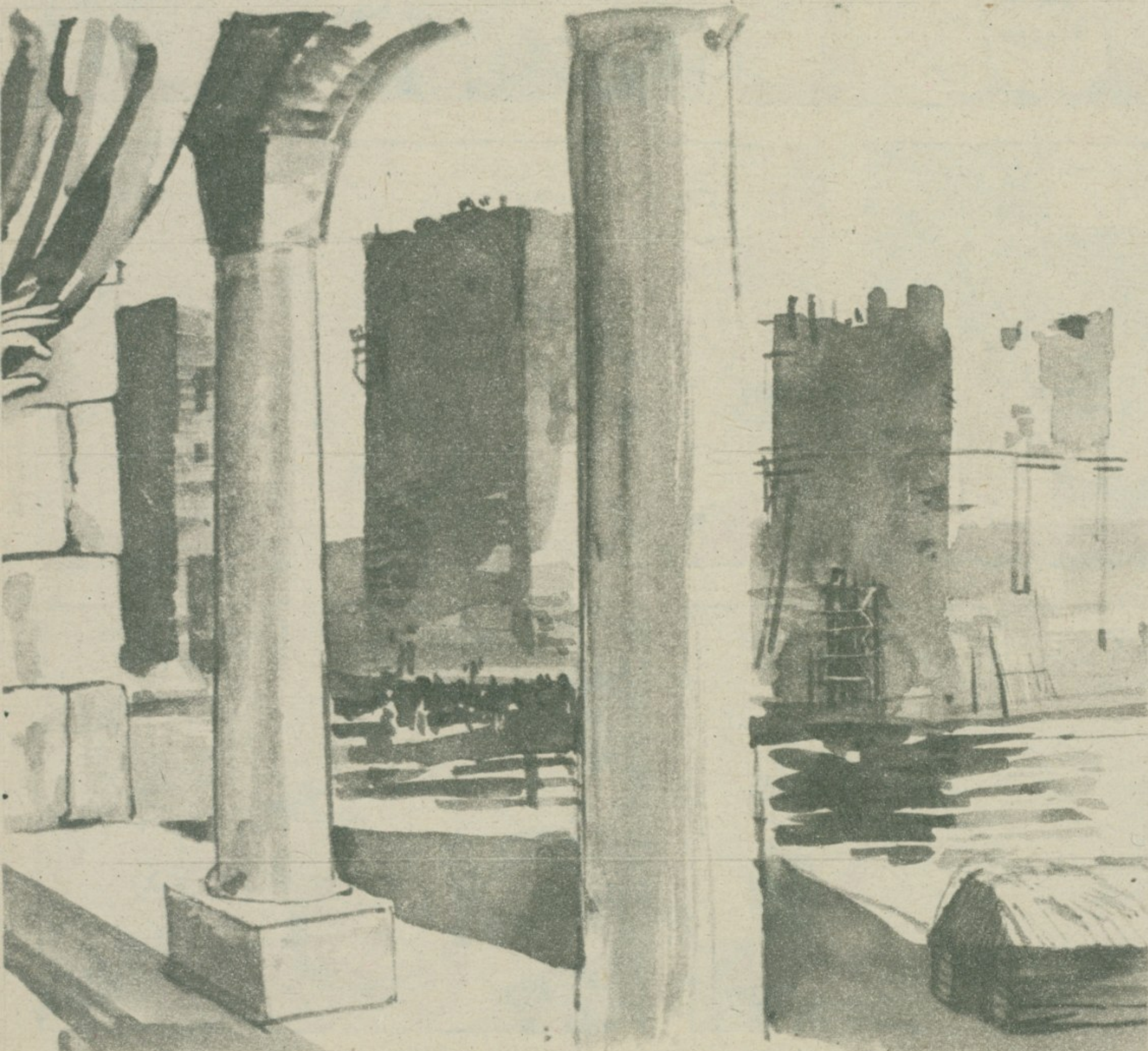
Стално на опрезу, свестан да Марина удаја за Мурата неће бити препрека Порти да пошаље војску на Србију, Ђурађ је стално био у стању приправности. Године 1437. султан га је обавестио да креће на Угарску и затражио не само пролаз кроз Србију него и помоћ у људству. Срећом, пале су велике кише које су у доброј мери оправдале деспотово „не“. Следеће године, изговора више није било. Последице: пад Смедерева и Ђурађев одлазак из земље. Са Јерином и сином Лазаром одлази у Сегедин, краљу Албрехту да моли за помоћ. Међутим, краљ није свемоћан. И тако почиње још једно лутање српског владара: тражи уточиште у својим приморским градовима. Привремено га налази у увек пријатељском Дубровнику. Моли помоћ од Млечана. У међувремену, Србија је поробљена, попаљена, опустошена. Отпор пружа једино Ново Брдо, па и оно после четири године пада.

Најзад, 13. јула 1444. године, склапа се мир. Од Турака добија Србију и заробљене синове, Гргура и Стефана. Враћа се са Јерином и Лазаром у Смедерево али, по наређењу султана, Гргур и Стефан су ослепљени. За Ђурађа сада већ старца, био је то најстрашнији ударац. Утеху му пружа Марин повратак из Једрена: 1451. године Мурат је умро и његов наследник Мухамед допушта јој да се врати оцу.

Три године касније Ђурађ све благо преноси из Смедерева у Угарску. За то му је требало, ни мање ни више – пуних 15 дана. Србији су дани одбројани. Њеном деспоту, такође. Средином децембра, путујући кроз Угарску, налетео је на угарску заседу код Купинова. Мада дубоко зашао у девету деценију, деспот се срчано брани. У краткој и неравноправној борби изгубио је два прста на руци и слободу. Из заробљеништва га пуштају тек на интервенцију самог краља и обећање да ће исплатити 100.000 дуката.

Рана на руци никад није зарасла. Стање се погоршало кад га је захватила грозница у коју је пао потресен вешћу о убиству зета Улриха Џељског. Двадесет четвртог децембра 1456. године деспот је умро. Сахрањен је у Кривој Реци под Рудником. Ту је имао и један од дворова у којем је, у данима среће, много пута боравио. Тачно место двора још није откривено, мада му је крагујевачки археолог Димитрије Мадас на трагу.

Олга Вукадиновић

Илустровао: Брана Јовановић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

РАЗМИШЉАЊА
ИСАКА
АСИМОВА

ЧЕКА ЛИ РОБОТ ЧОВЕКОВО МЕСТО?

**БИВШИ ПРОФЕСОР
БИОХЕМИЈЕ И
СЛАВНИ ПИСАЦ
КЊИГА НАУЧНЕ
ФАНТАСТИКЕ ПОРЕДИ
ЧОВЕКА И РОБОТА.
НАВОДЕЊИ ВРЛИНЕ И
МАНЕ И ЈЕДНОГ И
ДРУГОГ, ТВРДИ ДА
ЧОВЕК ВИШЕ НЕ
МОЖЕ БЕЗ СВОГ
МЕХАНИЧКОГ
САПУТНИКА.
ПРОЧИТАЈТЕ ЗАШТО.**

Праве се све савршенији и све способнији роботи: пројектују се са интелигентно програмираним рукама и разним чулима; а једног дана ће се можда правити и такви роботи који ће поседовати моћ размишљања. Неће ли тада

почети да преузимају на себе све већи број све сложенијих и све креативнијих послова?

Неће ли људска бића морати да прелазе с једног посла на други, увек у потрази за нечим чиме роботи прате у стопу на све вишем нивоу, док не наступи дан кад више уопште неће бити ничег што једино људи могу да раде? Хоће ли људи бити осуђени на доколицу и досаду, неће ли умирати просто стога што више неће бити ничег што би давало неки смисао њиховом животу? Једном речју, хоће ли хомо сапиенс најпре застарети, а затим и нестати и неће ли робот заузети његово место као хомо супериор?

**Хоће ли нам помоћи
да спасемо себе**

Можемо се цинично запитати неће ли то, на крају, бити логичан и рационалан развој ствари. Ако једног дана буду створени роботи јачи и интелигентнији од људи и ако им се усади јачи осећај за друштвене обавезе него што га ми да-

нас имамо, неће ли они с правом заузети наше место?

То су, међутим, тешко схватљива и непријатна питања. Има много тога што јесте, што је било и што ће бити пристојно и чудесно кад се ради о људским бићима, а можда ћемо уз помоћ робота – и компјутера, опште узев – још успети да спасемо себе и наш свет.

Сем тога, ако у очајању и покушамо да се помиримо с тим да ће нас роботи заменити, можда ће се показати да је то немогуће. Људском мозгу није лако наћи равна, а камоли да га нешто превазиђе. Људски мозак садржи десет милијарди неурона и сто милијарди ћелија које их одржавају. Сваки неурон повезан са стотинама и хиљадама других, што сачињава једну незамисливо сложену мрежу. А поврх свега, сваки поједини неурон није само нешто што се просто укључује и искључује, већ је и сам по себи ултрасложен физичко-хемијски систем који нисмо ни издалека спо-

собни да схватимо. Укупна сложеност мозга се готово не да ни исказати и за цело превазилази нашу могућност да је лако схватимо.

Човечији мозак се састоји од беланчевина и нуклеинских киселина, а резултат је три и по милијарде година еволуције путем насумичних мутација и природне селекције која дејствује под притиском нагона за самоодржањем. Компјутер се састоји од електронских елемената и електричне струје, а резултат је свега четири деценије смишљеног развоја људи који раде гоњени жељом да створе нешто што ће нам боље послужити. С обзиром на разлике у структури, развоју и сврси, било би чудно кад би се ти производи на било који начин могли упоређивати.

Компјутер је првенствено замишљен да се бави аритметиком. Сваки проблем, ма колико изгледао сложен, који се било како даје разложити на одређене низове аритметичких радњи, може се решити помоћу компјутера. То што нас компјутер задивљује својим способностима, не потиче из врсте аритметичких операција које је он у стању да реши, већ из чињенице што сваку такву операцију може да изведе у милијардитом делу секунде и да то учини без грешке.

Несавршени људски мозак

С друге стране људски мозак је невероватно несавршен кад је у питању аритметика. Потребна му је и сада, као што му је одувек била потребна, помоћ споља да би решио и најпростије проблеме. Почели смо тиме што смо бројали на прсте, затим смо прелазили на све боље ствари служећи се рачунаљком, пером и хартијом, арапским бројевима, логаритмима и логаритматорима и најзад компјутерима.

Посао људског мозга не састоји се уопште у манипулисању бројевима. Састоји се и одувек се састојао, у резонувању и креативном мишљењу – то јест у вештини доношења разложних закључака на основу недовољних доказа; у таленту да се мисли филозофски, проицљиво, имажинативно, маштовито; у способности да се лепота, узбуђење и радост извуку из света који нас окружује и из оног што сами стварамо, што без нас не би никад постојало.

Нећемо ли на крају програмирати роботе да обав-

љају и те ствари? То неће бити лако. Пре свега и ми сами не знамо како то чинимо, тако да ће проблем организације понашања робота на људски начин бити и надаље одиста тежак.

Узмимо само овај пример. Ви сте у стању, као и свако други, да препознате велико и мало слово А, писано курзивом, полуцрно или штампано на било који од стотину разних начина, или нашкобано као велико или мало слово рукописом хиљада разних људи. У свим тим случајевима препознаћете га тако рећи сместа и без имало напора знаћете да се ради о слову А. Били бисте вероватно изненађени, кад би вам неко рекао да сте учинили подвиг; међутим, компјутери се још ни данас не могу програмирати да тако нешто постигну.

Готово свако људско биће, чак и сасвим обични људи, у стању су да учине нешто изузетно не знајући како то постижу, а све су то чисто људске ствари које ниједан робот неће можда никад постићи. Као изузетно постигнуће можда ћемо једног дана успети да програмирамо робот да обави неку људску радњу на рудиментаран начин – али зашто бисмо се трудили кад то свако људско биће може да уради далеко боље.

Не, ако резултат наше технологије треба да буде хомо супериор, то ће произићи из нас самих. Са новопонађеним методама генетског инжењерства можда ћемо сазнати како да усавршимо свој мозак и повећамо његову ефикасност, а то ће значити да учимо да правимо роботе све већих способности. У ствари, компјутери ће нам помоћи да усавршимо сопствени мозак, а наши савршенији мозгови помоћи ће нам да пројектујемо боље роботе, што ће се одиграти у скоковима.

Крајњи резултат састојаће се у томе што ће роботи и људи наставити да напредују паралелним путевима и свако од њих ће функционисати све боље у области за коју је створен. Са нашим веома различитим талентима увек ће бити места како за људска створења тако и за роботе. Као савезници који сарађују, а не као непријатељи који се надмећу, моћи ћемо да све боље схватимо понашање васионе и да мудро користимо њене законе постижући заједно далеко више него што бисмо икад постигли свако за себе.

(Одломак из есеја
„РОБОТИ, ДРУШТВО
И БУДУЋНОСТ“)

ЈЕДНУ КАРТУ ДО СЕВЕРНОГ ПОЛА

Још у детињству моји најдражи јунаци били су Фауст, Одисеј и Дон Кихот. Маштао сам да, кад порастем, и ја будем пустилов. Одлучио сам да на бициклу обиђем Арктик. Био сам свестан колико је то тежак подухват, па сам се пуних пет година припремао. За то време прејездио сам хиљаде километара возећи бицикл по разним временским приликама и путевима. Док сам служио војску, озбиљно сам проучавао географију, геодезију, зоологију, ботанику, учио механичарски занат... После војске радио сам на изградњи електричне централе на Камчатки, где сам могао да испробам своју и издржљивост бицикла возећи планинским стазама, кроз непроходне шуме, преко брзих река. Тек тада сам могао да кренем у своју пустиловину...

Здравље за два живота

У Мурманску, кад сам већ прешао добар део пута, срео сам незнакомца са огромном капом, у топлој крзној бунди који се представио: Андрушенко, лекар, староседелац Севера. Не верује ни у ђавола ни у бога, али оно што је о мени чуо сматра натприродним. Сумњичаво ме загледао, бојажљиво пипкао моју бунду, панталоне... и одједном предложио да ме прегледа. Пристао сам. У ординацији ми је дуго опипавао пулс, слушао плућа, куцао ме по леђима и грудима и сав запрепаштен саопштио ми: — Братац, ти имаш здравља за два живота!

Моја појава је у арктичким областима изазивала велико неспокојство тамошњих врачева који су се уплашили за свој углед међу домороцима.

„Јаше на гвозденом јелену држећи се за рогове од гвожђа — застрашивали су народ. — То не може на добро да изађе“. И поред тога нису ми правили сметње, чак су разгласили да је рђава и сама помисао да се мени деси нешто зло, а камоли да човек на гвозденом јелену настрада у арктичким тундрама...

У рано пролеће 1930. године код западне обале Нове земље (група острва у Северном леденом океану између Баренцовог и Карског мора) преживео сам најтеже тренутке.

Сам себе оперисао

Читавог дана дувао је снажан ледени ветар у лице. Олујни налети обарали су ме с бицикла и тада бих морао да, лежећи на леду, забодем нож између жица да га ветар не би одувао. Тек увече ветар је мало посустао па сам, онако сав исцрпљен, почео да припремам постељу. Као и обично, секирицом сам насекао коцке леда и од њих као од цигала озидао заштитни зид од ветра. Затим сам згрнуо гомилу растреситог сувог снега који ми је служио као душек и јорган. Заспао сам на леђима скрстивши руке на грудима. Пробудивши се, сав ужаснут схватио сам да не могу да раставим руке ни да се окренем на бок. Знао сам шта се десило. Ноћу, недалеко од мог коначишта, створила се пук-

КАКО ЈЕ
ИЗГЛЕДАЛО
1928. ГОДИНЕ
ПУТОВАТИ
БИЦИКЛОМ НА
АРКТИК. ЧИТАМО ДНЕВНИК
МЛАДОГ ЕЛЕКТРИЧАРА
И СТАСНОГ ПУСТОЛОВА
ГЛЕБА ТРАВИНА.

ЈАХАО

САМ

ГВОЗДЕНОГ

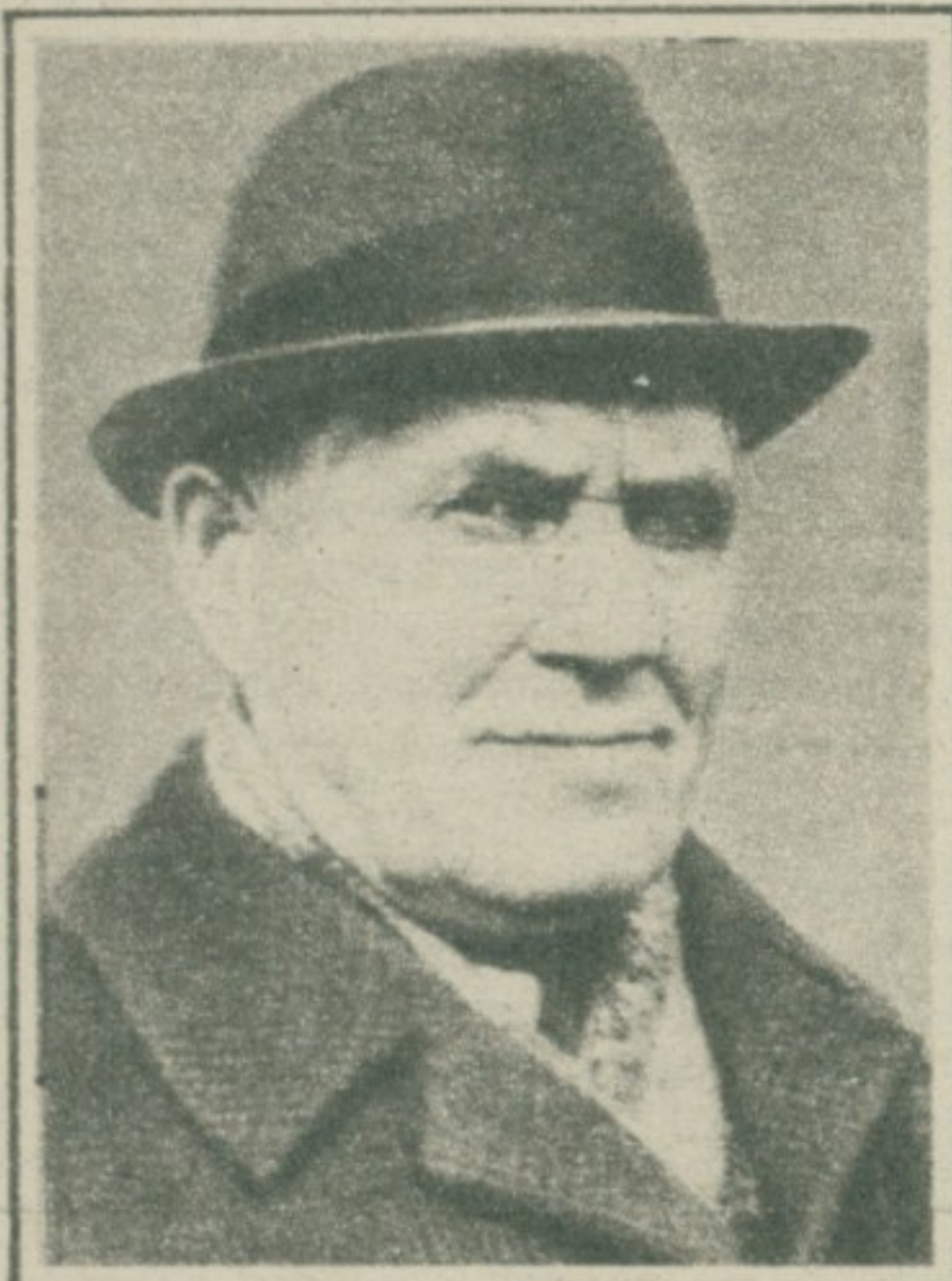
ЈЕЛЕНА

тина на леду, излила се вода и поквасила мој кревет. Мој душек и јорган од снега претворени су у

лед, а ја сам се нашао заробљен у некој врсти леденог скафандра. Једва сам успео да бар мало ос-

лободим, од студени одузете, руке и дохватим нож. Не сећам се колико сам се времена ослоба-

одећа на мени била залеђена као окамењена. Нисам могао ни да помислим да седнем на бицикл. Преостало ми је само да га вучем по смрзнутом снегу једва носећи и себе. Нада да ћу се можда спасти јавила се кад сам наишао на свеж траг јеленске запреге у снегу. Дуго и грозничаво пратио сам траг и нисам погрешио: угледао сам шатор. Уз помоћ старца номада истрљао сам тело снегом и тек што сам се мало угрејао осетио сам страشان бол у ногама.

Глеб
Травин
у
последњим
годинама
живота

КО ЈЕ ГЛЕБ ТРАВИН?

Глеб Травин (1902–1979) био је електричар. Прочуо се по свом трогодишњем путовању на бициклу границама Совјетског Савеза, а нарочито леденим просторима Арктика. Пустоловину је започео у јесен 1928. године кренувши из Петропавловска на Камчатки, преко Сибира до Средње Азије и Кавказа, а одатле на север до Арктика...

После повратка с пута радио је као спортски тренер бицикlista, мотоциклиста и аутомобилиста. Оженио се Вером Шантоном, Финкином по пореклу и кћерком лекара с којом је имао петоро деце.

ђао леденог загрљаја, прво с бокова, па с ногу, обуће... Најзад, успео сам и да устанем, али је сва

Палчеви су ми били надувени и поцрнели. Знао сам да је то гангрена и да ме чека сигурна смрт. Одлучио сам да себи ампутирам прсте. Чим сам почео операцију, жене које су дотад пажљиво бринуле о мени излетеле су из шатора дивљачки кричећи: „Кељи! Кељи!“ Нисам имао времена да размишљај о њиховом вриштању. Тек кад сам завршио операцију, обрисао и превео ране, замолио сам старца да ми објасни те крике. „Кељи“ значи ђаво-људојед.

– Ти – рекао је старац – сечеш сам себе и не плачеш. А то само ђаво може.

Бекство од помоћи

У јулу 1930. године на острву Вејгач, где сам се задржао да залечим ране, сазнао сам да је у Карском мору ледом окован читав конвој совјетских и иностраних бродова који су пловили према ушћу Јенисеја. Одлучио сам да их посетим. На брзину сам припремио стари чамац за спасавање и, пловећи на једра или веслајући, стигао сам до окованих лађа. Кад се сазнало ко сам, Николај Евгенов, чувени истраживач Арктика, одмах је организовао разговор морнара са мном. Нешто као конференцију за штампу. Слушали су ме пажљиво али кад сам им саопштио намеру да на бициклу стигнем до Чукоте, почели су да ме одговарају. Евгенов, лично, упозоравао је: „Схватите, после Диксона нема прихватних база! Нема хране! Ми до Чукотке још не можемо да се пробијемо ледоломцима, а ви бициклом?! То је сигурна смрт! Предлажемо да останете с нама“. Кад су видели ко-

лико сам тврдоглав, јавили су се гласови који су предлагали да ме ухапсе и заробе на броду да не чиним лудости.

Ипак су ме пустили. Био сам сигуран да ћу успешно остварити свој циљ. Чак ни на суровом Арктику живот никада сасвим не замире. Од снажних мразева лед пуца, кроз пукотине заједно с водом излазе и рибе. Уосталом, ја сам се извештио у пецању. Ловио сам их оштром куком од жице с бицикла. Дневно сам пецао по две рибе у просеку. Често је на мојем јеловнику било и месо северних животиња, које сам, такође, вешто ловио. Јео сам два пута дневно, у шест ујутру и у исто време увече. Осам часова дневно проводио сам путујући, осам часова сам трошио на спавање, а остало време за набавку хране, припрему коначишта и писања дневника.

Већину пута превалио сам возећи бицикл, али сам повремено морао да се возим и на санкама које су вукли упрегнути јелени или пси. Дешавало се да сам морао да пешачим носећи свог „гвозденог јелена“ на леђима. Најтеже ми је било кад наиђем на дубок снег. Тада бих морао да стајем на скије и вучем бицикл на нарочитим санкама. У тим приликама једва сам прелазио десетак километара дневно. Изгубљено бих надокнадио кад изађем на лед: возећи бицикл по леду дневно сам прелазио по 75 и више километара.

Вожња бициклом по леду увек је била ризична јер је претила опасност да налетим на пукотину маскирану снегом или танак лед... Често сам падао, а један пад ме умало није коштао главе.

Крајем октобра 1930. требало је да се пребацим преко Пјасине, највеће реке на полуострву Тајмир. Највећа невоља био је клизав и веома танак, готово прозиран лед. Нисам имао избора. Залетео сам се и наред реке изгубио контролу над бициклом и пао пробивши лед. Срећа да је бицикл одлетео даље и није се потопио са мном. Иначе би потонуо као секира и однео ми на дно читаву опрему. И поред тога није ми било лако. Праћакао сам се у леденој води покушавајући да ухватим ивицу леда која никако није издржавала моју тежину већ је пуцала при сваком покушају. Кад сам најзад осетио да ме лед држи, распростро сам се по њему и пипкајући рукама као фока перајама отпузао до бицикла и склонио га на сигурно. Мокра одећа на мени одмах се смрзла. Спас сам нашао на обали. Свуда околу биле су разбацане коже и утробе северних јелена. Срећа. Ловци су били данас и нису одмах могли да пренесу читав плен. Знао сам да ће се ујутру вратити по остатак. Одмах сам се завукао у коже, положио се смрзнутим месом и одмах заспао. Пробудили су ме ловци.

Приредио
Дарко Чварковић

После незапамћеног успеха књиге
ЛИЧНИ КОМПЈУТЕР
– 20000 продатих примерака за 18 месеци
– исти аутори издали су:

ПРОГРАМИРАЊЕ ЗА ПОЧЕТАК

Приручник заснован на два принципа:

1 СВЕ У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ: ПЗП

– Увод у рачунску логику
– Алгоритам и како се прави
– Правила програмирања
– БАСИЦ – универзалне наредбе за Рад на свим микрорачунарима, са програмима
– упознајте PASCAL, FORTRAN, LISP, APL, LOGO, FORTH упоређење са BASIC-ом.
– УПОРЕДНЕ ТАБЕЛЕ BASIC-а ЗА: SPECTRUM, COMMODORE 64, ГАЛАКСИЈУ, TRS 80, BBC.
МАШИНСКИ ЈЕЗИК – Програмирајте свој COMMODORE, SPECTRUM, APL, ORIC, BBC, ГАЛАКСИЈУ.
ГОТОВИ ПРОГРАМИ ЗА: CBM 64 I SPECTRUM.

СВЕ
У
ЈЕДНОЈ
КЊИЗИ

2 НАЈЈЕВЉЕНИЈА КЊИГА: ПЗП

На 128 страна
17x24 cm,
с обзиром на обим
и садржај,
ПЗП нема такмаца.

Поручите одмах
(пола тиража већ је
продато у претплати)
платићете кад
ПЗП стигне на вашу
адресу.

НАРУЧБЕНИЦА (попуњавати штампаним словима)

Овим неопозиво наручујем ☐ примерака књиге ПРОГРАМИРАЊЕ ЗА ПОЧЕТАК у зугорском издању КОРИСНЕ КЊИГЕ по цени од 1.190.– дин. за примерак. Књигу ћу платити поузећем.

ПРЕЗИМЕ ИМЕ
УЛИЦА И БРОЈ ПОШТ. БРОЈ
МЕСТО МАРКА РАЧУНАРА

Слати на адресу: КОРИСНЕ КЊИГЕ (ЗА ПЗП) п.п. 13 11050 Београд

Илустровао НЕНАД МИЛИЋЕВИЋ

ВУЧИЋИ МОЈА БРАЋА

**ДОК ЈЕ ТЕЛО РАЊЕНЕ
ДЕВОЈЧИЦЕ НЕПОМИЧНО ЛЕЖАЛО
НА ИСПУСТУ СТЕНЕ, ВУЧИЦА ЈОЈ
ЈЕ БРИЖНО ЛИЗАЛА РАЊЕНЕ РУКЕ
И НОГЕ.**

Рат је био кратак и поразан. Југословенска војска се у нeredу повлачила. Сваког дана поред планинске кућице, у коју су одмах после капитулације земље избегли мајка, син и кћер – десетогодишња Даница Видаковић – пролазили су појединачно, или у групама, распасани војници бивше југословенске војске. Понеки од њих би се задржао испред куће колико да му домаћица пружи чашу воде или нешто хране. Пошто се домаћин, иначе стари ратник, ни

после двадесетак дана од капитулације није појавио, у породицу се уселио немир. Слутили су најгоре, али нада их није напуштала. Кад год би Даница приметилa неког војника који јој није деловао сувише озбиљно, пришла би му да га упита зна ли нешто о њеном оцу. Већина је девојчицу тешила како ће тата брзо да се врати, али како су дани одмицали она је била све забринутија.

Идем на Ћулав!

Ливаде под планином мај је већ увелико прошарао кафуном и висибабом.

И док су око подне брат и сестра уређивали леје за лук и салату, пред кућу, као без душе, задихана, бану рођака Милка. Пре него је успела ма шта да каже, по изразу лица видело се да носи радосне вести. Збацила је с леђа велики војнички ранац и готово подвриснула:

– Стигао је! Ено га иде уз село!

Срећи нигде краја. Даница и Миле су је љубили и грлили а кад се прво узбуђење стишало, девојчица

је, као први контакт с оцем, одвезала његов ранац. На врху је угледала официрски доглед који је добро познавала. У жељи да што пре угледа оца синула јој је идеја:

– Идем на Ћулав да догледом видим тату!

– Никако! – повикали су Миле и рођака, али ко да је заустави?! Она је већ, с догледом око врата, грабила према оближњој шумици. Туда је водила стаза према врлетној стени са које се, као на длану, видело цело село. Ћулав је, иначе, био приступачан само с једне стране, с доње се стена окомито спуштала стотинак метара. Негде по средини имала је, додуше, неколико испуста у виду малих тераса.

А Даница, сва устрептала и важна што јој се о врату њише очев доглед, грабила је према Ћулаву. Кад је стигла, онако узбуђена, није ни погледала испред себе. Одмах је почела да регулише оштрину на догледу. Далеко испред себе угледала је сеоски пут којим су ишли неки људи и, намештајући се да међу њима препозна оца, згазила на каменчић, изгубила равнотежу и полетела у амбис. Прва тераса само ју је окрзнула, друга одбацила, на трећој само што се није зауставила – четврта је била нешто шира. На њој се тело смирило.

Пошто је ни после двадесетак минута није било, брат је отишао да је потражи и, како рече, „испраши јој тур“. Издалека је схватио да је на стени нема. Помислио је да су се негде кроз шуму мимоишли па се брзо вратио. Али, тамо је није било.

Звер се усправила

Сви су се разлетели да је траже. Мајка је отишла према Ћулаву. Кад је стигла до стене, инстинктивно је погледала доле. Призор јој је заледно крв у жилама. На четвртој тераси, педесетак метара ниже, лежало је непомично тело девојчице изнад које је чукао вук и лизао јој рањаве руке. Покушала је да викне, али јој је глас остао у грлу. У очајању, кренула је да се спусти низ стену. Немогуће! Док је смишљала како да сиђе, учинило јој се да је Даница померила ногу. То јој је улило нову снагу и наду. Најкрајем путем спустила се кроз оближње грмље. Звер је и даље „радила свој посао“ али је будно пратила сваки покрет жене. Кад се спустила наомак четврте терасе, терен је био приступачнији, па је могла слободно да стане, али... Шта ако звер насрне на дете?

Размишљала је: шта је – ту је. Напред мора. Негде из даљине чула је гласове мужа и сина како је дозивају. Била се већ толико примакла тераси да је чула дахтање звери и једва чујно јечање своје девојчице које ју је силовито повукло напред. Изгубила је опрез. Звер се усправила на све четири ноге и уз непрекидано режање почела постранце да се повлачи према стени. Жена је тек тада приметилa да на крају терасе постоји мала пећина према којој је звер узмицала. Држећи је стално на оку чучнула је поред Данице и почела да је подиже. То што је сада угледала одгонетнуло јој је понашање вука. Наиме, на улазу у пећину гурала су се три вучића не старија од месеца дана. До тог тренутка у грчу – сада су јој потекле сузе. Схватила је да је мајка-вучица и према њеном детету осетилa оно што свака мајка, па била она и звер, осећа према рањеном и немоћном. Док је у наручју с Даницом напуштала терасу, обазрела се. Вучица је већ спокојно лежала а три мала несташка узимала су свој редовни оброк из њених набреклих брадавица.

Мајка је успела да Даницу донесе до куће. За дивно чудо, девојчици су све кости биле неозлеђене, убрзо се и освестила.

Живот у овој малој породици наставио је да тече као и пре. Само је мајка сваког јутра одлазила на Ћулав да вучици и њеном подмлатку однесе нешто хране. Звер ју је у почетку гледала с неповерењем, али је већ после два-три дана мирно чекала на тераси и храну односила у пећину.

Зора Меленица

ФАНТОМ:

БОЛНИЦА У ЦУНГЛУ

ПИСАЉ: ЛИ ФОЛК (LEE FALK) ЦРТАЉ: СТУ БЕРИ (SY BARRY)

ПИТАМ СЕ ДА
ЛИ ЈЕ НЕКИ ОД
ФАНТОМА УПОЗНАО
СВОГ ДЕДУ...

МОЈ, РЕЧИМО,
НИЈЕ ДОЖИВЕО ДА
МЕ ВИДИ... ЛОЗДА ФАН-
ТОМА ЗАМАЛО ДА
СЕ УГАСИ С ЊИМ...

БИЛО ЈЕ ТО КАД
СЕ ДЕДА ДАНАШЊЕГ
ФАНТОМА СУКОВИО
С НЕКИМ РАЗБОЈ-
НИЦИМА...

...АЛИ НИЈЕ УСПЕО
ДА ИЗИЂЕ НА-
КРАЈ С ЊИМА...

НИСАМ СЕ ОЖЕНИО...
НЕМАМ ДЕЦЕ...
ОВО ЈЕ КРАЈ...

ТАДАШЊИ
ФАНТОМ
ПУЗОД ЈЕ
КРОЗ
ЦУНГЛУ...

А ОНДА СУ ГА,
ПОЛУМРТВОГ,
НАШЛИ ПИГМЕЈИ...

БРЗО ДОК-
ТОРА...

У ТО ВРЕМЕ
У ЦУНГЛУ
ЈЕ ДОШАО
МЛАДИ
ДОКТОР
КЕРИ...

ДОКТО-
РЕ!

ПИТАЈ ИХ
ШТА
ХОРЕ?

ЈЕСАМ!
ТРАЖЕ
ВАС!

РЕЦИ ИМ ДА
НЕ МОГУ ДА
ПОЂЕМ С ЊИМА!

НИКО НЕ
СМЕ ДА СЕ
УСПРОТИВИ
ПИГМЕЈИМА
БАНДАР!
ЊИХОВЕ
СТРЕЛЕ СУ
ОТРОВНЕ!

ЧЕКАЈТЕ
ОНДА
ДА СЕ
ОБУЧЕМ!

БРЗО,
БРЗО!

ДОКТОР
ЈЕ
ВЕЗАНИХ
ОЧИЈУ
ЗАХАО
ШУМОМ
И СТИГАО
ДО
СРЦА
ЦУНГЛЕ...

А ОНДА СУ
МУ ПИГМЕЈИ
РЕКЛИ ДА МОЖЕ
ДА СКИНЕ ПОВЕЗ...

ПОТПУНО ЗБУЂЕНОГ
УВУКЛИ СУ ГА У
НЕКУ ПЕЋИНУ У
ОБЛИКУ ЛОВАЊЕ...

ШТА...

А ТАМО, ПОД
СВЕТЛОМ БАКЊИ,
УГЛЕДАО ЈЕ
МЛАДИРА ЧУДНО
ОДЕВЕНОГ... БИО
ЈЕ У НЕСВЕСТИ...

ТИ
ПО-
МОГИ
ФАН-
ТОМУ!

ИЗВАДИО САМ
МЕТКЕ... НИСУ ПОВРЕ-
ЂЕНИ ВИТАЛНИ
ОРГАНИ! МОРАЋЕ
ДА ЛЕЖИ НЕКО
ВРЕМЕ!

УХ... ОВДЕ
КАО ДА МЕ
НИКО НЕ РА-
ЗУМЕ!

ЈА САМ ВАС
РАЗУМЕО, ДОК-
ТОРЕ!

НЕ
ОМЕТЕ
ЈОШ
НА
НОГЕ!

ЗАШТО?
ДОБРО
МИ ЈЕ!
ОТПРАТИ-
ЋУ ВАС!

ИЗГУБИЛИ СТЕ
ДОСТА КРВИ...
ТРЕБА
ДА СЕ
ОДМАРАТЕ...

НИШТА
НЕ БРИНИ-
ТЕ... ЧЕКАЈТЕ...

...ХО-
ЋУ
ДА
ВАМ
ПЛА-
ТИМ!

ЈЕ ЛИ
ОВО
ДОВОЉ-
НО?

ОХ! С
ТИМ БИХ
МОГАО ДА
ИЗГРАДИМ
МАЛУ
БОЛНИЦУ!

НЕ... ДОБИЋЕТЕ ЈОШ
НЕШТО... СПАСЛИ
СТЕ И МЕНЕ И
МОЈУ ЛОЗУ... ПРУ-
ЖИТЕ РУКУ...

ОВО ЈЕ
ЗНАК МОЈЕ
ЗАХВАЛНОСТИ!

?

АКО ВАМ ФАН-
ТОМ ИКАД У
ЖИВОТУ БУДЕ
ЗАТРЕБАО,
ЗНАЈТЕ ДА ЋЕ
САМ ДОЋИ!

?

ВОЛЕО БИХ
ДА ВАМ
ПРЕВИЈЕМ
РАНУ ЗА
СЕДМ
ДАНА!

ДОБИ
ЋУ!

ДОКТОРА СУ ИЗВЕ-
ЛИ ИЗ ПЕЋИНЕ
ВЕЗАНИХ ОЧИЈУ...

КО
ЛИ
ЈЕ
ОХ?

КАСНИЈЕ...

ТРЕБАЛО
БИ ДА
СЕ ОЖЕ-
НИТЕ...

ЗНАМ
ТО И
САМ...

САМО, ДА
ЛИ СВОЈУ
САПУТНИЦУ
МОГУ
НАћи
ОВДЕ У
ЏУНГЛИ...

ДОКТОР КЕРИ
ЈЕ СТИГАО ДО
АМБУЛАНТЕ...

НЕВЕРОВАТНО...
КАО ДА САМ
САЊАО...

А КАД ЈЕ УШАО
У КУЋУ...

ЏЕНИ!
ОКУД
ТИ
ОВДЕ?

ИЗНЕНАЂЕН
СИ, БРАТЕ?

ДА ЛИ ОВДЕ ДОКТОРИ ИЗЛАЗЕ У НОЋНИМ КОШУЉАМА?

ЗАШТО СИ ДОШЛА?

ДА ТИ ПОМОГНЕМ У ТВОЈОЈ БОЛНИЦИ!

ЈА ЈОШ НЕМАМ БОЛНИЦУ, СЕСТРО! ЦИГЛА НИЈЕ ЗА ЖЕНУ!

ЖИВОТ У ЛОНДОНУ И ЊУ-ЈОРКУ ЈЕ ДОСАДАН...

МИ-СИЛА САМ ДА БУ ТИ ОВДЕ БИТИ ОД КОРИСТИ.

FALK & BARRY 7/10

У ЦИГЛИ ЈЕ УВЕК БИО ФАНТОМ И УВЕК МОРА БИТИ...

ДОБРО, ЗНАМ... НАБИ БУ ДЕВОЈКУ...

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ОСТАНИ КОЈУ НЕДЕЉУ...

НЕ, ОСТАЋУ МНОГО ДУЖЕ!

АЛИ, ТИ СИ ЛЕПА, МЛАДА ЖЕНА, ИМАШ МНОГО УБАВАЧА И...

СВИ СУ ДОСАДНИ!

ТРЕБА ДА СЕ УДАШ И СТЕКНЕШ ПОРОДИЦУ! У ОВОЈ ДИВЉИНИ НЕГЕШ НАБИ МУЖА!

КО ЗНА? УОСТАЛОМ, НЕ ЖУРИ МИ СЕ!

FALK & BARRY 7/11

ОХО! ОТКУД ТИ ТАЈ ДИЗАМАНТ?

УДАНА ЈЕ ТО ПРИЧА... ОБЕГАД САМ ДА НИКОМ НЕБУ РЕКИ...

ЧАК НИ СЕСТРИ!

А КАКАВ ТИ ЈЕ ТО ЗНАК НА РУЦИ?

ДОБИО САМ ГА ТАМО ГДЕ И ДИЗАМАНТ!

?

БЕРТЕ, НЕ БУДИ ТАКО ТАЈАНСТВЕН!

FALK & BARRY 7/13

МОРАБЕШ ИПАК ДА МИ ОДАШ ТАЈНУ!

МОГУ САМО ДА ТИ КАЖЕМ ДА БУ, ЗАХВАЉУЈУЋИ ОВОМ ДИЗАМАНТУ, МОГИ ДА ПОДИГНЕМ БОЛНИЦУ!

FALK & BARRY 7/14

ХМ! НИСАМ ЗНАО ДА ЈЕ ДОКТОР ОЖЕНЕН...

РЕКЛИ СТЕ МИ ДА ДОБЕМ НА ПРЕВИЈАЊЕ!

ОХ!

ДОНЕСИ
МИ
МАЛО
ВРУЋЕ ВО-
ДЕ, ЏЕНИ!

ДОБРО!

ПУСТИ...
МОГУ
САМА...

НЕ,
ЈА
БУ!

FALK
BARRY
7/15

ЗАШТО МИ НИ-
ЈЕ ДАО ДА
УЂЕМ У СООБУ?

БОЛИ
ЛИ?

НЕ!

?!

ОД-
ЛИЧНО
ЗА-
РАСТА!

ДОБРО!
А МОГУ ЛИ
САД ДА
ВАМ ЧЕСТИ-
ТАМ НА
ОНАКО
ДИВНОЈ
СУПРУЗИ?

СУПРУЗИ?

ВИДЕО САМ
ЈЕ ПРЕ
НЕГО
ШТО САМ
УШАО!

ОХ...
ТО ЈЕ МОЈА СЕСТРА
ЏЕНИ! ДОШЛА МИ
ЈЕ У ПО-
СЕТУ!

ХО-
БУ ЛИ
ВАС
ОПЕТ
ВИДЕ-
ТИ?

НА-
ДАМ
СЕ
ДА
НЕ-
БЕТЕ!

FALK
BARRY
7/16

ДОКТОР КЕРИ
ЈЕ ПРОДАО ДИ-
ЈАМАНТ, И ТАКО,
ПРЕ 75 ГОДИНА,
НИКЛА ЈЕ МА-
ЛА БОЛНИЦА
НА ИВИЦИ
ЏУНГЛЕ...

ЏЕНИ, САД
ЈЕ ВЕЋ ВРЕ-
МЕ ДА СЕ
ВРАТИШ
КУЋИ!

НЕ!
ЈОШ ТИ
ЈЕ ПО-
ТРЕБНА
МОЈА
ПОМОЋ!

FALK
BARRY
7/20

МОЖДА БУ
ГА ОПЕТ ВИДЕТИ...

ТАЈ ДОКТОР
ЈЕ БАШ
ФИНИ
ЧОВЕК...

И
СЕСТРА
МУ ЈЕ
ФИНА...

ЗАШТО
МЕ СТАЛ-
НО ЗА-
ПИТКУЈЕШ
ЗА ОНОГ
МАСКИРАНОГ
МОМКА?

ОНАКО...
А ЈЕ
ЛИ
ОЖЕ-
ЊЕН?

ОТКУД
ЈА ТО
ЗНАМ!
А ЗА-
ШТО?

ТАКО...
РАДО-
ЗНАЛА
САМ!

ОНОЈ
БОЛНИЦИ ПО-
ТРЕБНА ЈЕ ЗА-
ШТИТА... СТАВИЈУ
СВОЈ ЗНАК НА
ЊУ...

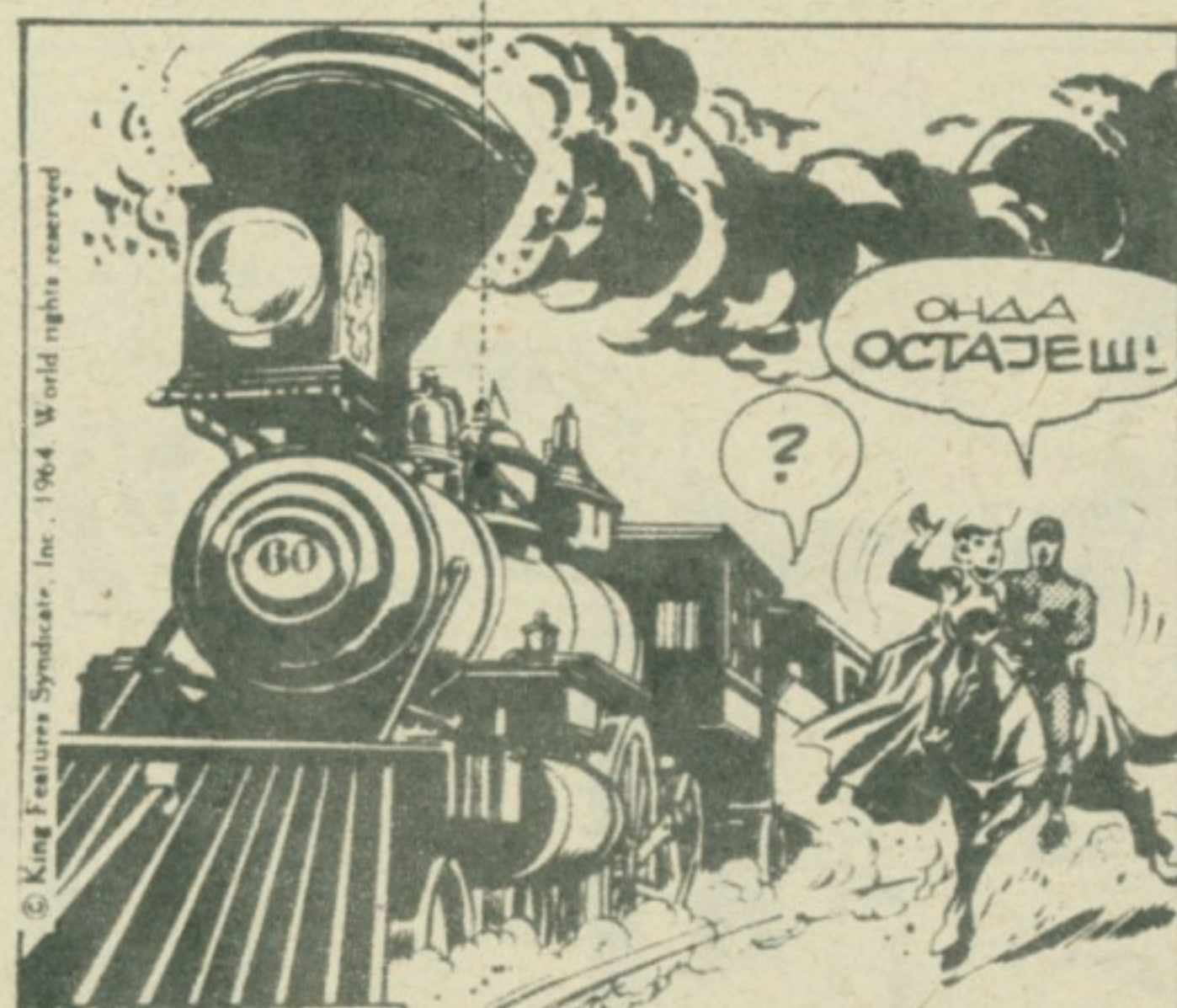

У СТВАРИ,
ДОЦАО
САМ ДА
ЈЕ ВИДИМ...

ОХ,
ЕВО
ГА!

ДОКТОР ЈЕ ОПЕТ ПУ-
ТОВАО ЏУНГЛОМ БЕ-
ЗАНИХ ОЧИЈУ...

ПРОШАО
ЈЕ ИСПОД
НЕКОГ
ВОДОПА-
ДА...

... А ОНДА МУ ЈЕ
СКИНУТ ПОВЕЗ С
ОЧИЈУ, АЛИ САМО
С ОЧИЈУ...

... И ПРО-
ГЛАШАВАМ
ВАС ЗА
МУЖА И
ЖЕНУ...

ГЛБ!
ГЛБ!

ТАКО СУ СЕ ВЕН-
ЧАЛИ ФАНТОМ И
ЧЕНИ... ВЕСТ О
ТОМЕ ПРОЈЛА СЕ
ЏУНГЛОМ...

ЖЕЛЕЛА
САМ ДА
БУДЕШ НА
ВЕНЧАЊУ И
ПОЖЕЛИШ
МИ СРЕЋУ!

НЕ
ЖЕЛИМ
ВИШЕ
НИКАД
ДА ТЕ
ВИДИМ!

БЕСАН И ЛУТ, ДОКТОР
ЈЕ ПОКУШАО ДА ОБРИШЕ
ЗНАК...

НЕ
МОЖЕ...
ПРОКЛЕТ
ДА ЈЕ!

ПОКУШАО ЈЕ ДА
ГА УКЛОНИ И
СА БОЛНИЦЕ...

НЕЋУ ВИШЕ ДА
ГА ГЛЕ-
ДАМ...

БАР
ОДАВЛЕ
МОГУ
ДА ГА
СКИНЕМ!

ТЕ НОБИ ГРОМ ЈЕ
УДАРИО У БОЛНИЦУ...

ЗГРАДУ
ЈЕ БРЗО
ЗАХВАТИО
ПЛАМЕН...

ИЗНЕСИ-
ТЕ БОЛЕС-
НИКЕ!

ФАНТОМ ЈЕ ОД-
МАХ УЗЈАХАО
КОЊА И КРЕНУО
ПУТ БОЛНИЦЕ...

С ЊИМ СУ КРЕНУЛИ И ПИГМЕЈИ...
ПОМАГАЛИ СУ ДОКТОРУ ЧИТАВУ НОБ...

ЧИМ САМ УКЛОНИО ТВОЈ
ЗНАК, ГРОМ ЈЕ УДАРИО У
ЗГРАДУ! ЈЕСИ ЛИ ТИ ЧО-
ВЕК ИЛИ БОЖАНСТВО?

ПЕСТ! БУТИ
И РАДИ!

ЗНАЧИ,
ТАКО СЕ
МОЈ ДЕДА
ЗАЛЮБИО
И ОЖЕ-
НИО...

РУШЕВИНЕ
БОЛНИЦЕ ДОК-
ТОРА КЕРИЈА
СИГУРНО ЈОШ
НЕГДЕ ПОСТОЈЕ!
ПОТРАЖИЋУ
ИХ ЈЕДНОМ...

ЗА ТО ВРЕМЕ, ДАЛЕКО
ОДАЛЕ, У ХОЛИВУДУ...

ХОБЕШ У ЏУНГ-
ЛУ?
А ЗА
ШТО,
ЛУСИ?

ДА
НА-
БЕМ
НЕ-
КЕ
РУ-
ШЕ-
ВИ-
НЕ!

ЛЕПА УНУКА ДОК-
ТОРА КЕРИЈА ПОВЕ-
ДИЛА ЈЕ НА ИЗБО-
РУ ЗА "МИС"...

...И УБРЗО ЈЕ
ПОСТАЛА ЈЕДНА
ОД НАЈВЕЋИХ ХОЛИ-
ВУДСКИХ ЗВЕЗДА...

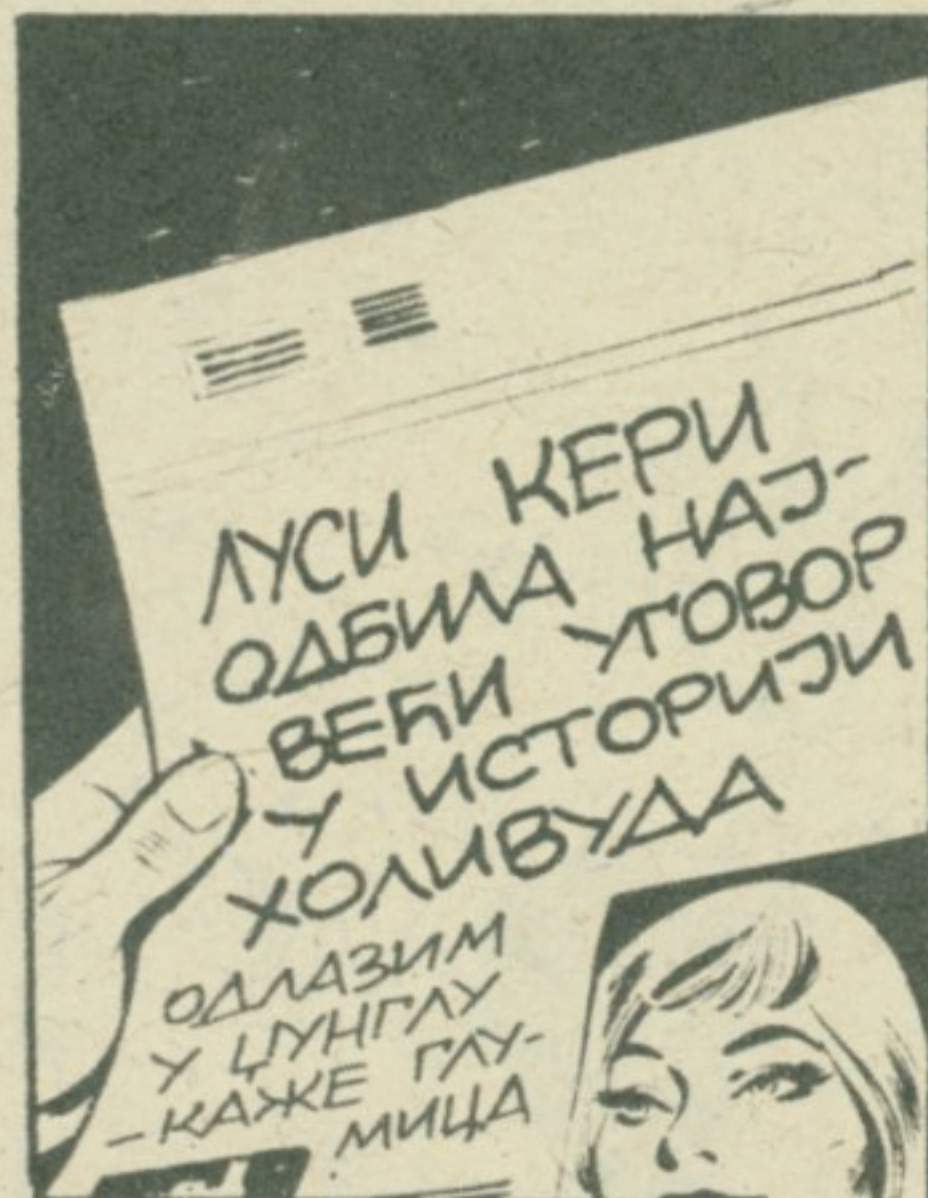

...И ПРОГЛАША-
ВАМ ЛУСИ
КЕРИ ЗА
ГОМИЉУ
ГОДИНЕ!

ЛУСИ,
ПОТПИ-
САФЕШ
НАЈВЕЋИ
УГОВОР
У ИСТОРИ-
ЈИ ХОЛИ-
ВУДА!
СНИМАЊЕ
ПОЧИЊЕ
СУТРА!

НЕ! ПРВО
МОРАМ
НА
ПУТ!

ЛУСИ КЕРИ
ОДБИЛА НАЈ-
ВЕЋИ УГОВОР
У ИСТОРИЈИ
ХОЛИВУДА

ОДЛАЗИМ
У ЏУНГЛУ
КАЖЕ ГЛУ-
МИЦА

ШТА
РЕШ
У ТОЈ
ЏУНГ-
ЛИ,
ЛУ-
СИ?

ЈОШ ДОК
САМ БИЛА
САСВИМ
МАЛА...

...ЖЕЛЕЛА САМ ДА
ВИДИМ
ЏУНГЛУ И
ПРОВЕРИМ
ИСТИНИ-
ТОСТ
ЈЕДНЕ
ПРИЧЕ!

КОЈЕ?

О БОЛНИЦИ
КОЈА ЈЕ ИЗ-
ГОРЕЛА ОД
УДАРА
ГРОМА!

??

ЛУСИ,
ЗАБРА-
ЊУЈЕМ
ТИ ДА
ИДЕШ
САМА!

КАКО СИ
МИ ВЕРЕ-
НИК, НИ-
ШТА МИ
НЕ МОЖЕШ
ЗАБРАНИТИ!
ЗАПАМТИ
ТО!

ДАИ,
ЗАШТО
НЕ
ПОБЕШ
СА
МНОМ?

ЗНАШ ДА
НЕ МОГУ,
РАДИМ
НА ОНОМ
ФИЛМУ!

ДА, ЗНАМ!

А ТО ЗНАЧИ-
ОДЛАЗИМ
СИ ДА
ИДЕШ
БЕЗ
МЕ-
НЕ!

ДА... МОРАМ НЕ-
ШТО ДА
НАБЕМ...
А МОЖДА
И НЕКОДА
СРЕТ-
НЕМ...

ХОЛИВУДСКА
ЗВЕЗДА ЛУСИ
КЕРИ ОДРЖА-
ЋЕ КОНФЕРЕН-
ЦИЈУ ЗА
ШТАМПУ ДА-
НАС У ПЕТНА-
ЕСТ САТИ...

ТО
СМО
И ЧЕ-
КА-
ЛИ!

КОЛИКО
МОЖЕ
ДА
ВАМ
ВРЕДИ
ТА МАЛА?

НАЈ-
МАЊЕ
МИ-
ЛИ-
ОН!

4АП!
4АП!

ЗАР ЈЕ ОВО
ПРЕС КОНФЕ-
РЕНЦИЈА?

ПА, БЕНГАМ
ЈЕ МАЛИ
ЛУСИ!

ПОВОРТЕ
У МИКРО-
ФОН, МОЛИМ!

КАКО ВАМ
СЕ ДОПАДА
БЕНГА-
ЛИ?

НИСАМ
ИМАЛА
ПРИЛИКЕ
БАШ МНО-
ГО ДА
ВИДИМ!

А
ЗАШТО
СТЕ
ДОШ-
ЛИ
ОВА-
МО?

ПРЕ СЕДАМДЕ-
СЕТ ГОДИНА
МОЈ ДЕДА ЈЕ
ОВДЕ САГРА-
ДИО БОЛНИЦУ
КОЈА ЈЕ ЗА-
ТИМ ИЗГОРЕЛА!
ЖЕЛЕЛА
БИХ ДА
ВИДИМ ОСТАТ-
КЕ!

ЗНАТЕ
ЛИ
МОЖДА
ГДЕ СЕ
ТАЧНО
БОЛНИ-
ЦА НА-
ЛАЗИЛА?

РАСПИ-
ТАЋЕМО
СЕ!

?

А КОГА ВАС
ДВОЈИЦА
ПРЕСТАВЉАТЕ
НА ОВОЈ КОН-
ФЕРЕНЦИЈИ?

ЈА САМ ИЗ
ЛОНДОН
ДЕЈЛИЈА,
А ОВО ЈЕ МОЈ
ПРИЈАТЕЉ
АРХЕОЛОГ!

ИСТРАЖУ-
ЈЕМ ПРА-
ШУМУ! АКО
НЕШТО ПРИ-
МЕТИМ
ОД ТЕ СТА-
РЕ БОЛНИ-
ЦЕ...

СВАКАКО
МИ ЈАВИ-
ТЕ!

ЛОНДОН
ДЕЈЛИ?
ХММ...

ОДВЕК
САМ ЖЕЛЕ-
ЛА ДА ЈА-
ШЕМ КРОЗ
ПРАВУ
ЏУНГЛУ!

ОВО ЈОШ
НИЈЕ ПРАВА
ЏУНГЛА!

НИСМО
МНОГО
ОДМАКЛИ
ОД ГРАДА!

ТРАЖИМ
ОСТАТКЕ
БОЛНИЦЕ...
АЛИ ОВДЕ
НИ ТРАГА
ОД НЕ-
КОГ НА-
СЕЉА!

ЈАВИМ
ПАТРО-
ЛИ ДА
И ОНА
НЕШТО
ПРЕД-
УЗМЕ!

ОСТАЛИ МО-
РА ДА СУ ТУ
НЕГДЕ! А
ТУ МОРА
БИТИ ЈОШ
НЕШТО, ОДНОС-
НО, ЈОШ НЕКО...

А КО
ТО?

ЈЕ-
СТЕ
ЛИ
ИКАД
ЧУЛИ
ЗА
ФАНТО-
МА?

НАРАВНО! А КО
НИЈЕ? ТО ЈЕ НЕ-
КА ВРСТА ДУХА...
ПРАЗНОВЕРЈЕ
СТАНОВНИКА
ЏУНГЛЕ!

FALK
BARRY
9/1

НЕ... ФАНТОМ
ЈЕ БЕСМРТАН
ДУХ КОЈИ
ХОДА! ОН
ПОСТОЈИ!

ЕТО! ШТА САМ
ВАМ РЕКАО?

РАДО БИХ
МУ ПОВЕРО-
ВАМ!

© King Features Syndicate, Inc. 1964

ТЕШКО
БЕ
ИЛИ С
ТИМ ТИ-
ПОМ ИЗ
ПАТРО-
ЛЕ!

ОН
ЈЕ
САМ,
А НАС
СМО
ДВО-
ЈИЦА!

ЦАП!
ЦАП!
ЦАП!

FALK
BARRY
9/2

ТРАЖИМ
НЕКЕ СТАРЕ
ПОДАТКЕ
О ДОКТОРУ
КЕРИЈУ...

НЕ ВЕРУ-
ЈЕМ ДА
РЕШ НЕШТО
НАБИ! ПАТРО-
ЛА ЈЕ ОДУ-
ВЕК БИЛА
ВАН СВЕТА, А
ОПЕТ У ЦЕНТРУ
ЗЕМЉА!

MOORE ELLI

ЕВО!
НАШАО
САМ!

НИШТА О
БОЛНИЦИ!
САМО СЕ
ПОМИЊЕ ДОК-
ТОР БЕРТ
КЕРИ!

ТО ЈЕ
МОЈ
ДЕ-
ДА!

НЕ
ОДВА-
ЈА СЕ
ОД
ЊЕ!

САМО
СТРПИ-
ВО,
МОМЧЕ!

ЦАП!
ЦАП!
ЦАП!

FALK
BARRY
9/2

ГОСПОДИЦЕ
ЛУСИ, ТРА-
ЖИ ВАС
НЕКИ РЕПОР-
ТЕР ИЗ
ЛОНДОНА!

ОХ!
МОЖ-
ДА
ЈЕ
НЕШТО
ОТКРИО!

ИЗВОЛИТЕ!

ОНА СТВАРНО
ВРЕДИ
МИЛИОН!

МИСЛИМ
ДА СМО
ПРОНАШЛИ
ОСТАТКЕ
ТЕ СТАРЕ
БОЛНИЦЕ!

ТО ЈЕ
ДУБОКО У
ЏУНГЛИ! ТАМО
САМ ИСПИТИ-
ВАО ЗЕМ-
ЉИШТЕ
И...

ФАНТА-
СТИЧНО!

ЦАП!

FALK
BARRY
9/3

И ДОМОРОЦИ
СУ НАМ РЕКАЛИ
ДА ЈЕ ТАМО
НЕКАД ДАВНО
БИЛА БОЛНИЦА
КОЈУ ЈЕ ПО-
ГОДИО ГРОМ!

ТО МОРА
ДА ЈЕ ДЕ-
ДИНА БОЛ-
НИЦА! ПОЗВА-
ЉУ НАРЕДНИ-
КА ХИЛА!

ЖАО
МИ ЈЕ,
АЛИ
ТАМО
ВИШЕ
НИКОГА
НЕ СМЕМ
ДА ОД-
ВЕДЕМ!

FALK
BARRY
9/4

ЗА-
ШТО?

ПА, ЈА
САМ
ИСКУСАН
ГЕОЛОГ И
ТАМО САМ
ОТКРИО НА-
ЛАЗИШТЕ НАФ-
ТЕ! МОЖА КОМ-
ПАНИЈА ЖЕЛИ
ДА ТО ОСТАНЕ
У ТАЈНОСТИ!

ИПАК...
ТРЕБАЛО
БИ ДА
СЕ ЈА-
ВИМ
НАРЕД-
НИКУ...

У ТОМ
СЛУЧАЈУ,
ЗАБОРАВИТЕ
НА ОНО
ШТО САМ
ВАМ РЕКАО!

ЦАП!

© King Features Syndicate, Inc. 1964

ЗАПИШИ МОЈ БРОЈ

МАЛИ
ТЕЛЕФОНСКИ
ИМЕНИК
НАПРАВИТЕ ОД
КАРТОНА ИЛИ
ХАМЕРА КОЈИ
ТРЕБА ДА ИСЕЧЕТЕ КАО
НА ЦРТ. 1. ЗУМБОМ
ОТВОРИТЕ ДВЕ РУПЕ (ЦРТ. 1) ПА
ПРЕСАВИЈТЕ (ЦРТ. 2) И ЗАЛЕПИТЕ
ГДЕ ЈЕ ОЗНАЧЕНО. ИСЕЦИТЕ
КАРТОНИЈЕ ДИМЕНЗИЈА
КАО ТАМНИЈА ПОВРШИНА
КУТИЈЕ ПА И НА њИМА
НАПРАВИТЕ РУПЕ (ЦРТ. 3),
ПОСЛАЖИТЕ ИХ У КУТИЈУ
(ЦРТ. 4) И НАЈ-
ЗАД ПРОВУЦИ-
ТЕ КРОЗ РУПУ
АЛКУ

ПРИВЕСКА
ЗА КЛУЧЕВЕ
(ЦРТ. 5).
НА КАРТОНИ-
МА ИСПИШИ-
ТЕ БРОЈЕВЕ
ТЕЛЕФОНА.

НАЈДИ
ТЕЛЕФОН
ЗА
БРОЈЕВЕ
НЕ БАШ
ЉУБЉЕНИХ
ОСОБА

РУПЕ НАПРАВИТИ
ЗУМБОМ

ЉУБАВНО-
РОМАНТИЧНИ
ТЕЛЕФОН
ЗА
БРОЈЕВЕ
СИМПАТИЈА

ПА-
МЕТНИ
ТЕЛЕ-
ФОН ~
НА
ЊЕМУ
ИСПИШИТЕ
БРОЈЕВЕ
ТАКО РЕКИ
НАУЧНИКА
И
ЛОКАЛНИХ
ГЕНИЈАЛАЦА

ЧУПАВИ ТЕЛЕФОН
- ЗА БЕЗБЕЗНЕ
ПРИЈАТЕЉЕ

ТЕЛЕФОНЕ
ЗАЛЕПИТЕ
НА КАРТОН
И ИСЕЦИТЕ.
ЗАКУЦАЈТЕ
ИХ НА ЗИД
ПОРЕД ПРАВОГ
ТЕЛЕФОНА
И НА њИМА
ИСПИШИТЕ
БРОЈЕВЕ ОСОБА
КОЈЕ НАЈЧЕШЋЕ
ЗОВЕТЕ.

М.С.
Вирава
1985

библиотека ДОМ И ШКОЛА

ЈУГОСЛОВЕНСКА КЊИЖЕВНОСТ

1. Сретен Асановић:
ОПОЈНО ПИЋЕ 40.-
2. Мирко Бањевић:
СТРАШНО ПЛЕМЕ 50.-
3. Иван Цанкар:
НА КЛАНЦУ 240.-
4. Стеван Сремац:
ПРИПОВЕТКЕ 48.-
5. Милодраг Поповић:
ЦЕТИЊСКИ БОНИК 300.-
6. Радоје Домановић:
МРТВО МОРЕ И ДРУГЕ
САТИРИЧНЕ ПРИЧЕ 110.-
7. Милован Глишић:
ПРИПОВЕТКЕ 250.-
8. Иван Гундулић:
ДУБРАВКА 70.-
9. П. П. Његош:
ЛУЧА МИРОКОЗМА 49.-
10. Иво Андрић:
О ВУКУ 30.-
11. Јован Дучић:
ПЕСМЕ 120.-
12. Богдановић:
ОПЕДИ И КРИТИКЕ 70.-
13. Вук Караџић:
ИЗБАРАНИ СПИСИ 140.-
14. Петар Кочић:
ЈАЗАВАЦ ПРЕД СУДОМ -
ПРИПОВЕТКЕ 420.-
15. Иван Горан Ковачић:
ЈАМА И ДРУГЕ ПЕСМЕ 80.-
16. Силвије Страхимир
Крајчевић:
ПЕСМЕ 50.-
17. Мирослав Крлежа:
ПОВРАТАК ФИЛИПА
ЛАТИНОВИЋА 320.-
18. Десанка Максимовић:
ПЕСМЕ 180.-
19. Светозар Марковић:
ИДЕЈЕ О ВАСПИТАЊУ И
ОБРАЗОВАЊУ 50.-
20. Светозар Марковић:
ПЕВАЊЕ И МИШЉЕЊЕ 220.-
21. Иван Мажуранић:
СМРТ СМАИЛ АТЕ ЧЕНГИЈА 80.-
22. Ранко Маринковић:
РУКЕ 170.-
23. Борислав Радовић:
ПЕСМЕ 48.-
24. Сава Немањић:
ЖИВОТ СТЕФАНА
НЕМАЊЕ 220.-
25. Тин Ујевић:
ПЕСМЕ 350.-
26. Срећко Косовел:
ИЗБАРАНЕ ПЕСМЕ 28.-
27. Браћа Миладиновић:
ИЗБАРАНА ДЕЛА 25.-

28. Марко Милићанов:
ПРИМЈЕРИ ЧОЈСТВА И
ЈУНАШТВА 28.-
29. Стефан Митров Љубиша:
ПРИГОВИЈЕСТИ 300.-
30. Доситеј Обрадовић:
ЖИВОТ И ПРИКЉУЧЕНИЈА 80.-
31. Владислав Петковић - Дис:
ПЕСМЕ 140.-
32. Вељко Петровић:
ПЕСМЕ И ПРИПОВЕТКЕ 200.-
33. Марин Држић:
ДУНДО МАРОЈЕ 80.-
34. Богдан Поповић:
ОПЕДИ О
КЊИЖЕВНОСТИ 270.-
35. Петар Прерадовић:
ПЕСМЕ 50.-
36. Франце Прешерн:
ПЕСМЕ 70.-
37. Исидора Секулић:
ОДАБРАНА ДЕЛА 300.-
38. Јован Скерлић:
КЊИЖЕВНЕ КРИТИКЕ 180.-
39. Бранко Ћопић:
ОСМА ОФАНЗИВА 220.-
40. Добрица Ћосић:
КОРЕНИ 240.-
41. Влада Недић:
ВУКОВИ ПЕВАЧИ 230.-
42. Борислав Станковић:
КОШТАНА И ДРУГЕ
ПРИПОВЕТКЕ 130.-
43. Милан Ракић:
ПЕСМЕ 150.-
44. Бранко Радичевић:
ПЕСМЕ 28.-
45. Чедо Вуковић:
МРТВО ДУБОКО 130.-
46. Александар Вучо:
ПЕТ ПЕТЛИЦА 300.-
47. Ристо Ратковић:
ПЕСМЕ 50.-
48. Отон Жупанчић:
ЦИЦИБАН И ДРУГЕ ПЕСМЕ 33.-
49. БУГАРШТИЦЕ 40.-
50. ДВОРИ САМОТВОРИ -
ТУЖБАЛИЦЕ 90.-
51. ЈУГОСЛОВЕНСКА ЛИРИКА
ИЗМЕЂУ ДВА РАТА 160.-
52. НАРОДНА БАЈАЊА 390.-
53. ПОЕЗИЈА НОБ-а 150.-
54. НАРОДНЕ ПОСЛОВИЦЕ 120.-
55. НАРОДНЕ ПРИЧЕ О
ЖИВОТИЊАМА 350.-

СТРАНА КЊИЖЕВНОСТ

56. Аристотел:
О ПЕСНИЧКОЈ УМЕТНОСТИ 180.-
57. Оноре де Балзак:
ЧИЦА ГОРИО 260.-
58. Вилхелм Шекспир:
РОМЕО И ЈУЛИЈА 200.-
59. Шарл Бодлер:
ЦВЕТЕ ЗЛА 350.-
60. Александар Блок:
ПЕСМЕ 150.-
61. Антон Чехов:
ИЗБАРАНЕ ПРИЧЕ 70.-
62. Антон Чехов:
ПРОСИДБА И ДРУГЕ
ЈЕДИНОЧИНКЕ 70.-
63. Платон:
ПИСМА 35.-
64. Максим Горки:
МАТИ 300.-
65. Бертолд Брехт:
МАЈКА ХРАБРОСТ 50.-
66. Ла Фонтен:
БАСНЕ 78.-

67. Гарсија Лорка:
ПЕСМЕ 140.-
68. Владимир Мајаковски:
ПЕСМЕ 170.-
69. Сергеј Јесењин:
ПЕСМЕ 350.-
70. Ги де Мопасан:
ПРИЧА ИЗ НОРМАНДИЈЕ 80.-
71. Франческо Петрарка:
СОНЕТИ И КАНЦОНЕ 80.-
72. Џонатан Свифт:
ГУЛИВЕРОВА ПУТОВАЊА 170.-
73. КАЛЕВАЛА (фински
народни еп) 160.-

Све књиге су штампане ћирилицом у
брошираном повезу.

библиотека

СРПСКА ПОЕЗИЈА ЗА ДЕЦУ

81. Бранко Ћопић:
ЧАРОВНА ШУМА 350.-
82. Бранислав Црчевић:
МРАВ ДОБРОГ СРЦА 300.-
83. Милован Данолић:
ШТА СУНЦЕ ВЕЧЕРА 300.-
84. Љубивоје Ршумовић:
ДЕТЕ СА СЕДАМ ЈЕЗИКА 300.-

рад

РАД - ИЗДАВАЧКА РАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА
11000 Београд, Моше Пијаде 12, Тел.: 404-765 и 422-517

НАРУЧЕНИЦА - ПЗ/105

Овим неопозиво наручујем - упишите бројеве књига које наручујете:

ЗА ГОТОВО - Вредност наручених књига уплатићу поужећем (приликом преузимања од поште), **С ПОПУСТОМ** од 20% (поручбине испод 1.000.- динара не испоручујемо), или

НА ОТПЛАТУ - Вредност наручених књига уз годишњу камату од 34% отплатићу у _____ редовних месечних рата по пријему књига, рачуна и уплатница, с тим што ћу прву рату уплатити поштару приликом пријема. Књиге се могу отплативати највише у 10 месечних рата, а најмања рата је 500.- дин. Купци на отплату оверавају нарученицу у организацији где раде, а пензионери прилажу претплатнички чек од пензије. У случају спора надлежан је Пети општински суд у Београду.

_____ (Презиме и име)

_____ (Име оца) _____ (Место и година рођења)

_____ (Занимање) _____ (Број личне карте и место издавања)

_____ (Број поште, место и адреса стана)

_____ (Радна организација и место где је купац запослен)

_____ (Датум) _____ М.П. _____ (Овера о запослењу и потпис овл. лица) _____ (Потпис купца)

20%
ПОПУСТ

библиотека ЗМАЈ

74. Жил Верн:
ПУСТОЛОВИНЕ КАПЕТАНА ХАТЕРЕ 800.-
75. Л. Р. Стивенсон:
ОСТРВО С БЛАГОМ 500.-
76. Чедо Вуковић:
ТИМ ЛАВЉЕ СРЦЕ 450.-
77. Александар Дима:
КАПЕТАН ПАМФИЛ 400.-
78. Ф. Џ. Кутер:
КОЖНА ЧАРАПА 600.-
79. Александар Дима:
ВИТЕЗ ОД АРМАНТАЛА 700.-
80. Емилио Салгар:
ЦРНИ ГУСАР 700.-

007 И СЕДАМДЕСЕТ СЕДАМ НАПРАВА

СПОЉА ПОДСЕЋА НА НАЈОБИЧНИЈУ АКТЕНТАШНУ, САМО ШТО ТО НИКАКО НИЈЕ. ПРОИЗВЕДЕНА ЈЕ У ЈЕДНОЈ ПОЗНАТОЈ СТРАНОЈ ЕЛЕКТРОНСКОЈ ФИРМИ И КОШТА МИЛИЈАРДУ И ЧЕТИРИСТО ЧЕТРДЕСЕТ СТАРИХ МИЛИОНА ДИНАРА. ТОЛИКА ЈЕ ЦЕНА „АЛАТКИ“ БЕЗ КОЈИХ НИЈЕДАН ОЗБИЉАН ШПИЈУН НЕ БИ МОГАО ДА ОБАВЉА СВОЈ ПОСАО.

ДЕТЕКТОР ЛАЖИ – Посао шпијуна је да му информације које прикупи буду тачне. У томе му помаже и овакав минијатурни анализатор који у људском гласу открива „лажљиве“ и „искрене“ фреквенције.

ДЕТЕКТОР ЗА МИКРОФОНЕ – Непогрешиво и брзо открива скривене микрофоне. Апарат има низ лампица помоћу којих одређује чак и тачан положај закамуфлираног микрофона.

ПОДМЕТНУТА БОМБА? – Зове се Ссх и региструје експлозивне гасове у бомбама. С овим осетљивим инструментима могу да се за неколико секунди провере сумњиви пакети, писма или собе.

АЛАРМ У БРАВИ – Мала црвена лампица скривена у брави актенташне дискретно упозорава власника на присуство радио-одашљача у соби.

КАСЕТОФОН – минијатуран је, али зато на једну (шпијунску) касету стаје шест сати снимања.

ПРИСЛУШКИВАЊЕ ИСКЉУЧЕНО – Да би установио да ли му телефон прислушкују или не, агент треба само да притисне на дугме. Апарат ће затим обавити низ компликованих провера. На резултат не треба дуго да чека: за неколико секунди указаће му се на дигиталном екрану.

ОТПОРНА И НА АГНУМ – Ова заштитна ташница у стању је да заустави чак и „магнум“ муницију. Тешка је мање од пола килограма и када се раствори претвара се у заштитни прслук.

ПРОТИВ ОТМИЧАРА – Сваки озбиљан шпијун са собом носи и мини одашљач који у централу шаље сигнале на основу којих је могуће, у случају отмице, одредити где се налази. Паве га у облику апарата за глуве, паклица цигарета или чак шнала на опасачу.

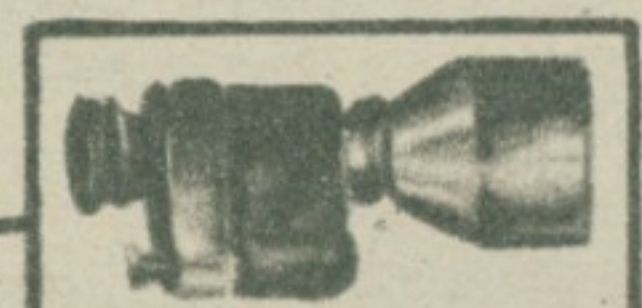
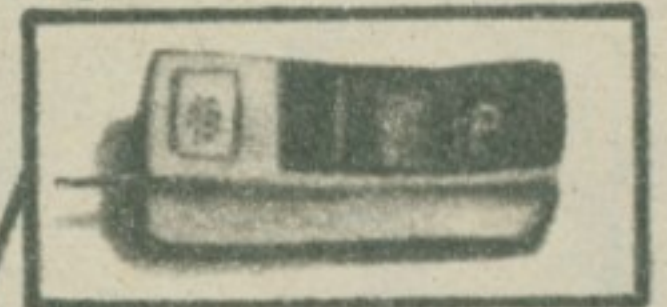
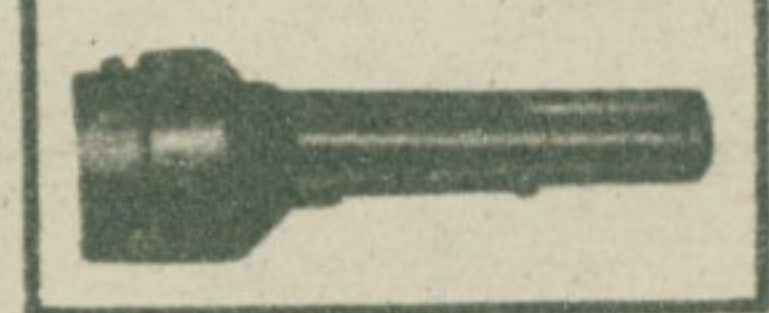
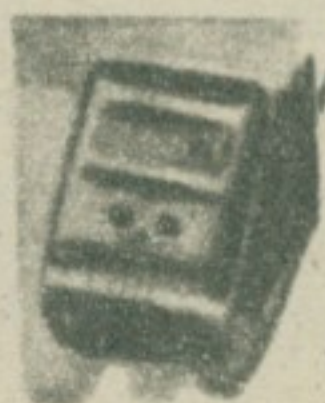
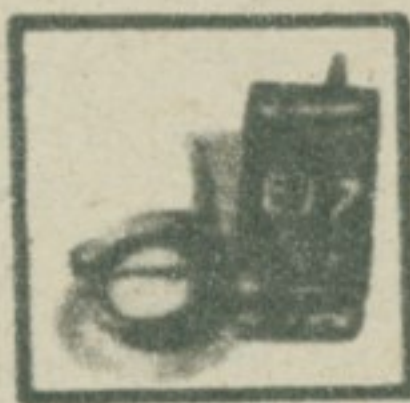
ТВ КАМЕРА – Шпијунска актенташна уједно је и ТВ камера. Кроз мали отвор на ташни камера преноси слику на екран који је смештен на одговарајућем месту. У ком правцу агент упери актенташну, у том правцу камера и снима.

ЛАМПА ЗА ЗАСЛЕПЉИВАЊЕ – Изгледа као најобичнија батеријска лампа, али у неким ситуацијама спасава живот. Користи се у случају напада. Када се упери на нартљивца, емитује тако снажан сноп светлости да га заслепи дајући агенту времена да умкне.

БЕЖИЧНИ ТЕЛЕФОН – Има невероватан домет од пет хиљада километара.

НОЋ НИЈЕ ПРЕПРЕКА – Дурбин са инфрацрвеним зрацима омогућава агенту да без икаквих додатних извора светлости врши осматрања и ноћу.

ЗВУЧНИ КЉУЧ – Кључове актенташне везан је лисицом за руку агента. У случају да неко покуша да отме актенташну, она остаје у руци власника и при том одмах активира аларм унутар ташне. Аларм се искључује само помоћу шифре коју зна једино власник. У рукама уљеза, актенташна се издајнички оглашава сиреном сваких шест секунди.

Сваког тренутка могу да полете, али им ни овако ништа не смета.

Недељу дана по рођењу веверице су потпуно голе. И следе, али је већ видљива кожа која ће им служити као падобран.

ВЕВЕРИЦА

С

МАЛА ЧУДА ПРИРОДЕ

ПАДОБРАН

**КАД ЈЕ У НЕВОЉИ
ИЛИ ЈОЈ СЕ ЖУРИ,
ОНА САМО РАШИРИ
СВЕ ЧЕТИРИ И БАЦИ
СЕ У ПРАЗНО... ЧАК И
СА ВИСИНЕ ОД
ПРЕКО СТО МЕТАРА.**

Кома се не би допало једно овако лепо и живахно створење! Кажу да је право уживање додирнути њено паперјасто крзно — на леђима браон, са сивим преливом, а на трбуху готово беле боје. Очи огромне, тамне, радознале. Дају јој неки паметан израз, што је за глодаре реткост. Ту су и необичне голе уши и дугачки црни бркови — штрче из розикасте њушкице.

С обе стране, између предњих и задњих шапа ова животиња има мекани кожни набор који се код ње назива „патагијум“. Уз помоћ овог набора одрасла веверица отмено ће полетети између крошњи, као да има падобран.

Радознали ретко имају прилику да летећу веверицу виде у природи (живи у Северној Америци) јер је, за разлику од њених рођака, искључиво ноћна животиња. Тешко се примећује чак и онда кад се настани на крову неке куће. Обично се догоди да њено присуство домаћини открију тек кад постане исувише бучна — кад почне да се гости лешницима и орасима, или да их само котрља по таванском поду.

За прављење гнезда веверица — падобранац ко-

ристи све што је мекано, савитљиво и растегљиво, али тек пошто га уз помоћ шапа и секутића развуче у неку врсту нити. Припрема гнезда је посао женке и то у време кад се спрема да на свет донесе младе — негде у априлу. Кад је посао завршен, увлачи се у своје склонише и ту остаје следећа 24 часа. Окотиће три до шест младунаца и од њих се дуго неће одвајати, без обзира на то што ће је прогонити глад. Сатима ће бдети над својим голуждравим потомством и штитити га од хладноће. Своје бебице пажљиво увија у мекани тамни огртач.

Бокс меч на грани

Онда ће се, једне вечери, спремити за кратак излазак. Пре тога ће пажљиво осматрити и послушати околину. Протегнуће ноге и протрести помало укочено тело а затим раширити „падобран“ и запловити кроз ваздух...

У то време баш и није лако пронаћи храну. Ако су ноћи топлије, налетеће јој неки инсект. Ипак, залихе лешника и ораха које је обезбедила још у јесен значиће јој много. Јер су лепо спаковане, још увек свеже и, наравно, веома хранљиве. Парче суве гљиве, нека ларва или зелени пупољак с дрвета учиниће јеловник још богатијим. Ако ове хране нема довољно, снаћи ће се тако што ће уловити неку мању птицу и утолити глад. То је закон природе. У сваком случају, вратиће се у гнездо најбрже што може и пред јутро, евентуално, изаћи још једном.

Млади су беспомоћни, али ни мајци није лако. Мораће све да употреби како би од гнезда удаљила крвног непријатеља ласицу или неку другу грабљивицу. Попут неког боксера, бесомучно ће јој задавати ударце шапама или ће, ако нема избора, употребити зубе. Зариће их где стигне. Зубе и шапе искористиће (али на најнежнији начин) и кад несташни малишани покушају да из гнезда изграју један другог.

Узима из руке

Ако је опасност неизбежна, мајка ће ипак пре напустити гнездо него жртвовати себе! Сурово, али само на изглед. Ништа се неће добити ако она изгуби живот. Овако ће бар имати прилику да на свет донесе ново потомство.

Забележене су и многе приче о привржености летеће веверице мајке својим младунцима, као ова коју су испричали неки студенти шумарства из Јужног Мичигена.

Док су на обали једне реке обарали сува стабла, наишли су на гнездо с тек рођеним веверицама — разгледали га, тепали младунцима и премештали их из руке у руку. Тад је однекуд долетела мајка и стала им право пред ноге. Затим се успузала уз панталоне студента који је у том часу држао гнездо у руци, зграбила једног од својих малишана и носећи га у зубима препливала реку... На исти начин се вратила и за друго двоје.

Док преноси младе, држи их нежно зубима преко стомака. А они се инстинктивно склупчају та-

КОМ

ко да изгледа као да се сами држе за њен врат. Ако устреба, неће се устручавати ни да полети заједно с једним од њих, иако зна да то неће бити лако ни нарочито успешно.

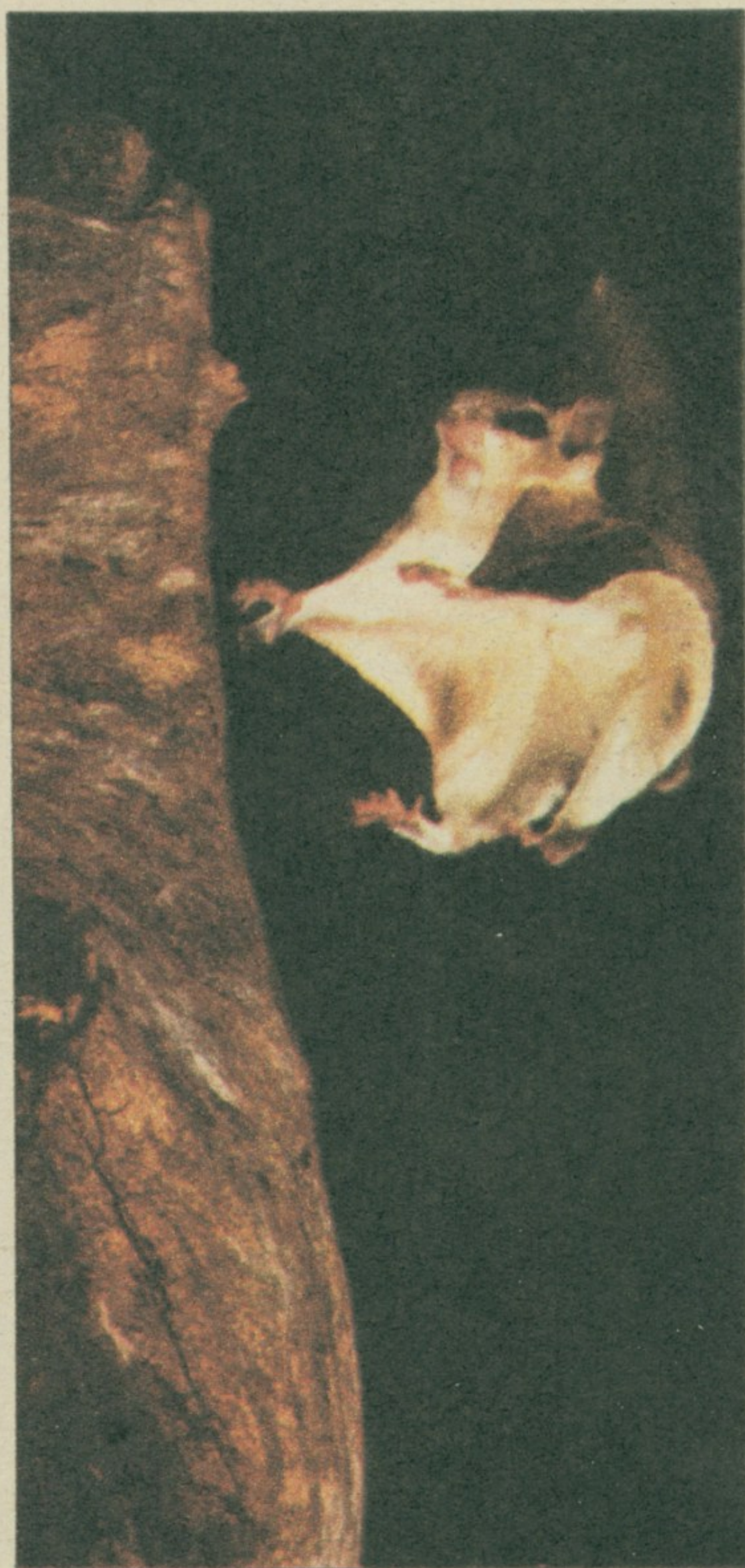
Са шест недеља живота млади већ почињу да истражују околину – пењу се по околним гранама, јуре инсекте, скакућу све даље и даље, док једног дана не почну и да лете. Али, често с непредвиђеним последицама. Ако се у лету не задрже на некој грани, сигурно ће треснути на земљу или ће остати да висе у некој смешној пози, беспомоћно тражећи сигурнији ослонац. Касније ће уз помоћ патагијума моћи да одржавају одређени правац и слете управо на место које су одабрали, дочекујући се на задње ноге. Обично лете по двадесет метара, али могу и трипут више. У планинама чак прелећу дужину фудбалског игралишта.

Као бумеранг

Летеће веверице толико робују навикама да, на пример, неће уопште приметити ако им се с пута укљони неки ослонац који редовно користе и начиниће уобичајени скок у том правцу. Догоди се да овај скок понове и пет пута, пре него што схвате да је бесмислен.

Живот им је заиста кратак. Ни једна веверица не живи дуже од пет година. Најчешће се догађа да постану жртве неке грабљивице: црвенорепог сокола, сове, риса, којота, вука, лисице, твора, ласице, змије или домаће мачке.

Летеће веверице не стављају на једно место

Глава уназад, реп горе. Летећа веверица спрема се да слети.

све семенке, лешнике или орахе које сакупе припремајући се за зиму. Најчешће копају рупе на различитим местима у земљи и ту их закопавају. Израчунато је да за неколико часова пар ових веверица може да сакупи 400 лешника. У сезони се тај број креће и до 15 хиљада.

Да би им било што топлије, змију у групама од четири до двадесет. Не падају у зимски сан, али све време не начине ни један једини непотребан корак.

Неки људи који држе летеће веверице као кућне љубимце, боје се да оне саме неће научити да лете, па им дају „часове“. Иако ове лекције нису неопходне, изгледа да веверицама пријају: кад их баце у вис, враћајући се као бумеранг. Наравно, не све. И оне имају своје ђуди. Њихова различитост и непредвидивост чине их још занимљивијим.

Д. Варагић

10 × 10

ИЛИ
ПРОНАЈДИТЕ ГРЕШКЕ

ПОСУЂЕ ОД ТЕЛЕФОНА

У свакој од ових реченица слагач је по једну реч заменио другом, сличном. Можете ли исправити њихову грешку?

6. Као искусни туристи, ми свако јутро посветимо музејима а поподне цркавамо.

1. Супротно уобичајеном мишљењу, многе куvariце леже на јајима.

2. Немогуће је – тврди министар – да је ико ушао у Сенат а да није био поремећен.

7. Савремена домаћица употребљава посуђе од телефона, за које се храна не лепи.

3. Ма о чему новинар писао, то мора бити јасно и увредљиво.

8. Апарат је веома поједностављен, да би чак и политичари могли да се служе њиме.

4. Богове и хероје на овој слици треба схватити као алергичне личности.

9. Ако још нисте дрогирали свог представника за скупштину удружења, учините то што пре.

5. Састанак је одржан у пријатељској и отровној атмосфери.

10. Психијатар ме је умирио, охрабрио и објаснио ми да сам потпуно неморална жена.

РЕШЕЊА:

1. кукавице, 2. прилећен, 3. уредљиво, 4. алергичне, 5. фет, 6. црквама, 7. тет-отвореној, 8. парализирају, 9. де-перипарит, 10. нормална.

Илустровао Зоран Петковић Петко

ХИТ

ПРИНЦ, РОК ЗВЕЗДА НА ВРХУНЦУ НЕ ЖИВИМ У ЗАТВОРУ

● **Зашто си решио да поново говориш за јавност?**

– О мени је у последње време речено много неистина и контрадикторности. Лично ми критике не сметају, али не волим лаж. Мислим да сам целог живота радио врло поштено и не могу више да подносим да се о мени шире тако безочне гласине.

● **Да ли читаш све што напишу о теби?**

– Мало. Недавно сам написао песму чији завршни стих гласи: „Живот је довољно окрутан и без окрутних речи“. О мени је изречено много таквих речи. И не само о мени, већ о многим другим људима који то ничим нису заслужили – Стиви Вондеру и Мајтсу Дејвису, на пример.

● **Мрзиш ли рок критичаре? Имаш ли утисак да те се плаше?**

– Обрнуто, ја се плашим њих. Једном, на почетку каријере, дошао сам у сукоб с једним њујоршким критичаром. Тај гмизавац ми је рекао: „Принц, одаћу ти тајну. Критичари у ствари пишу за друге критичаре и врло им је забавно да буду зловни“. Најпре нисам могао да поверујем да је неко у стању да збија такве шале, али

када сам се ставио у његову позицију и мало боље размислио, увидео сам да је био у праву. Они могу да раде шта хоће. На срећу, и ја то могу. Својим плочама могу да стварам најразличитије слике и настојим да управо то учиним на свакој од њих.

● **Упоредију те са Џимијем Хендриком, да ли ти то прија?**

– То чине само зато што смо обојица Црнци. То је, заправо, и једина заједничка особина. Ја свирам гитару другачије него што је он чинио. У мом звуку има више Сантаниног утицаја. Уосталом, људи се не могу поредити на тај начин, нарочито не од стране дилетаната који никада у животу нису узели гитару у руке. Гитара није инструмент неограничених могућности. На њој се производи скромна количина звукова. Небо ми је сведок да сам покушао да добијем звук гитаре који би и мени био нов и непознат.

● **Да ли си загрејан за музику неке од тренутно популарних група? Можеш ли да научиш нешто од њих?**

– Поштујем, свачији успех, али ми се музика која је данас популарна готово уопште не допада. Већину песама које ми се допадају чуо сам кад сам био мали (Принц је рођен 1960. године). Данас људи не пишу песме, већ мноштво звукова које потом понављају. То се догодило јер су продуценти узели музику у своје руке. Зато више и нема занимљивих концертних наступа, а и интерес публике је опао.

● **Обично се мисли да живиш у добро чуваном манастиру који си изградио у своју част?**

Принц је до сада снимио седам албума и један филм. Сам је освојио више златних и платинастих плоча и музичких награда него многе дискографске куће. Пре три године је рекао: „Дао сам два или три интервјуа и они су били сасвим промашени. Нису ми веровали ништа од оног што сам говорио, почев од мога имена. Тада сам обећао себи да више нећу дозволити да ма и једна моја нетачно пренета изјава доспе у јавност“. Од 1982. године Принц се окружио зидом ћутања. Сада је, сасвим у свом не-предвидљивом стилу, срушио тај зид. То је једно од највећих изненађења ове године.

– Пре свега, не живим ни у каквом затвору, са наоружаним чуварима око себе. Разлог што један чувар стоји испред куће је у томе што су после приказивања филма „Пурпурна киша“, свакојаки типови почели да долазе овамо и безобзирно се мувају. Мени је то чак било и занимљиво, али је почело да смета суседима. Њима су ти типови певали под прозорима, рушили сандучиће за пошту и слично. Зато сам и решио да се преселим на усамљено место. Ако људи буду желели тамо да дођу, то ће бити лепо од њих. Да будем до краја поштен, волео бих да више мојих пријатеља долази да ме види.

● **Пријатеља?**

– Музичара, људи које познајем. Они углавном мисле да не желим да ме узнемиравају. А ја сам, опет, некако опрезан јер понекад се деси да сви из моје групе дођу и онда водимо бесконачне разговоре. Често долазе код мене, а на одласку ми обавезно кажу: „Чувај се. Знаш да си нам потребан“.

Знам да ме они воле, уосталом и ја њих много волим, па зато и мислим да не треба да будемо превише у контакту те врсте. Може да нам се деси да заборавимо зашто смо у ствари заједно. Мислим да и мени и њима треба неки простор у којем ћемо моћи да размисљамо мирно и хладне главе.

● **Колико ти сметају људи који ти опседају кућу?**

– У принципу ми не сметају, али мислим да све има своје време и место. Многи мисле да сам сексом оптерећена особа, па се тако и понашају према мени. Звоне ми на врата у било које доба дана и ноћи и обраћају ми се не баш браним речима. Недавно је једна девојка упорно притискала дугме на интерфону, а када сам се јавио, почела је да рида и плаче. Мислио сам да је пала и повредила се. Почео сам да разговарам с њом, а она једноставно није могла да поверује да јој се то заиста догађа.

Непрекидно је понављала: „Не могу да верујем. Не могу да верујем“. Објаснио сам јој да ја нисам ништа посебно, да се нимало не разликујем од осталих људи. Позвала ме је да изађем, а ја сам јој рекао да нисам одговарајуће обучен и она је рекла: „У реду“.

Исто реагују и људи који ми свашта говоре преко интерфона. Када их упитам како би се осећали да су на мом месту, сви кажу „У реду“ и заћуте.

● **Наступаш на многим концертима у добротворне сврхе и велики део зараде одвајаш за људе у невољи. Зашто ниси учествовао у снимању песме за Етхиопију?**

– Никада нисам био богат, тако да ми сада немам велику потребу за новцем. Ценим га онолико колико њиме могу да помогнем другим људима. Дајем људима много поклона и новца јер мислим да је новац најбоље потрошити на оне којима је заиста потребан. Ја то заиста мислим, али нисам желео да то радим на начин који би изгледао као велика самореклама.

СВАКА СЛИКА ПРИЧА

Чудовиште које видите на овој фотографији заправо је познати рок музичар, Грем Паркер. Његово право лице сакривено је маском из врло једноставног разлога – Паркер је постао полумајмун у циљу што ефектнијег промовисања своје ЛП плоче „Паркерила“ („The Parkerilla“). Иако се баш не може рећи да је лице са фотографије лепо, сасвим сигурно је послужило сврси – скренуло је пажњу јавности на плочу и постала најобјављиванија Паркерова слика.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

БИНА КАО САУНА

Чланови групе „Катрина енд д вејвс“ („Katrina And The Waves“) су одличан живи доказ да није нимало лако бити рок музичар. У групи их је четворо, а на сваком концерту изгубе осамнаест килограма, односно четири и по, по сваком члану. Огромна енергија коју улажу у сваки концерт добра је за линију, али не и за здравље. Да би спречили штетне последице које толико знојење може да изазове, Катрина и њени „таласи“ узимају таблете са минералним материјама пре сваког наступа и због тога се нимало не узбуђују. Кажу да им супер брзи темпо, који су сами себи наметнули, у потпуности одговара. Не намеравају да га успоре у скорије време.

ПРОМЕНЕ

СЕМИ ВАН ХАЛЕН

Чини се да се у догађајима око групе Ван Хален више не би нашле ни све полиције света. Најпре је објављено да група остаје без певача Дејва Ли Рота, о чему смо вас обавестили. Онда је из табора групе стигла информација да се група разилази, о чему смо такође писали. Сада је стигла најновија вест, која ће, чини се, смирити панику око ове групе. У Ван Халену су одлучили да наставе са радом. Њихов нови певач зове се Семи Хагар (Sammy Hagar), а осим што добро пева, изузетно свира гитару и има сценски наступ.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

ПЛАВИ ГОЛУБ

Текст: Бранимир Штулић; изводи: „Азра“

Понекад је видим лежећи у сну
као игру сјена на мом рамену
бијело свјетло изнад површине тупих корака
колико још има до очаја
дароват ћу ти плавог голуба
имај срца кад закуца на твоја врата
не гледај у њему пролазника без алибија
не гледај у њему плавог голуба
двојница на улици
сам
против свих
двојница на улици
сам
заг.то сам прву дјевојку
уживала је у миловању
облаци су вукли кишу све до прозора
не гледај у мени свога голуба

Саша Лошић
Трг међународног
пријатељства 9
71000 Сарајево

Младен Павичић
Васе Пелагића 4/3
71000 Сарајево

Момчило Бајагић
22. октобра 17
11080 Београд

Дејан Цукић
Шарпланинска 12
11000 Београд

БИОСКОП
БАЈФОРД
ПРИКАЗУЈЕ

Цењена публико, само данас приказујемо кратак филм уживања у кадама. У предаху упознајте тужну судбину великог песника-фалсификатора Томаса Чатертона. Кад ово преживите, чека вас прича о највећој цицији која је икада носила сукњу!

АРХИМЕДОВ ЗАКОН ЈЕ АГАМЕМНОНОВ ГРОБ

ЧУВЕНЕ КАДЕ

Можда је најчувенија од свих када она Архимедова у којој је велики математичар и физичар открио закон – да свако тело потопљено у течност губи од тежине онолико колико је тешка истиснута течност. Али, и многе друге каде нашле су своје место у историји. Грчки јунак Агамемнон, пошто се вратио из тројанског рата, нашао је смрт у кади. Док се купао, његова жена Клитемнестра бацила је преко њега мрежу и убила га са три ударца секиром. Једног од вођа француске револуције јакобинца Жан-Пол Мара убили су политички непријатељи, такође у кади, док је у води видао своје оболело тело. Ипак, не сматрајући да лично било шта ризикује, амерички државник Бенџамин Франклин донео је прву каду у Америку. Док је лежао у њој, обично је читао и

обављао дневну кореспонденцију. Композитор Рихард Вагнер волео је да се брчка у кади с миришљавим солима: док је компоновао оперу „Парсифал“, и по неколико сати дневно. Француски песник и позоришни писац Едмонд Ростан сматрао је да је када изванредно скровиште од нежељених посетилаца. Мрзео је да га ометају док ради, али исто тако било му је жао да пријатеље отера са прага. Зато је прибегавао да седећи у кади проводи цео дан, стварајући мајсторска дела као што је, рецимо, његов „Сирано де Бержерак“.

УПОЗНАЈТЕ СЕ СА ТОМАСОМ ЧАТЕРТОНОМ

Томас Чатертон је живео у Енглеској у 18. веку и заслужио надимак „Чудесан дечак“. Када му је било дванаест година, почео је да пише песме. Ништа необично осим чињенице да их је писао на енглеском језику из 16. века, и, према ондашњим обичајима, на пергаменту који је тако вешто удешавао да је изгледао истински стар. Људима је, и то убедљиво, говорио да је песме пронашао у старом ковчегу у сеоској цркви и да их је вероватно написао неки свештеник из оног времена.

Учени људи из Чатертонове околине не само да су били убеђени у старост ових песама него су истицали и њихову књижевну

вредност. Подстакнут овим успехом, дечак се запутио у Лондон не би ли његове песме стекле још већу славу.

Међутим, лондонске познаваоце литературе није тако лако могао да намагарчи – његова поезија проглашена је за плагијат. То је дубоко погодило младог Томаса. Престао је да пише и у седамнаестој години одузео себи живот. Све своје песме завештао је младим дамама које је за живота упознао.

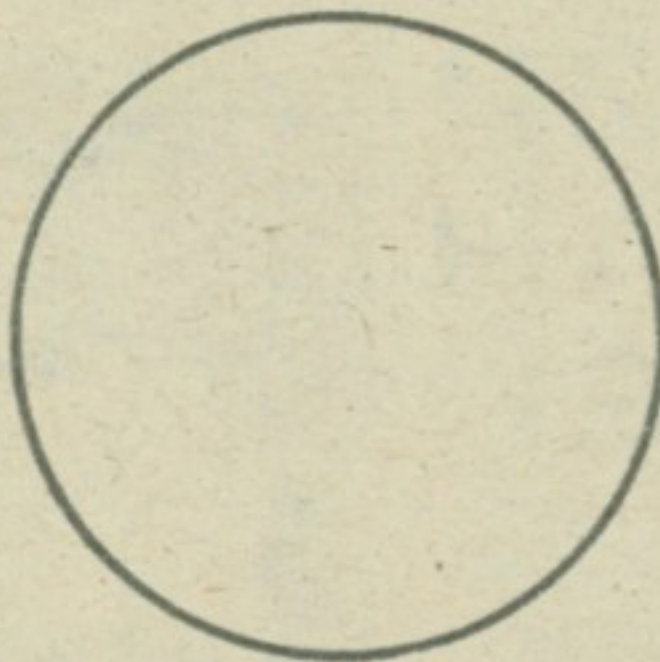
Највећа иронија била је у томе што је Чатертон касније проглашен за истинског генија. Постао је инспирација највећим песницима романтизма Водсворту, Шелију и Колриџу. Истовремено је и једини фалсификатор о коме је написана опера: Леонкавалов „Чатертон“.

ПИТАМО ДАНАС – ОДГОВАРАМО У ПЕТАК

Ј. Д. Т. Ч. П. Ш. С. – – – ???

Коме је од вас успело да открије која су то следећа три слова у низу датом прошлог петка? То су, наравно, О. Д. Д. Нешто нам говори да међу вама има и оних који то нису дешифровали и још ништа не схватају. Све ће вам бити јасно ако бројите од један до десет. У праву сте, решење шифре је Један, Два, Три, Четири...

Ако вам дешифровање није ишло од руке, ево прилике да покажете како сте изврсни у геометрији.

Имате круг – најобичнији круг – није никаква подвала. Сада, уз помоћ четири равне линије, поделите круг на највећи могући број делова. Следећег петка видећемо да ли сте успешни као ми – или сте можда и бољи!

ХУДИНИЈЕВА ОМЧА

За ово су вам потребна два парчета канапа дугачка око један метар и – пријатељ.

1. Завежите оба краја једног парчета канапа за прегрбе шака вашег пријатеља, затим други канал пребаците преко канапа између његових шака и допустите му да канал завеже за ваше руке.

Оно што сада треба да урадите је да се раздвојите а да при томе не одвезујете канал. Ваш пријатељ може да покуша да прескочи преко канапа или да се провуче између ваших ногу – али то није прави начин!

2. Једноставно направите омчу од канапа којом су везане ваше руке и пребаците је на руке вашег компљона, а затим је провучите испод канапа према вама

3. Проширите омчу и потпуно је пребаците преко његове руке. Сад повуците...

4. ...и ви сте слободни!!

ЗАКОН ВЕРОВАТНОЋЕ

Кад баците коцкицу, шансе да ћете добити шестницу су 5 према 1. Пет против и један за. Кад баците динар, шансе да ће горе бити „писмо“ су 50 према 50. А да ли је заиста тако? Покушај да се одреди постотак вероватноће да ће бачени новчић показати „писмо“ а не „главу“ датира од 1650. године када су Блез Паскал и Пјер де Ферма проучавали игре на срећу. Њима је пошло за руком да формулишу бројне једначине које су предодређивале исход, међутим, у пракси су резултати били сасвим случајни. Што је из овога могло да се закључи? Ако бачени динар пет пута заредом покаже „писмо“, немате веће шансе да ћете шести

пут добити „главу“ него што сте је имали на почетку бацања.

Ипак, научници се нису предали. Два физичара са универзитета у Мериленду дошла су до закључка да ова произвољност „среће“ настаје од велике несавршености самог динара, неспособности палца и кажипрста да динар баци како треба, неравног пода, итд. Они су убеђени да, ако би се употребио савршени динар, са довољно пажње и вежбе, или прецизан механички бацач, могло би се предвидети да ли ће динар показати „писмо“ или „главу“. Ако би ово било тачно и применљиво у животу, сваки фудбалски тим требало би да се „озбиљно“ забрине, јер савршени динар и судија који би с њим вежбао целе недеље – могли би да утичу на исход сваког меча!

ПРВА МЕЂУ ЦИЦИЈАМА

Најуспешнија жена финансијер у 19. веку била је Американка Хенријета Грин, рођена 1835. године. Почела је с лепом сумом – у тридесетој години наследила је милион долара и вешто их улагала у акције. Кад је умрла, била је „тешка“ 95 милиона долара. Ипак је живела бедно, једући обично пресне зобене пахуљице. Била је одвише шкрта да плати гас да би скувала

шавајући да добије бесплатно лечење.

Гринова је завршила у сагласности са својим карактером – ударила је кап док је жучно доказивала да обрано млеко није ништа горе од необраног.

Али, Хенријетина деца надокнадила су оно што је она због шкртости пропустила – после њене смрти немилици су трошили. Путовали су око света с џеповима пуним новца. Када су помрли, иза њих није остало ни паре!

РЕКЛИ СУ.... О ЗНАЊУ

СОКРАТ:

Све што знам је да не знам ништа!

ПАСКАЛ:

Много је боље о свему знати помало него све о само једној ствари.

НИЧЕ:

Боље не знати ништа него напола знати многе ствари.

МАРК ТВЕН:

Хвала драгом Богу што нас је све створио незналицама. Уколико хоћемо то да променимо, чинимо то на сопствени ризик.

ИТАЛИЈАНСКА ПОСЛОВИЦА:

Онај ко зна највише, зна најмање.

кашу! Становала је у трошном кућерку а облачила се у старе крпе. Њеном сину су одсекли ногу, јер је оклевала да плати лекара поку-

Мила и Ти моти Бајфорд

Брже до циља

Ljubljanska banka

КОНКУРС ОСНОВНЕ БАНКЕ „ЉУ-БАНКА“ БЕОГРАД МЕЂУШКОЛСКО ТАКМИЧЕЊЕ ЗА НАЈБОЉИ ЛИКОВНИ И ЛИТЕРАРНИ РАД

УЧЕШЋЕ

У такмичењу могу учествовати:

1. Ученици основних школа у оквиру школског програма или појединих секција, кружока
2. Ученици средњих школа у оквиру школског програма или кружока, разредних заједница

ТЕМА

Тема учесника такмичења је по слободном избору. Литерарни и ликовни прилози аутора треба да буду одраз размишљања о себи, својој околини, о свему што их окружује.

ВРСТА РАДОВА

Ликовна дела:

- Произвољан материјал и техника (слика, графика, пластика)

Литерарна дела:

- проза (састав, басна, хумореска)
- песма
- краћи драмски прикази

ПОДАЦИ О УЧЕСНИКУ

- име и презиме аутора
- назив, место и адреса школе
- име и презиме учитеља или наставника
- разред, секција или кружок у оквиру кога је рад израђен

НАГРАДЕ

Жири ће прегледати све благовремено приспеле радове и најбоље одабрати.

Основна банка „Љу-Банка“ Београд доделиће 26 награда:

- 2 награде колективима (разредној заједници, секцији или кружоку) из које потиче аутор.
- Награда се састоји из плакете и новчаног износа од 5.000 динара.
- 2 прве награде од по 3.000 динара ауторима најбољих радова
- 2 друге награде од по 2.500 динара
- 20 утешних награда од по 1.500 динара.

РОК И АДРЕСА

Радове треба доставити најкасније до 26. 11. 1985. године на адресу: Љубљанска банка – „Љу-Банка“ Београд, Маршала Тита 5
Служба за развој пословних делатности, 11000 Београд, П. факс 513.

РОД
СЕРЛИНГ

Те суботе житељи Улице Мепл бавили су се својим уобичајеним викенд активностима. Нису ни сањали да проживљавају своје последње спокојне тренутке пред долазак монструма из свемира.

Стив Бренд је управо прао свој аутомобил када је блистава светлост, уз заглушујући фијук, запарала небо. Усијана кугла се за трен изгубила из видокруга.

– Шта је ово? – запита Стив свог првог суседа, Дона Мартина.

– Изгледа као метеор. Богамни, исувише близу...

Непосредно после ове чудне појаве, у улици Мепл почеле су да се догађају још чудније ствари. Електричне косилице престале су да раде, транзистори су ућутали, вода из шмркова је пресохла. Телефонске линије су замукле, нестала је струја.

Збуњени и узбуђени, становници улице Мепл окупили су се око Стива Бренда. Има ли ово неке везе с метеором? Господин Хорн, улични патријарх, одмах је пошао до суседне Авеније Бебнет да провери да ли се и тамо догађају исте ствари.

Дебели Чарли Фернсфорт предложи да се оде до полицијске станице. Стив и Дон Мартин се сложише. Нису стигли ни до пола улице кад их заустави децији глас.

– Господине Бренд, господине Мартин, боље не идите! – викао је дванаестогодишњи Томи Бишоп.

– Зашто? – окрете се Стив.

– Они не желе да идете!

– Ко су они, синко?

Томи погледа пут неба. – Они, они што су били у ономе што нам је пролетело изнад главе – озбиљно одговори Томи (дечак није видео да се г. Хорн већ удаљио).

– Какве су то глупости, дете? – зарме дебели Чарли Фернсфорт.

Притиснут нестрпљивошћу и неверицом гомиле, Чарли пркосно рече: – Увек је тако, у свим причама о свемирским бродовима који долазе одозго. Не идите господине Бренд!

Претражимо суседство

Гомила се ускомешала. Нешто у дечаковом гласу – страх, убеђење – унето је немир и у људе.

Дечак настави: – Нико не сме да се удаљи, нико осим...

– Осим кога? – запита Стив.

ДОШЛА У УЛИЦУ МЕПЛА

– Осим оних које су послали као извидницу. Изгледају исто као људи, али...

– Томи – мајка га љутито повуче за рукав – сада је заиста доста!

– Настави, Томи – рече Стив. – Какви су ти које су послали у извидницу?

– У причи се каже да они тако припремају терен за свој долазак. Пошаљу четворо њихових. Мајку, оца и двоје деце. У свему личе на нас, али нису људи.

– Дакле, остаје нам да претражимо суседство и пронађемо те ванземаљце – подсмешљиво рече Стив.

Окупљени људи праснуше у нелагодни смех који за трен-два пређе у нелагодни мук. Дванаестогодишњак је засејао семе из кога је почело нешто да нице у Улици Мепл, нешто што је ваздух чинило тешким од сумње.

Нелагодност је прекинута сада већ необичним звуком мотора. На супротној страни улице, Нед Розен је упалио свој аутомобил. Мотор је закашљао и стао.

– Јутрос је све било у реду – чудно се Нед. Пришао је суседима.

Мотор је поново, сам од себе, почео да ради. Нед га је запрепашћено гледао.

– Укључио се сам од себе! – узбуђено је узвикнуо Чарли Фернсфорт.

Људи су стајали и немо зурили у Неда Розена.

– Није чак ни изашао на улицу да види оно што је пролетело. Није га интересовало! – прекину тишину Дон Мартин.

– Шта кажете да му поставимо неколико питања? – претећим тоном предложи Чарли Фернсфорт.

ЧУДОВИШТА

СУ

Људи почеше да се тискају око Розена. Гледао их је с неразумевашем.

– Не знам шта је ово, кунем се, не знам шта се дешава!

– Боље се потруди да нам објасниш! У овој улици ништа не функционише, ништа сем – твог аутомобила! – викну предводник – Чарли Фернсфорт. Група га је у хору подржала. Једино је

Стив Бренд стајао по страни. Није му се свиђало ово што се дешава.

Нед Розен није био кукавица, само тих човек који је мрзео насиље.

– Станите! Не прилазите! Појма немам шта се овде догађа! Шта је ушло у вас, људи? Као да се толике године не познајемо! Шта хоћете од мене?

ТРИ КОМПОЗИТОРА

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
м	с	т	а	з	и		а	б	о	р	и
13	с	к	е	в	а	к	р	и	с	т	и
15	т	е	ш		в	а	р	и	ж	а	н
17	и	к	а	л	и		и	к	а	и	и
20	ш	о	р	е	ф	о		а	в		к
26	и	с	к	т	и	ш		и	г		и
30	к	о		и	р		а	у	е	ш	о
34	г	о	в	а	ж	а		и	а	и	и
37	о	б	о	м	и	и		и	с	к	и
43	и	и		и	к	о	р	и	а	и	и
47	и	о	и	и	и	и		и	и	и	и
51	а	и		и	и	и		и	и	и	и
55	и	и		и	и	и		и	и	и	и

ВОДОРАВНО: 1) изгреди, 7) меница која измирује неки дуг (мн.), 13) име и презиме нашег композитора и диригента, аутора балета „Охридска легенда“. Био је један од оснивача и првих професора Музичке академије у Београду (1885–1958) (види слику 1), 15) једноцифрен број, 16) друга обрада плана, пројекта, 17) име италијанског књижевника Калвина, 19) радити за разбојем, 20) борац с биковима, 22) скраћеница за „авенија“, 23) најмања спортска једрилица, 26) варничити, 27) скраћеница за „идем“, 29) академска скраћеница за „магистар“, 30) аутомобилска ознака за Котор, 31) скраћеница за народна република, 32) средство за скидање лака с ноктију, 34) место у Србији, код Чајетине, 37) савет, упозорење, 38) име глумца Мек Квина, 39) клисура у Словенији, на реци Радовни, 42) совјетска глумица, Арећина, 43) други, 45) женска особа корпар, 47) у време кад је ноћ, по ноћи, 49) довољно, 51) коњ, 52) свечана играчка, 53) први митски летач, 55) разумно, паметно, 56) дубока порцуланска или бакарна чинија.

УСПРАВНО: 1) провера знања (мн.), 2) лекарске слушалице, 3) име и презиме нашег истакнутог композитора, аутора опера „Вилин вео“, „Кнез од Зете“, „Коштана“ (1883–1970) (види слику 2), 4) ономатопеја лавеза, 5) име и презиме нашег композитора, пореклом Словенац, аутор великог броја комада с певањем, затим романтичарских родољубивих хорова, као и музике за комаде „Бидо“, „Потера“, „Сеоска лолла“, „Маркова сабља“ (1835–1914) (види слику 3), 6) наша индустрија нафте, 7) град у Чилеу, 8) чланковита глиста, храни се крљу животиња, 9) бодљика на класу, ос, 10) назив за становника насељеног места, 11) конач, 12) име од миља за Илију, 14) врста ловачког пса, 18) празан ход код возила, 21) град у Италији у Апулији, 24) душевни покрет, чувство, 25) место у Србији код Светозарева, 28) зуб (лат.), 32) име глумца Паћина, 33) највеће висинско језеро на свету, 34) наш скулптор, Лојзе, 35) марка француских кола, 36) место у Србији у Поморављу, 40) дело Саломона Ренака, 41) наша глумица Ева, 44) музички знак, 46) мали рт, 48) велика афричка река, 50) папагај, 52) иницијали професора Жежеља, аутора многих проналазака из области пренапрегнутаг бетона, 54) шампион, првак.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА
ВЛАСИНА

Стив надјача гомилу и укратко објасни уплахиеном Розену о чему се ради.

– Какав је то виц, некаква неслана шала?! – узвикну Нед. Мотор се поново сам од себе укључи.

– Можда би боље било, господине Розен – закрешта госпођа Шарп – да нам објасните зашто касно ноћу из своје баште посматрате небо?! Видим ја вас, као да, као да... очекујете неког!

„Ексер у поклопац ковчега“ помисли Стив. Гомила је почела претећи да мумла. Нед је пребледео.

– Губите се одавде! Сви до једног! Ако неко приђе само корак ближе, кунем се, разбићу му главу!

Још недовољно спремни за акцију, људи почеше да се повлаче. А било им је и лакше. Сад знају ко је непријатељ. Смислиће већ нешто. За тренутак су заборавили шта је довело до свега овога. Заборавили су на метеор, на старог Хорна који се још није вратио из Авеније Бенет.

СТИГАО ЈЕ МОНСТРУМ

Прозори кућа у Улици Мепл светле-ли су меком светлошћу свећа. Око куће Неда Розена групице мушкарца чувале су стражу. Нед је са женом седео на веранди, свестан да је опкољен, прого-њен. Ово је мора, ово није могуће. Из мрака им је полако пришао Стив Бренд.

– Стив – уморно рече Нед Розен – рекао сам све што сам имао да кажем. Патим од несанице. Излазим у башту и посматрам звезде. Стив, па ово је право лудило!

Стив тужно климну главом.
– У праву си, право лудило!
Из тмине, допре до њих заједљиви глас Чарлија Фернсфорта: Боље да пазиш с ким се дружиш, Стив. Ни ти ни-си баш сасвим ван сумње!

– Прича твоја жена, Стив, прича бо-гами она о чудним стварима у вашем подруму! – придружи се Чарлију Дон Мартин.

Људи почеше да излазе из сенке и да се окупљају пред капијом Неда Розена.
– Иди до ђавола! – одговори Стив у хладном, једва контролисаном бесу.

– Склапаш некакав радио, а? С ким ти то комуницираш Стив? – драо се Чарли Фернсфорт.

– Умукните, сви умукните – обрати се гомили Стив с веранде. – Јесте ли свесни да ћемо једни друге прождрати?

Чарли га није слушао.
– Гледајте! – викнуо је показујући руком низ улицу.

Из мрака се приближавала нека си-луета. Чуо се равномерни бат корака. Томи поче да урла:

– Стигао је, стигао је монструм!

Становници улице Мепл обамрли су од ужаса. Чарли утрча у своју кућу и појави се с пушком у руци. Кроз ноћ се проломи пуцањ и зачу туп удар тела о бетон. Стив је први притрчао непомич-ном телу.

– Ево, пријатељи, ево наше прве жртве – процедио је.

– Ти си га убио, Чарли! Убице! – за-

вришта гђа Шарп. – О, сироти г. Хорн!

Чарлијево лице личило је на непече-но тесто. Сузе су му лиле низ дебеле образе.

– Како сам могао да знам ко је... – цвилео је. – Стив, објасни им, како сам могао да знам...

У том тренутку, у кући Чарлија Фернсфорта упалише се сва светла. Људи су глупо зурили у осветљене прозоре.

– Чарли – прва се поврати гђа Шарп – како то да једино у твојој кући има светла?

Нед Розен добици:

– Тако си брзо потегао пушку, Чар-ли, ко зна шта је Хорн имао да нам са-општи! (Освета, слатка освета!)

Чарлијеви очи пливале су у страху. Узмицао је пред гомилом.

– Не, вриштао је, нисам ја! – Камен га погоди у образ. Покушавао је да по-бегне. – Кунем се, нисам ја, али знам ко је! – Једини спас.

Људи стадоше. – Ко је, Чарли?

Гротескни дебели трупца грчевито је размишљао.

– Дечак, ето ко је, дечак Томи! – ко-начно се досетио.

Томијева мајка врисну

– Тачно, једино је он знао! – дрекну гђа Шарп.

Гомила се устреми на дечака. У том моменту, и у кући Боба Вивера упали-ше се светла. Па у кући госпође Шарп. Па онда свуда дуж улице. Палила су се и гасила. Косилица је сама почела да ради. Транзистори су дречали. Људи су избезумљено јурили од куће до куће тражећи жртве. Прво је полетео један камен, па затим још један. Чарли је пао преко свог прага када му је цигла однела цео задњи део лобање. Гђа Шарп је на тротоару лежала и запома-гала све док је није ућуткала штикла неке жене која јој је пробурасила лице. Звуци су се слили у крешчендо беснила и агоније.

Нови становници

Овако је изгледала Улица Мепл те јесење ноћи. Са брдашца, четврт миље даље, поред свемирског брода сакриве-ног сенкама ноћи, стајале су две особе.

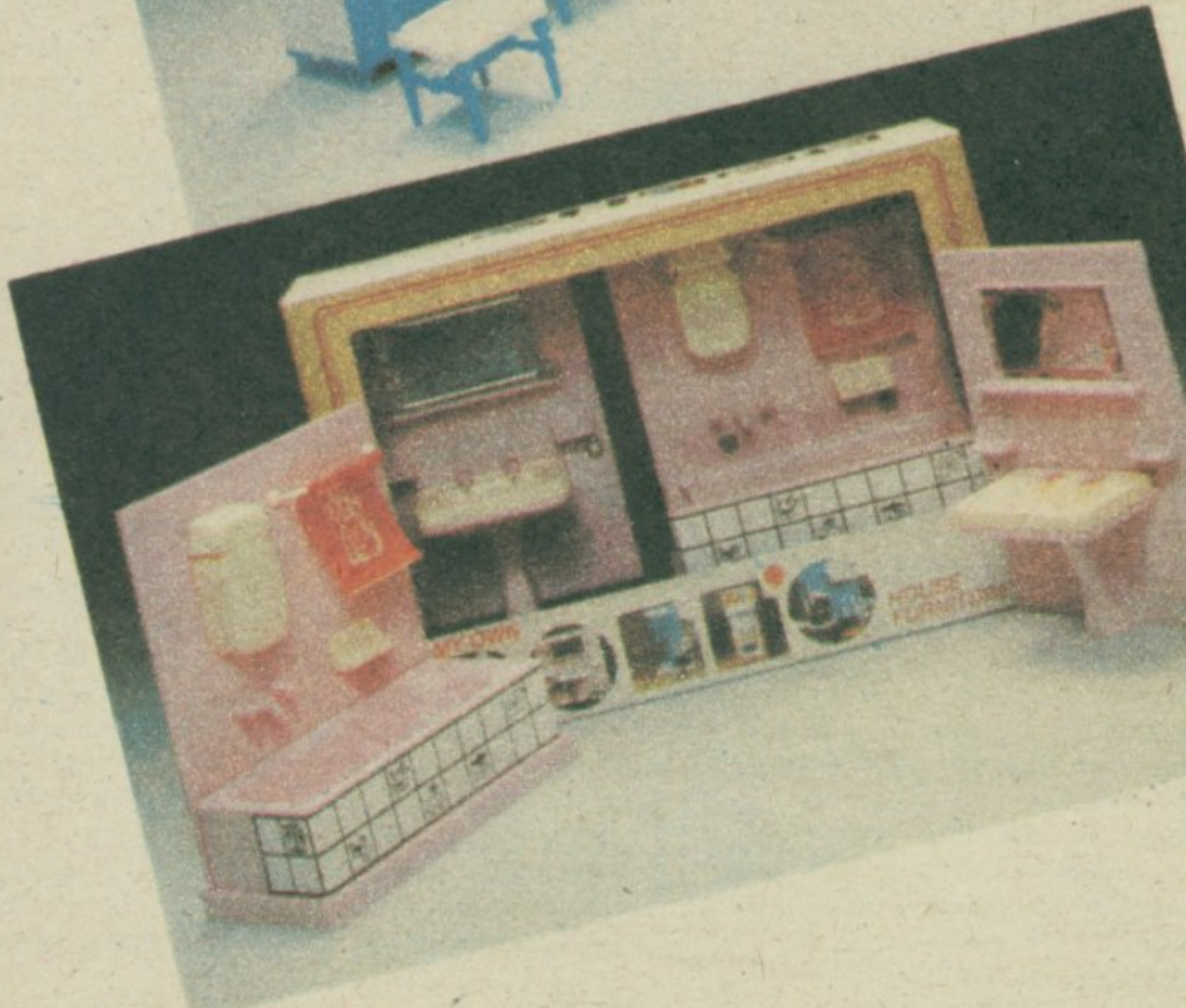
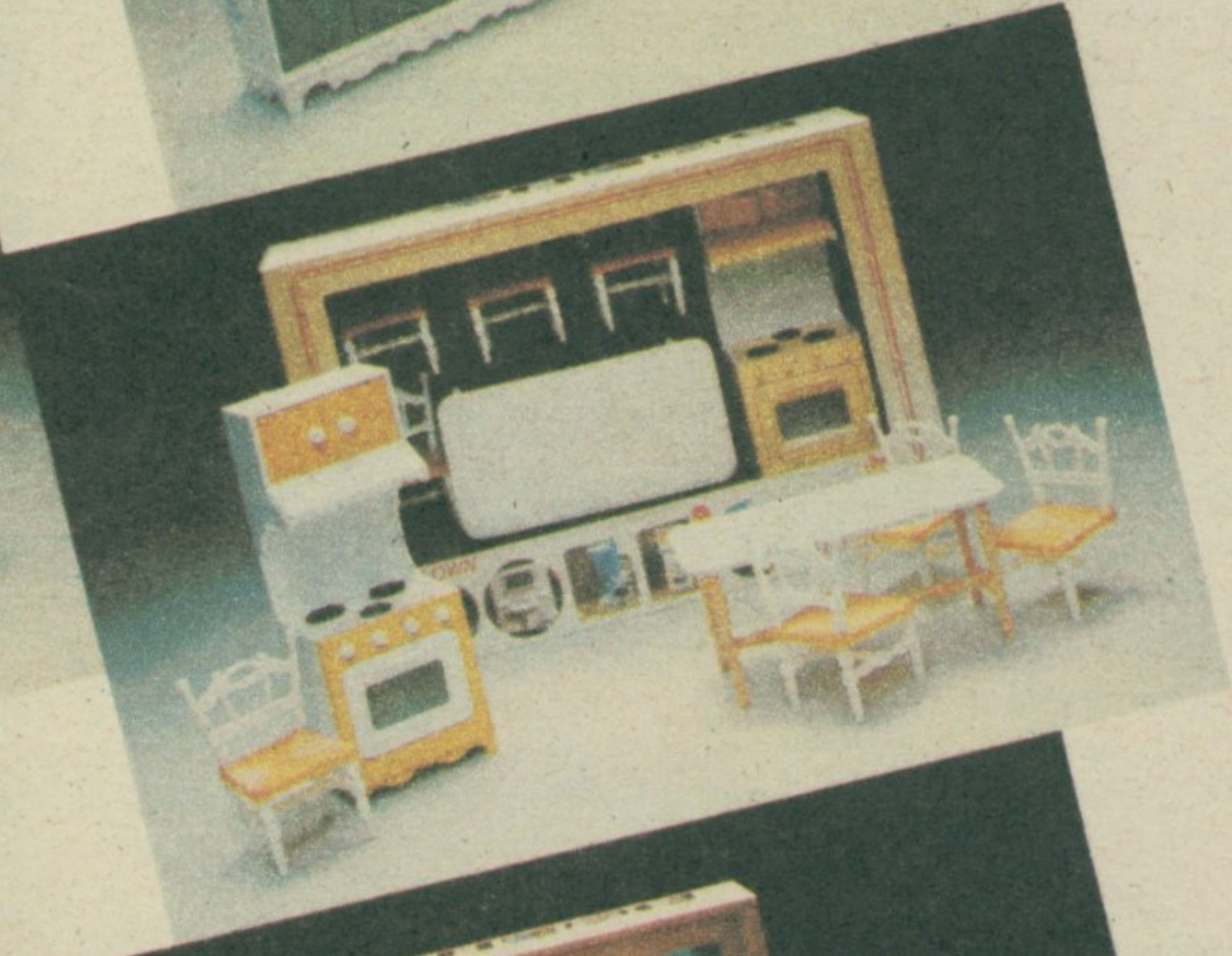
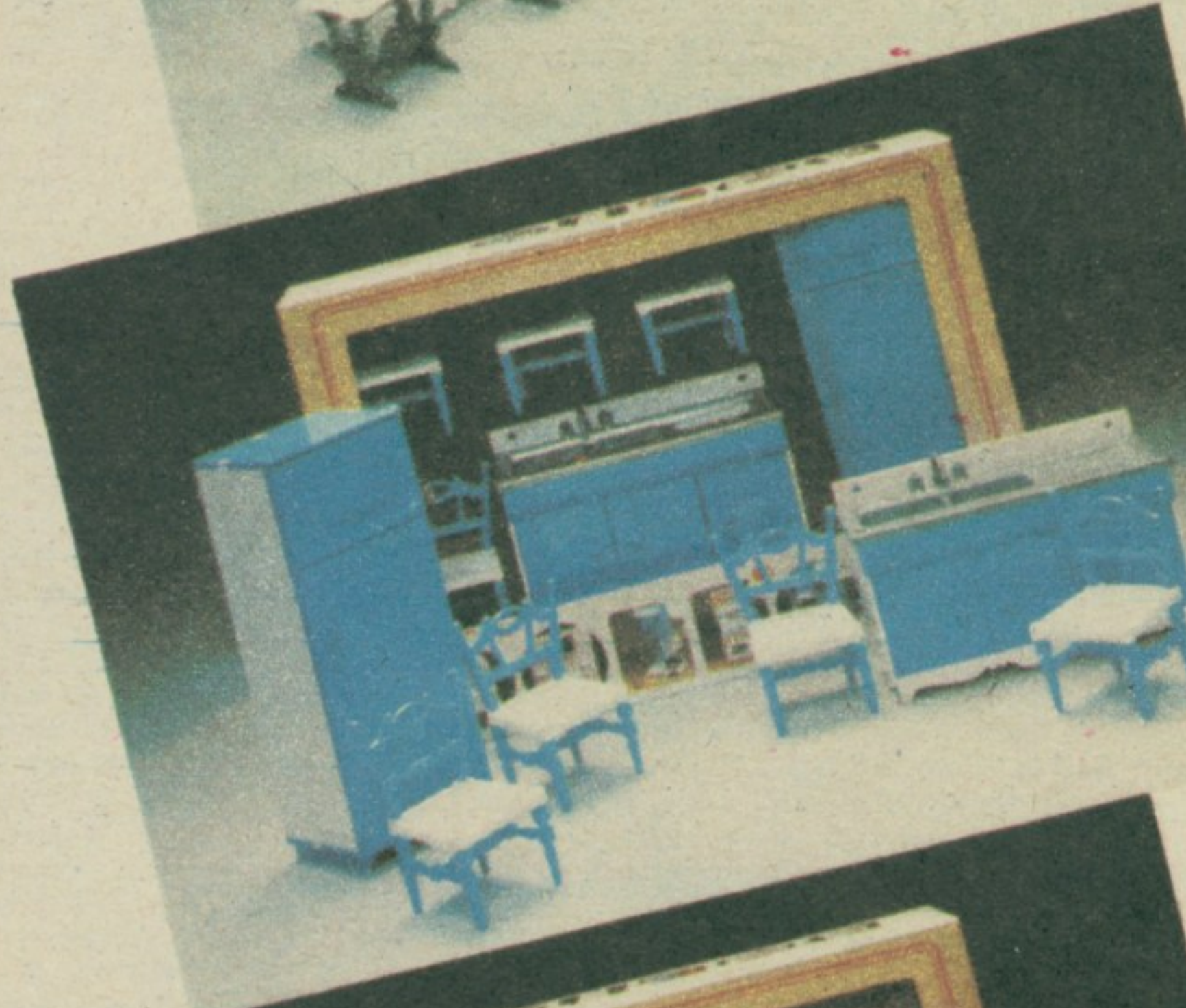
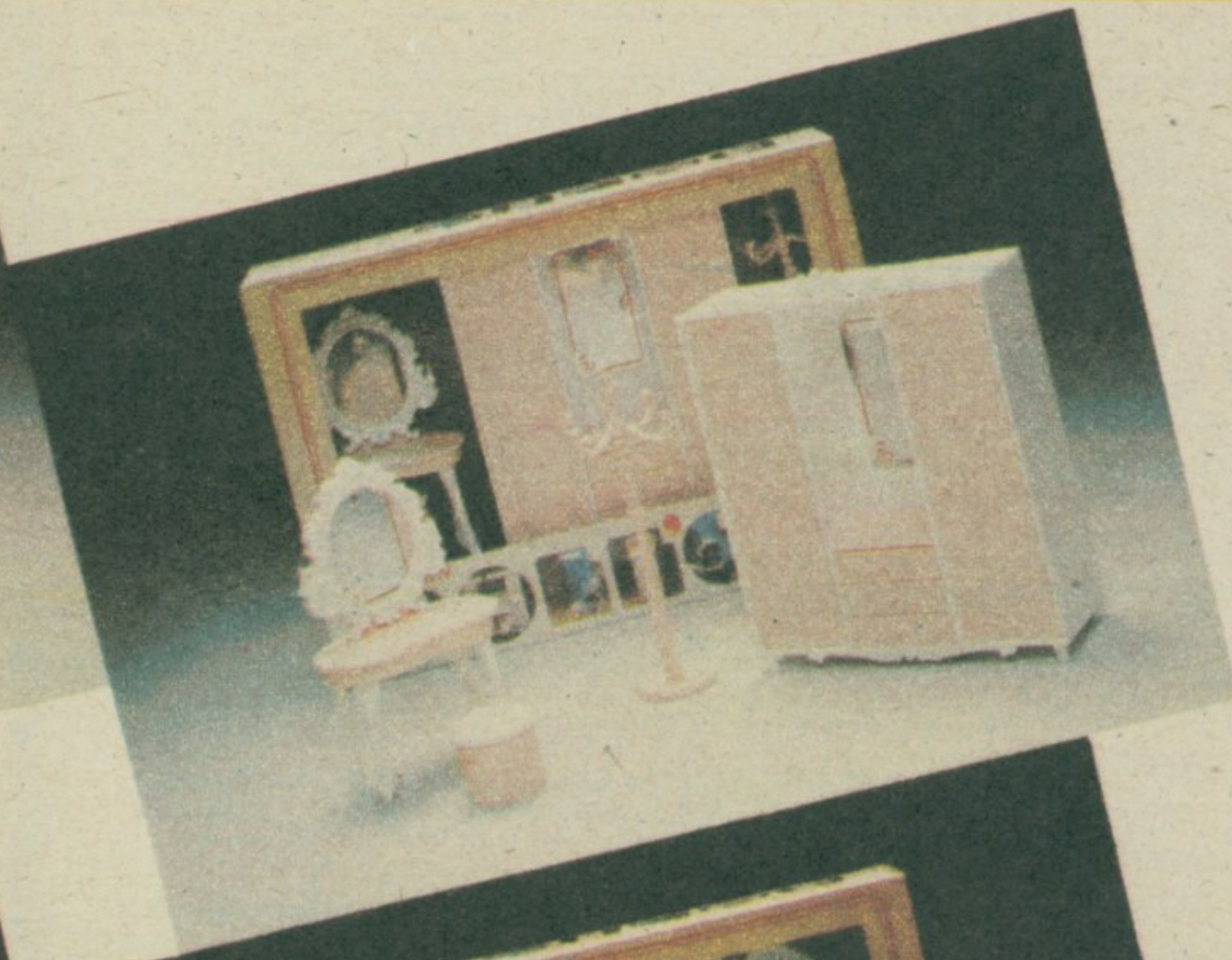
– Је ли ти сада јасан поступак? Само зауставиш неколико њихових машина, телефона, прекинеш струју, па посмат-раш како се све развија по шаблону.

– Дакле, Улица Мепл није јединстве-на.

– Наравно да није. Њихов свет крчат је улицама Мепл и ми ћемо се кретати од једне до друге и препустити им да се сами униште.

Упутише се према броду. „Од једне до друге“ понављао је ехо, док су се врата брода бешумно затварала.

Улица Мепл дочекала је следеће јут-ро у потпуној тишини. Већина кућа би-ла је спаљена. Лешеве су лежали по тротоарима и баштама. Нигде ни знака живота. У 4 сата тог поподнева, више није било света, бар не овог света који је тог јутра освануо. А већ у среду на-редне недеље, нови житељи доселили су се у Улицу Мепл. Били су лепо и на-очити. Имали су заиста лепо формира-не главе – по две на сваког житеља.

ЗА ВЕСЕЛИЈУ ИГРУ, ИГРАЧКЕ СА ЗНАКОМ

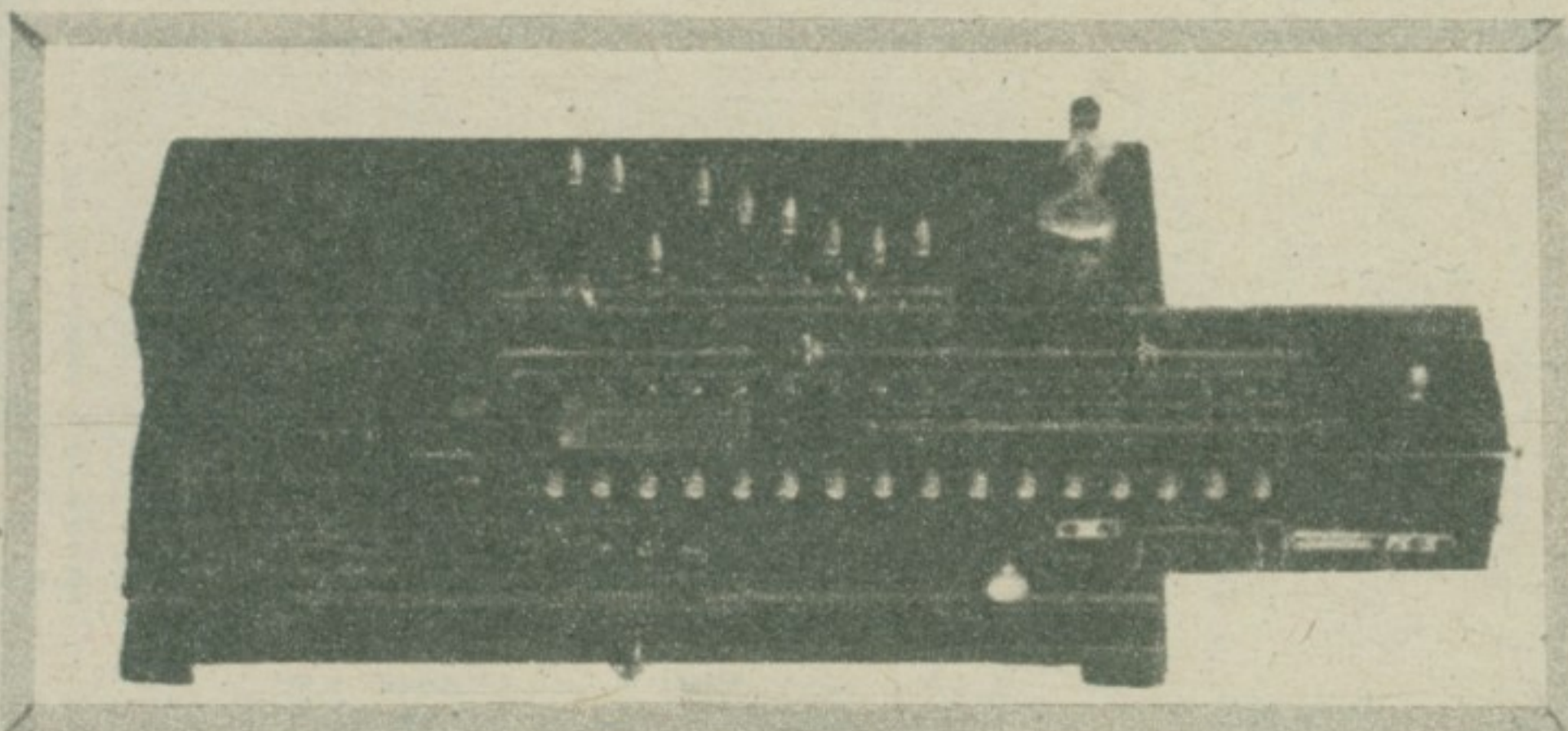

ТАЈАНСТВЕНА МАШИНА БЕЗ ТАЈНИ

У Броју 1757, од 30. августа, објавили смо текст под насловом „Еуклид заточен у машину“. Реч је била о експонату који се однедавно налази у Завичајном музеју у Новом Пазару и за који је један страни новинар, после посете Музеју, тврдио да је једна од малобројних машина за дешифровање којима је била опремљена Хитлерова солдатека. И да их данас у свету има свега десетак.

На крају текста замолили смо читаоце који нешто знају о тој машини да нам помогну. И недавно је у нашу редакцију стигло писмо Јосипа Ердешија из Сремске Митровице. Светозара Младеновића 9. Човек је написао писмо др Ејупу Мушовићу, директору Завичајног музеја у Новом Пазару, а нама послао копију. У њој стоји да машина из Новог Пазара није никакав строј за дешифровање већ „стара рачунска машина из Немачке“.

Ердеши даље пише да је: „Мерцедес-Еуклид“ познати назив за рачунске машине. Модел из 1929-30.

Покушаји нашег сарадника да утврди о којој је машини заиста реч нису успели. У Школском центру везе ЈНА при Академији копнене војске рекли су да им тај тип машине није познат. Слично су реаговали и стручњаци Управе веза Савезног секретаријата за народну одбрану, а и за одговорне у Војном музеју на Калемегдану експонат из новопазарског Завичајног музеја био је тајна. Распитали смо се и код службеника амбасаде СР Немачке, односно Културног центра ове земље у Београду. Такође без резултата.

редовно је употребљавао благајник Шумске управе Којић Жарко, сада пензионер у Моровићу. Такође је употребљавао и Ацић Марко, административни службеник у Шумској управи. И сви у Сремској Митровици. Наш читалац наводи још доста имена људи који су радили на тој машини и на крају описује како поменута машина ради.

С детаљима је упознат директор Музеја и чини се да је на овај начин тајна решена. Уз помоћ једног читаоца Забавника.

ИЗ ПАСАЖА У ФИЛМ

Да ли код нас може да се нађе енциклопедија филма из које бих могла да сазнам све о „седмој уметности“. Посебно ме интересује амерички филм.

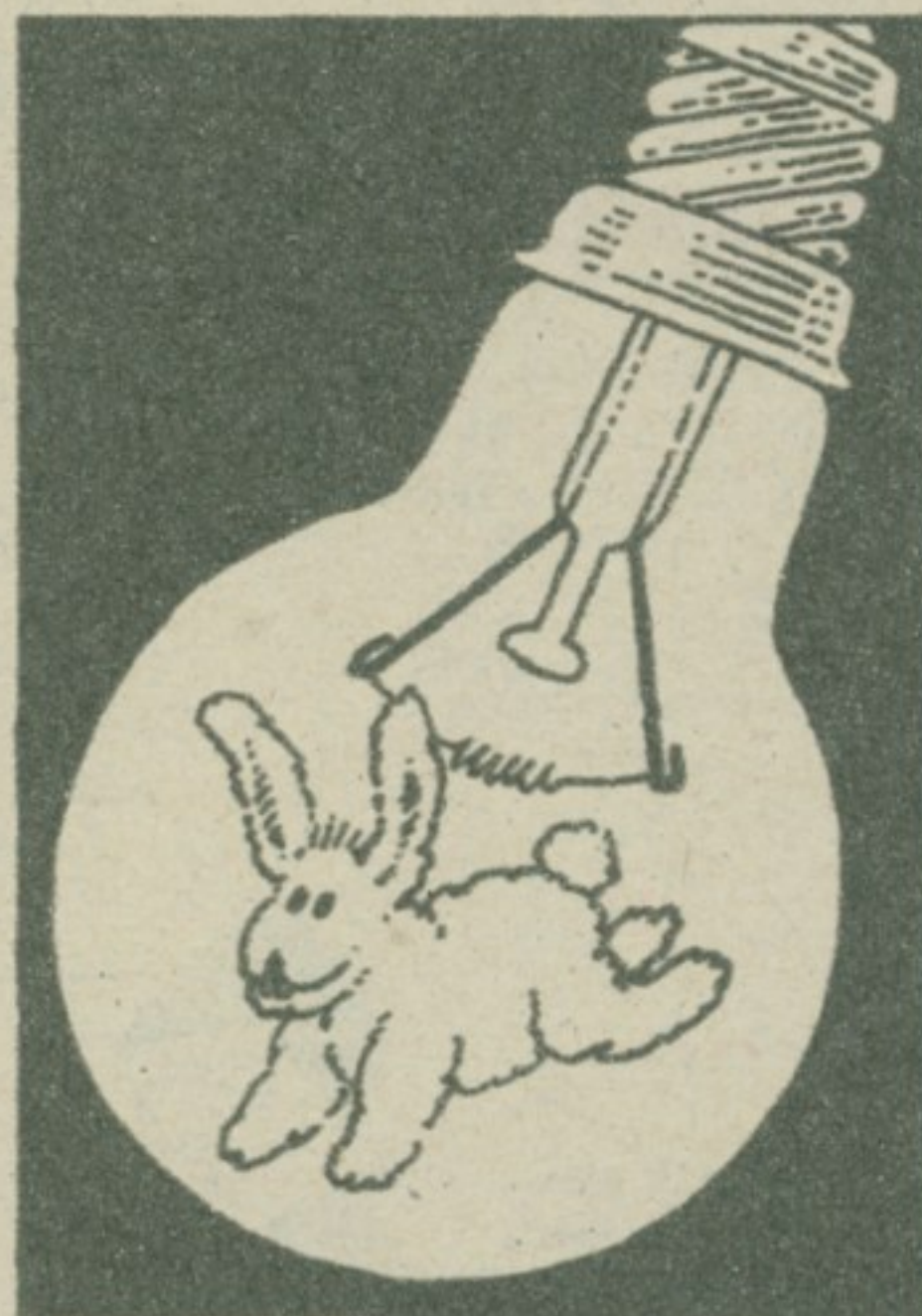
КАТАРИНА МАРЈАНОВИЋ
Доситеја Обрадовића 6
11000 Београд

У библиотеци Југословенске кинотеке, Кнез Михаилова 19, можеш да нађеш оно што те интересује под условом да знаш неки страни језик: ниједна енциклопедија није преведена. Међутим, о филму се не сазнаје само из енциклопедије па прелистај све оно што ти библиотекар препоручи. Библиотека се налази на другом спрату а улаз је из пасажа.

СВЕТЛОСНА ЗАМКА

Често сам имао прилику да видим зеца који се просто скамени кад га обасјају фарови аутомобила. Зашто се то догађа?

БАШКИМ АБИРЕЋА
ЈНА 6
91250 Дебар

Није у питању никакав феномен: једноставно, реч је о томе да се, у тренутку, зец нађе заслепљен светлошћу и није у стању да се помери. То је уосталом случај и са нама: упери ли нам неко сноп јаке светлости у очи и ми остајемо непокретни.

ПАЗИ ДА ТЕ НЕ УЈЕДЕ!

Чуо сам да се змијски ујед успешно лечи противотровом који се добија од биљке подубице. Интересује ме како се тај противотров прави и користи?

ДУШКО ВРЦЕЉ
Бариц А₂
57300 Бенковац

Код наших народа постоји веровање да неке биљке као што су, рецимо, тарчужак, познатији као хоћу-нећу, кипреј и подубица могу да послуже за неутралисање змиј-

ског отрова. Научна истраживања нису поткрепила ова веровања па је зато боље не ослањати се много на њих. У неким случајевима ове биљке могу да буду од помоћи али само у извесној мери: све зависи од тренутне концентрације отрова, није свеједно да ли змија уједе неког пре него што је можда већ ујела неку животињу или не, у које доба дана или године се то догоди, затим од општег физичког стања човека и да не набрајамо више. Све три биљке које смо поменули могу да дају неке ефекте уколико се целе жваћу. Међутим, једино сигурно средство је анти-виперин.

ФАНТАСТИКА НА ДАСКАМА

Ја обожавам научну фантастику. Прочитао смо много књига и романа на ту тему, видео филмове али исто тако волим позориште. Зашто нема фантастике и у позоришту.

НЕДА ПЕТРОВИЋ
11000 Београд

Имамо за тебе вести. У позоришту „Бошко Буха“ у Београду, које ове јесени слави 35 година постојања и чије је представе гледало 35 генерација деце, игра се прва научно-фантастична представа „Бан Страх“. Премијера је већ била па изволи доћи.

Аутор представе је Владимир Ђурић, редитељ Александар Гавриловић а играју: Младен Андрејевић, Гордана Гајић, Драга Ђирић и Предраг Панић.

ПРАВО ПРВЕНСТВА

По завршетку осмог разреда добио смо неколико диплома, између осталих „Вук Караџић“ и „Никола Тесла“. На њима пише да имам сва права која ми по закону припадају па ме интересује која су а ево и зашто: мој друг из Београда који такође има ове дипломе већ две године на основу њих прима стипендију. Да ли бих могао и ја да је добијем?

ДАРКО ГРБОВИЋ
Бањалучка 2
32000 Чачак

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Мирела Станимиров, Димитрија Туцовића 65, 54000 Осиек – има 12 година, воли музику и дописивање, сакупља плоче и касете.

Жељко Живковић, Зетска 6/84, 18000 Ниш – има 11 година, бави се филателијом и нумизматиком, воли астрономију, спорт и дружење.

Мирослав Антић, Грмечка 4, 11080 Земун – има 11 година, сакупља постере, маркце и хемијске оловке.

Ирена Балог, Ђуре Ђаковића 3, 54300 Бели Манастир – има 14 година, сакупља значке, постере, салвете и папирнате лутке; бави се спортом и воли музику.

Вера Тешић, Војвођанске бригаде 28, 22410 Пећинци – има 13 година, сакупља салвете, разгледнице и постере.

Сања Бијелић, Бранка Ступара 29, 54327 Биље – има 12 година, воли животиње, музику, природу и спорт, тренира рукомет, навија за „Црвену звезду“; сакупља папирнате лутке и постере.

Ингрид Гамулин, XX дивизије 32, Сплит – има 15 година, воли спорт и модерну музику.

Дренка Јанић, Војвођанска 165/а, 22304 Нови Бановци – има 12 година, сакупља марке и разгледнице, воли музику и спорт.

По закону о дипломама за изузетан успех у школском учењу и владању СР Србије, носиоци дип-

ломе „Вук Караџић“ имају право првенства на упис у одговарајућу школу вишег ступња (значи средњу или факултет), стипендију за наставак школовања (управо то што тебе и интересује) и смештај у домовима ученика односно студената. Дакле, ако се у твом граду додељују стипендије, ти имаш право првенства.

ВИТАМИН ПРОТИВ РАХИТИСА

✉ Имам штене добермана старо три месеца. Ноге су ми мало криве па ме интересује да ли ће такве остати или ће се током раста исправити?

СЕНИША ТАДИЋ
Милована Чворича 6
15000 Шабац

Услови под којима живе наши кућни љубимци такви су да долази до дегенерације и то не једне већ свих раса. Кретање паса је доста ограничено, исхрана једнолична, па није чудо што су код многе штенади видљиви знаци рахитиса. Наравно, томе има лека: уобичајеним оброцима треба додати мало витамина. Кад је у питању твоје штене, дозе које бисмо ти препоручили су: 5 капи витамина AD₃ + Е (уљани раствор) или 10 капи воденог раствора. Осим AD витамина требало би да му дајеш и calcevit (калцијум са Ц витамином) и то 5 таблета дневно ако има до 3 килограма тежине, односно 7 ако има између 3 и 4. Оба ова препарата наћи ћеш у апотеци јер их користе и људи.

ОСВЕТА ЉУТЕ БОГИЊЕ

✉ Читајући неку књигу наишао сам на име Ниоба: из текста сам закључио да је реч о некој познатој личности па бих те молио да ми кажеш о којој.

ВЕСЕЛИН АНЂЕЛИЋ
Драгова лука 66
81400 Никшић

По грчкој митологији Ниоба је била Танталова кћи и жена тебанског краља Амфиона. Једном приликом подсмехнула се богињи Лети што има само двоје деце (сама је имала седморо). Љута богиња јој је, за казну, уморила сву децу на шта се Ниоба од туге претворила у камен.

УНИШТЕН ПА РОБЕН

✉ Велику главобољу задаје ми питање одакле потиче реч катаклизма. Можеш ли да ми одговориш?

ЖЕЉКО КАТАНИЋ
Насеље „Лука Иванишевић“
81250 Цетиње

У нашем језику реч катаклизма се користи у више значења, рецимо: потоп, поплава (а то има и у грчком из којег долази), затим испирање црева, па преврат, слом,

пропаст. Постоји теорија катаклизме која, заснована на палеонтолошким истраживањима а под утицајем библијског учења о стварању света, каже да ће тај свет због огромних поремећаја на површини Земље бити потпуно уништен али ће се поново појавити. У потпуно новом облику, наравно.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Александар Бакочевић

В. Д. руководиоца ООУР-а Издања за младе „Политикин забавник“
Влада Булатовић Вић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Вић

Заменик главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Боковић, Љубинка Ђурић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верница Смиљанић. Чланови Савета из Редакције: Влада Булатовић Вић, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Верагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојковић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петковић, Радоје Савић, Вера Смиљанић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црно-марковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Оргласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 100 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 1.104,00 динара, полу-годишња 2.208,00 динара, годишња 4.416,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 2.208,00 динара, полу-годишња 4.416,00 динара, годишња 8.832,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ ООУР „Продаја“ – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	\$ 32.-
СР НЕМАЧКА	ДМ 91.-
ШВЕДСКА	Шкр. 270.-
ФРАНЦУСКА	Ффр. 278.-
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 75.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

